

Udenrigspolitisk Redegørelse | 2022

Forside billede: National Aeronautics and Space Administration (NASA)

Indholdsfortegnelse

Disposition	9
Indledning	10
Del I: Naalakkersuisuts tværgående udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik	13
1. Departementet for Udenrigsanliggendes sagsområder	14
1.1 Departementet for Udenrigsanliggendes rådgivende rolle	14
1.2 Departementet for Udenrigsanliggender i Nuuk.....	14
1.3 Grønlands Repræsentationer	14
1.4 Grønlands Mission i Bruxelles	15
1.5 Grønlands Repræsentation i Washington D.C.....	16
1.6 Grønlands Repræsentation i Reykjavik.....	16
1.7 Grønlands Repræsentation i Beijing.....	17
1.8 Public Diplomacy	19
2. Rigsfællesskabets fælles udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitik	20
2.1 Rigmøder	20
2.2 Samarbejdet med det danske Udenrigsministerium.....	20
2.3 Administrativt Forum	20
2.4 Samarbejde med Udenrigsministeriets Borgerservice og den Internationale Operationsstab	21
2.5 Analysearbejde som led i forberedelse til næste Forsvarsforlig	21
2.6 Samarbejdet med det danske Forsvarsministerium.....	22
2.7 Ruslands invasion af Ukraine.....	23
3. Arktisk samarbejde	24
3.1 Arktisk Råd	24
3.2 Naalakkersuisuts deltagelse i Kongerigets delegation	24
3.3 Arctic Circle	24
3.4 Kongerigets Kontinentalsokkelprojekt	25
4. Det europæiske samarbejde – EU	26
4.1 Fiskeripartnerskabsaftalen	26
4.2 Fællesdeklarationen	27
4.3 OLT-Grønlandsbeslutningen / DOAG.....	27
4.4 Policy dialogmøder under uddannelsesområdet	28
4.5 OLT-delen i OLT Grønlandsbeslutningen	28
4.6 Samarbejdet imellem de Oversøiske Lande og Territorier i OCTA.....	29
4.7 Brexit.....	30

4.8	Programsamarbejder med EU	30
4.9	EU's Arktiske politik	30
4.10	Kimberley Processens Certificerings Ordning (KPCS)	30
4.11	Arctic Futures Symposium	31
4.12	Øvrige besøg og møder	31
5.	Samarbejde med USA og Canada.....	32
5.1	Samarbejdet med USA.....	32
5.1.1.	Joint Committee	33
5.1.2.	Permanent Committee	33
5.1.3.	Aftale vedr. Pituffik, 28. oktober 2020	34
5.1.4.	Civile midler	35
5.1.5.	USA's konsulat åbnes.....	35
5.1.6.	Møde med daværende udenrigsminister for USA, Mike Pompeo	36
5.1.7.	Synlighed/opdyrkelsen af relevante partnerskaber	36
5.1.8.	Besøg fra Udenrigsminister for USA, Anthony Blinken	36
5.1.9.	Grønland på kortet i den amerikanske hovedstad	37
5.1.10.	Harvard Kennedy Center's Arctic Initiative	37
5.1.11.	Kommercielle potentialer.....	37
5.2	Samarbejdet med Alaska	37
5.3	Samarbejdet med Canada	38
5.3.1.	De selvstyrende territorier og områder	38
5.3.2.	PDAC 2022	38
5.3.3.	Kommercielle bånd.....	38
5.3.4.	Fiskerisamarbejde.....	38
5.3.5.	Canadiske entreprenører i Grønland.....	38
5.3.6.	Samarbejde indenfor luftfart.....	38
6.	Samarbejdet med Island	39
6.1	Joint Declaration.....	39
6.2	Covid-19 og Island	39
6.3	Synlighed og deltagelse i relevante arrangementer.....	40
6.4	Rapporten "Greenland and Iceland in the New Arctic"	40
7.	Samarbejde med asiatiske lande	41
7.1	Samarbejdet med Japan	41
7.2	Samarbejdet med Kina	42

8. Det globale samarbejde — FN	42
8.1 FN's Menneskerettighedsråd	42
8.2 Afrapporteringer vedrørende overholdelsen af FN-konventioner.....	42
8.3 Ekspertmekanisme for oprindelige folks Rettigheder	43
8.4 Opfølgning på FN's Verdenskonference om oprindelige folk 2014	43
8.5 FN's Permanente Forum for Oprindelige Folks Anliggender.....	43
8.6 FN's specialrapportør for oprindelige folks anliggender	44
9. Udenrigshandelspolitik	44
9.1 Multilaterale aftaler – World Trade Organisation WTO.....	44
9.2 Frihandelsaftale med Storbritannien	45
10. Nordisk Samarbejde.....	45
11. Vestnordisk samarbejde.....	47
Del II:.....	49
Naalakkersuisuts Internationale Ressortarbejde	49
12. Formandens Departement	50
12.1 Aflyst nytårsreception på Grønlands repræsentation i København.....	50
12.2 Møde med statsminister Mette Frederiksen, maj 2021.....	50
12.3 Rigmøde i Danmark, juni 2021.....	50
12.4 Konstituerende møde i Udenrigs-, Sikkerheds- og Forsvarspolitisk Kontaktudvalg, oktober 2021	50
12.5 Grønlands Repræsentation i København	50
13. Departementet for Sundhed.....	53
13.1 Samarbejdet mellem sundhedsvæsenet i Island og Grønland.....	53
13.2 Arjeplog-aftalen.....	53
13.3 Mærkning af lægemidler i de nordiske lande.....	53
14. Departementet for Boliger og Infrastruktur	53
14.1 Nye lufthavne	53
14.2 Luftrum over Grønland.....	54
14.3 Deltagelse ved Arctic Circle Assembly	54
15. Departementet for Finanser og Ligestilling.....	54
15.1 Opdatering på de internationale fagfællebedømmelser (peer reviews) som nævnt i tidligere års UPR	54
15.2 Skat af digitale services m.v.....	55
15.3 Udveksling af CRS & FATCA-informationer	55
15.4 Brexit – Mulig effekt på eksporten - Aftalememorandum med UK om fiskerisamarbejde	56
15.5 CEDAW-rapportering.....	57

15.6	Det nordiske samarbejde på ligestillingsområdet	57
16.	Departementet for Råstoffer og Justitsområdet	57
16.1	Udviklingen på råstofområdet	58
16.2	Grønlands Mineralstrategi	58
16.3	Markedsføring og data	59
16.4	Deltagelse i internationale fora	59
16.5	Samarbejde med US State Department	60
16.6	Den Europæiske Råstofalliance	60
17.	Departementet For Fiskeri og Fangst	60
17.1	NAFO	60
17.2	NEAFC	61
17.3	NASCO	61
17.4	EU-Grønland Fiskeripartnerskabsaftale og tilhørende protokol	62
17.5	Fælles Islandsk-Grønlandsk Fiskerikommission	62
17.6	Fiskeriaftale samt gennemførelse af protokol for 2022 mellem Grønland og Færøerne	63
17.7	Fiskeriaftale samt gennemførelse af protokol for 2022 mellem Grønland og Rusland	63
17.8	Fiskeriaftale samt gennemførelse af protokol for 2022 mellem Grønland og Norge	63
17.9	Aftalememorandum med det Forenede Kongerige og Nordirland	64
17.10	North Atlantic Fisheries Ministers Conference	64
17.11	Nordisk Ministerråd	64
17.12	NA-FIG	65
17.13	International fiskeriaftale i den arktiske højsø	65
17.14	North Atlantic Marine Mammal Commission (NAMMCO)	66
17.15	Den Internationale Hvalfangstkommission (IWC)	66
17.16	Convention on International Trade in Endangered Species (CITES)	67
17.17	The International Union for Conservation of Nature (IUCN)	67
17.18	Joint Commission on Narwhal and Beluga (JCNB)	67
17.19	Oslo-konventionen om isbjørne	68
17.20	Joint Commission on Polar Bear (JCPB)	69
17.21	IUCN Polar Bear Specialist Group (PBSG)	69
17.22	Ny Nordisk Mad (NNM)	69
17.23	CBird	70
17.24	Nordic Chief Veterinary Officer møde	70
18.	Departementet for Erhverv og Handel	70

18.1	Forbedrede rammebetingelser	71
18.2	Adgang til finansiering	71
18.3	Covid-19 Hjælpepakker	71
18.4	Turisme	71
18.5	Is & Vand.....	72
18.6	Uran	72
18.7	Northern Periphery and Arctic Programme	73
18.8	Handelsfremstød	73
18.9	Grønlands Eksportråd.....	73
19.	Departementet for Sociale Anliggender og Arbejdsmarked	74
19.1	Departementet for Arbejdsmarked.....	74
19.2	Udvikling på arbejdsmarkedsområdet	74
19.3	Ny fast-track ordning	74
19.4	ILO-udvalg.....	74
19.5	Ministerrådet for Arbejdsliv, MR-A	74
20.	Departementet for Børn, Unge og Familier	75
20.1	FN's handicapkomité	75
21.	Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø	75
21.1	Tiltrædelse af konventioner	75
21.2	Arktisk Råd.....	75
21.3	Conservation of Arctic Flora and Fauna (CAFF) – Biodiversitetsarbejdsgruppen.....	75
21.4	Arctic Monitoring and Assessment Programme (AMAP) – Programmet for overvågning af grænseoverskridende forurening.....	76
21.5	Protection of the Arctic Marine Environment (PAME) – Beskyttelse af det arktiske havmiljø	77
21.6	International biodiversitet.....	77
21.7	Konventionen om Biologisk Mangfoldighed/Convention of Biological Diversity (CBD).....	77
21.8	Forhandlinger under FN vedr. beskyttelse og bæredygtig udnyttelse af biodiversitet uden for national jurisdiktion.....	78
21.9	Ramsar-konventionen (beskyttelse af vådområder).....	79
21.10	Oslo-Paris konventionen (OSPAR)	80
21.11	Konventionen om International Handel med Udryddelsestruede Vilde Dyr og Planter (CITES).	80
21.12	Samarbejde med Canada om Pikialasorsuaq/Nordvandet.....	80
21.13	Bidrag fra grønlandske unge til nye globale biodiversitetsmål	80
21.14	Samarbejde med USA om naturforvaltning	81
21.15	Nordisk Ministerråd.....	81

21.16	IMO	82
21.17	Energi.....	82
21.18	Nukissiorfiit.....	82
22.	Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke	83
22.1	Samarbejdsaftale mellem Den Europæiske Union og Grønland	83
22.2	GUX.....	83
22.3	Forskningsstrategi.....	84
22.4	Arctic Hub	84
22.5	Ilisimatusarfik og vidergående uddannelser	85
22.6	Kultur og Kirke	85

Disposition

Naalakkersuisut udgiver årligt en Udenrigspolitisk Redegørelse. Med den Udenrigspolitiske Redegørelse gør Naalakkersuisut status på den samlede indsats på centrale områder og trækker desuden perspektiver til udviklingen inden for den nærmeste fremtid.

Redegørelsen er i to dele: Del I behandler de centrale emner af udenrigspolitisk karakter. Del II omhandler de udenrigspolitiske aspekter af ressortområderne, hvis aktiviteter, fortsat i stigende grad påvirkes og defineres af globaliseringen.

Redaktion afsluttet maj 2022

Indledning

”Intet om os, uden os” er et politisk princip, der er blevet stadig mere gældende i Grønland i de senere år – særligt når det kommer til internationale aktiviteter, møder og beslutninger, hvor Grønland og Arktis har været på dagsordenen.

Det er et princip, der konkret har rødder i selvstyreordningen. Det betyder, at når det i Kongeriget eller internationalt handler om Grønland eller er relevant for Grønland – også på områder, hvor Grønland ikke har kompetencen, der skal det grønlandske folk høres og så vidt muligt inkluderes i beslutningsprocesser. I virkeligheden er det en tankegang, der går langt længere tilbage end selvstyreordningen. Det kan spores tilbage til det rimelige ønske om mere medinddragelse og selvbestemmelse over eget land og samfund i Grønland.

Det er et sundt demokratisk princip, der findes blandt de grundlæggende principper i tankegangen hos de grønlandske politiske ansvarlige, og for den grønlandske udenrigstjenestes ageren, deltagelse og involvering i beslutningsprocesser i Kongeriget og i internationale fora.

Udenrigs- sikkerheds- og forsvarspolitisk strategi

En side af udviklingen, er naturligvis den udefrakommende interesse og aktivitet, som vi fra Grønland er nødt til at forholde os til. En anden side er, at vi også må beslutte hvad vi selv aktivt vil i vores samarbejde med omverden. Yderligere er det nødvendigt at tage stilling og fastlægge politikker og strategier for vores udenrigs- og sikkerhedspolitiske forhold, samt stillingtagen til forsvarspolitiske dispositioner i riget, når det kommer til Grønland. Det blot at reagere på ”intet om os, uden os” er ikke længere nok til at fastlægge en grønlandsk udenrigs- og

sikkerhedspolitik. Vi skal også aktivt kunne svare på spørgsmålet: Hvad står vi for? Hvem er vores allierede? Hvad vil vi? Hvad er formålet dermed?

Grønland har i årtier været del af den vestlige alliance, som del af Kongeriget. Det har ikke altid været det mest udtalte valg fra Grønlands side, men er nærmest sket som følge af rigets udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske alliancer. Til dels skal det måske også ses i lyset af, at det grønlandske folk, nemlig Inuit, ikke har tradition for krigsførelse, militære baser o. lign. Ikke desto mindre, har der gennem årene været en grundlæggende orientering mod den vestlige alliance fra Grønlands side. Selvom der også har været lange perioder, hvor Grønland helst ville holde sig fra at vælge side.

Krigen i Ukraine

Den 24. februar 2022 invaderede Rusland Ukraine uden gyldig legitim grund og i brud med folkerettens principper. Ikke blot militære installationer i Ukraine var målene for Rusland, men også civile områder og borgere blev mål for Vladimir Putins regimes aggressioner mod den demokratiske stat Ukraine.

Grønland har tilsluttet sig det internationale samfunds fordømmelse af Ruslands ulovlige og uberettigede angreb og krig mod Ukraine. Naalakkersuisut har sat handling på vores ord ved at tilslutte os de internationale sanktioner mod Rusland i troen på, at de alvorlige og vedvarende omkostninger for Ruslands økonomi vil hjælpe med at bringe krigen til ophør.

På grund af Ruslands invasion af Ukraine annoncerede Kongeriget sammen med Grønland, Canada, Finland, Island, Norge, Sverige og USA den 3. marts en pause i deres deltagelse i Arktisk Råd. Siden den 3. marts har repræsentanter fra disse stater undersøgt reglerne for at tillade en genoptagelse af arbejdet i Arktisk Råd. Naalakkersuisut mener, at Arktisk Råd fortsat

spiller en meget vigtig rolle for cirkumpolare samarbejde, og Naalakkersuisut fremhæver fortsat vigtigheden af at støtte Arktisk Råd og dets arbejde.

Der skal ikke være væbnet konflikt i Arktis. Det er meget vigtigt, at vi fortsat minder resten af verden om, at Arktis er lavspændingsområde og at det aldrig skal være et område med væbnet konflikt. Det er blevet endnu vigtigere at minde resten af verden om, at Ilulissat-erklæringen der blev underskrevet af de arktiske kyststater i 2008 og som blev genbekræftet i 2018, eksisterer. Vi lever i Arktis og får efterkommere her – Arktis skal altid være et sted hvor lande fredeligt kan finde løsninger på emner, der kan være konfliktfyldte.

Grænseaftale med Canada

Overordnet set er internationale partnerskaber afgørende. Partnerskaber, der er baseret på retsstatsprincippet. Partnerskaber dedikeret til fred og sikkerhed, til menneskerettigheder og til social fremgang og udvikling. Partnerskaber, der respekterer princippet om lige rettigheder, ikke kun for ethvert menneske, men også for enhver nation uanset størrelse.

I 2018 blev Grønland, Danmark og Canada enige om at etablere en fælles taskforce for at løse vores udestående grænseproblemer. Det er en fornøjelse at se, at den taskforce, som jeg – på vegne af Naalakkersuisut var med til at etablere sammen med Danmark og Canada – er nået i mål med deres arbejde.

Den 14. juni i år underskrev således Naalakkersuisut sammen med Danmark og Canada en aftale om verdens længste maritime grænse i havet mellem Grønland og Canada. Jeg er desuden både glad og stolt over, at vi sammen med Canada og Danmark har fundet en god løsning på Tartupaluk, og at vi har etableret Grønlands første grænse på land.

Vi har vist verden, at man på fredelig vis kan afslutte stridigheder. Dette er i sandhed en enorm politisk og diplomatisk bedrift, som vi kan være stolte af. Samtidig er Naalakkersuisut særligt positive over at kunne genopleve partnerskabet med Canada og byder bl.a. det kommende fællesarbejde om Inuit mobilitetsordningen velkommen.

Arctic Circle Greenland Forum

Det arktiske samarbejde er af afgørende betydning for Naalakkersuisut. Det er i den forbindelse vigtigt at støtte op om mulighederne for at skabe dialog. Arctic Circle har altid givet Naalakkersuisut mulighed for at træde frem på den internationale scene selvstændigt. Med Arctic Circle Forum skabes der desuden grobund for fremhævelse af vores lands muligheder. Af den grund ser Naalakkersuisut frem til at være medværter til Arctic Circle Forum som afholdes i Nuuk i slutningen af august i år.

Handelsaftaler

Forhandlinger af bilaterale handelsaftaler er en ny og omfattende opgave for Naalakkersuisut. Opgaven er initieret ved behovet for en handelsaftale med UK efter Brexit, og i 2022 intensiveret ved opstart af konkrete forhandlinger om en frihandelsaftale med UK.

Der er ligeledes indgået politisk aftale mellem Naalakkersuisut og den islandske regering om, at en frihandelsaftale skal forhandles på plads, som islændingene gerne vil begynde at drøfte allerede i efteråret.

Derudover foregår indledningsvise sonderinger for aftaler med andre lande. Indsatsen er nødvendig for, at Grønlands eksporterhverv kan fastholde markedsandele i udlandet, fastholde eller styrke sin konkurrenceposition overfor andre landes eksportvirksomheder, og forbedre adgangen til nye markeder for at diversificere

markeder og mindske sårbarheden for Grønlands eksporterhverv og landets indtjening.

Samarbejde med Forsvarsministeriet i Danmark

For at sikre flere uddannelsesmuligheder for vores unge, har Naalakkersuisut i juni meddelt Forsvarsministeriet, at Naalakkersuisut ønsker at værnepligtsafprøvning i Grønland bliver startet op igen.

Den 10. maj underskrev undertegnede sammen med Forsvarsminister Morten Bødskov en aftale om Arktis Kapacitetspakkens principper. Aftalen iværksætter de initiativer fra den politiske aftale om Arktisk Kapacitetspakke, der skal etableres i Grønland.

Aftalen skal være med til at sikre størst mulig nytte for det grønlandske folk, indenfor rammen af Arktisk Kapacitetspakke.

Der vil i forlængelse af aftalen blive indgået en aftale om Naalakkersuisuts inddragelse i forberedelserne til et kommende forsvarsforlig.

NATO

Den sikkerhedspolitiske situation har ændret sig drastisk i 2022 med Ruslands invasion af Ukraine. Det har tydeliggjort behovet for Grønlands egen tilstedeværelse ved NATO. Forventningen er at tilstedeværelsen vil bidrage til at øge den forsvars- og sikkerhedspolitiske informationsindsamling for Grønland og øge forståelsen for grønlandske synspunkter i NATO.

”Intet om os, uden os”

”Intet om os, uden os” lægger et stadigt stigende pres på de grønlandske ansvarlige på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område, idet globaliseringen for længst er indtruffet og interessen for Grønland og Arktis er fortsat

opadgående. Som der også ville kunne ses i denne redegørelse, så er aktivitetsniveauet i den grad steget.

”Intet om os, uden os” betyder, at vi skal deltage ved konkrete møder, især ved møder af særlig betydning og relevans – også når møderne foregår langt væk fra Grønland. Det lægger derfor et mærkbart økonomisk og kapacitetsmæssigt pres på Grønlands udenrigstjeneste, inklusive vore repræsentationer i udlandet, at skulle leve op til dette. Mit håb er således at der bliver gjort opmærksom på det stigende behov der er for at styrke det udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske område.

Med disse ord ser jeg frem til en givtig debat om hvordan vi i Naalakkersuisut sammen med Inatsisartut kan sikre ønsket om ”Intet om os, uden os” bliver opfyldt bedst muligt.

Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender, Erhverv og Handel

Vivian Motzfeldt

Nuuk, august 2022

Del I:

Naalakkersuisuts tværgående udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik

1. Departementet for

Udenrigsanliggenders sagsområder

Departementet for Udenrigsanliggender, herunder repræsentationerne i Bruxelles, Washington D.C. og Reykjavik, arbejder for at fremme Grønlands interesser og værdier i forhold til vores samarbejdspartnere og omverdenen.

Departementet for Udenrigsanliggender har som målsætning at sikre stabilitet, faglighed og professionalisme i samarbejdet med omverdenen.

Departementet for Udenrigsanliggender varetager den overordnede koordinering, kontakt og rådgivning indenfor Naalakkersuisuts udenrigsrelationer. Departementet for Udenrigsanliggenders vigtigste arbejdsområder kan samles i nedenstående overskrifter:

- Arktisk samarbejde
- EU
- FN
- Nordisk samarbejde
- Oprindelige folk
- Bilateralt samarbejde
- Udenrigs- og sikkerhedspolitik
- Udenrigshandelspolitik
- Territorium og havret

1.1 Departementet for

Udenrigsanliggenders rådgivende rolle

Departementet for Udenrigsanliggender rådgiver og bistår omkring internationale forhold under de forskellige departementers ressortområder efter anmodning fra de respektive departementer.

Rådgivningen kan f.eks. vedrøre arbejdsgange i forskellige internationale fora, international jura eller konkret fagligt input til en given sag.

1.2 Departementet for Udenrigsanliggender i Nuuk

Departementet for Udenrigsanliggenders arbejde omfatter forholdet til andre lande, herunder, arktisk og nordisk samarbejde, internationale organisationer, samarbejdsfora og aktører i øvrigt, der påvirker Grønland. Departementet for Udenrigsanliggender samarbejder med det danske udenrigsministerium i sager som har Grønlands interesse. Samarbejdet skal sikre Grønlands maksimale deltagelse, ageren og indflydelse i en globaliseret verden.

Departementet for Udenrigsanliggender er ansvarlig for at udvikle, koordinere og varetage Naalakkersuisuts udenrigspolitiske interesser. Departementet varetager desuden koordinering og kontakten inden for Naalakkersuisuts udenrigsrelationer og rådgiver Naalakkersuisut i sager om sikkerheds- og forsvarspolitik.

Departementet for Udenrigsanliggender samarbejder ligeledes med den grønlandske repræsentation i København omkring servicering af det diplomatiske korps i København.

Departementet for Udenrigsanliggender har 12 ansatte i Nuuk, 4 i Bruxelles, 3 i Washington D.C., 2 i Reykjavik samt to i Beijing. Derudover er der en ansat praktikanter i hhv. Reykjavik, Bruxelles, Washington D.C. og Nuuk.

1.3 Grønlands Repræsentationer

De grønlandske repræsentationer på de danske diplomatiske repræsentationer er reguleret i selvstyrelovens paragraf 15. Rent teknisk er de grønlandske repræsentanter udsendt af Udenrigsministeriet overfor de pågældende lande, men ifølge paragraf 15 arbejder de grønlandske repræsentanter selvstændigt på de områder som er fuldt ud hjemtaget af Grønland. På de områder og emner, hvor det er den danske

stat som har kompetencen, f.eks. hvad angår forsvars- og sikkerhedspolitik skulle det i princippet være noget som Grønland bliver inddraget i, men det er desværre ikke altid tilfældet viser erfaringerne.

Repræsentationerne fungerer ud fra instrukser fra Udenrigsafdelingen i Nuuk på konkrete sager. Til dagligt fungerer repræsentationerne baseret på de målsætninger og ønsker som er nedfældet i udenrigspolitisk strategi og finanslovsteksten for repræsentationen. Repræsentationerne varetager Grønlands interesser og derfor alle departementers interesser og skal til stadighed opkræve informationer, støtte og instrukser fra de forskellige departementer alt efter respektive ansvarsområder som bliver berørt, såvel som fra Departementet for Udenrigsanliggender.

1.4 Grønlands Mission i Bruxelles

Grønlands Repræsentationen til EU i Bruxelles har officielt ændret navn til Grønlands Mission til EU i Bruxelles. Missionen har kontor i samme bygning som Danmarks faste Repræsentation ved den Europæiske Union, Danmarks Ambassade i Belgien og Færøernes Mission til EU. Grønlands Mission i Bruxelles varetager Grønlands interesser og synlighed ved EU's institutioner, og ved lejlighed, ved eventuelle relevante events i Europa. Hovedopgaven er at rådgive Naalakkersuisut i relation til Grønlands aftalemæssige relationer til EU.

Desuden går en stor del af arbejdet for missionen med at varetage Grønlands medlemskab og interesser i de Oversøiske Lande og Territoriers organisation, OCTA (Overseas Countries and Territories Association to the EU).

Personalet på Grønlands Mission består af en repræsentationschef og en fuldmægtig/specialkonsulent med titel som ambassadesekretær. Begge udsendte på missionen har diplomatisk status.

Der er ligeledes 2 lokalansatte, en sekretær og en ny EU-program koordinater. Desuden har der siden 2002 været ansat en fast praktikant. Praktikantordningen er sådan indrettet, at der hvert halve år ansættes en ny praktikant. Det er et krav, at alle praktikanter skal have bestået bachelorgraden på universitetet og have mulighed for at få meritoverført deres praktikophold på deres kandidatstudie.

Grønlands Mission i Bruxelles er aktiv på Facebook med kontoen "Bruxellesimi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfia". Siden indeholder korte nyhedstekster om missionens arbejde, herunder besøg, synligheden i Bruxelles og nyheder om begivenheder i EU/Bruxelles, ofte med relevans for Grønlands aftaler med EU. Desuden udsendes af og til et nyhedsbrev, "BXLimit" med lidt mere uddybende nyhedsartikler. Slutteligt er missionen også på Twitter, under navnet @Greenland in EU, hvor missionen er aktiv med information på engelsk.

Missionen spiller en central rolle i forhold til at påvirke beslutningstagere og gennemføre forhandlinger, herunder midtvejsevalueringer for Grønland, således at fornyelse af Grønlands aftalekompleks med EU sikres til størst mulig gavn for Grønland. De primære aftaler som missionen er inde over er OLT-Grønlandsbeslutningen og fiskeripartnerskabsaftalen.

Missionen assisterer desuden Departementet for Udenrigsanliggender i arbejdet med at forhandle en handelsaftale på plads med Storbritannien.

Krigen imellem Rusland og Ukraine har også betydet, at missionen er aktiveret ift. løbende at opdatere Departementet for Udenrigsanliggender om vedtagne EU-sanktioner over Rusland og Hviderusland. Missionen assisterer i Selvstyrets indsats for, at Grønland kan tilslutte sig relevante EU sanktioner mod Rusland.

Arktis er også højt på dagsordenen i EU og Bruxelles. EU's arktiske politik fra 2016 blev opdateret i 2021. En opdatering er aktuel set i lyset af at der opstår nye muligheder og udfordringer i Arktis og at EU siden 2016 f.eks. har lanceret en ny ambitiøs klimapolitik: Den Grønne Pagt (The EU Green Deal). EU's interesse er først og fremmest at bidrage til at Arktis forbliver et fredeligt område hvor konflikter løses via dialog. Missionens arbejde involverer EU – Arktis området.

1.5 Grønlands Repræsentation i Washington D.C.

Grønlands Repræsentation i Washington D.C. blev officielt indviet i september 2014. Repræsentation i Washington D.C. har ligesom i Bruxelles sine egne lokaler i tilknytning til den danske ambassade.

Indtil udgangen af 2016 var Repræsentationen bemandet af én udsendt medarbejder, Repræsentationschefen. Med ansættelsen af en sagsbehandler fra januar 2017, voksede repræsentationen til samme størrelse som Repræsentationen i Bruxelles med en repræsentationschef og en ambassadesekretær. Begge udsendte har diplomatisk status. Der er fra efteråret 2017 og fremadrettet i Washington D.C. også blevet indført en fast praktikantordning, ligesom tilfældet er i Bruxelles, og i 2019 blev der ansat en lokal sekretær.

Den arktiske dagsorden i USA gennemgår en stigende interesse og betydning, og det er i Grønlands interesse at være fast repræsenteret i det nordamerikanske kontinent, med henblik på, at sikre, udbrede og varetage de grønlandske synspunkter og interesser. Dette ikke kun på det politiske plan, men også på de kommercielle, økonomiske, kulturelle og forskningsmæssige sektorer. Det er her vigtigt at gøre opmærksom på Grønland, og de muligheder der eksisterer i

Grønland, synliggøre disse overfor amerikanske beslutningstagere og det amerikanske marked.

Den 1. august 2021 overtog tidligere Departementschef, Kenneth Høegh, posten som Repræsentationschef i Washington D.C., og er efterfølgende blevet akkrediteret til Canada. Repræsentationen dækker således hele Nordamerika. Repræsentation i Washington, D.C. er med til at etablere et bredere forhold til både USA og Canada, og derved etablere konkrete politiske, handels-, uddannelses- og forskningsmæssige forbindelser med gensidige fordele. Her i den nærmere fremtid er en særlig prioritet for repræsentationen er at formalisere relationen mellem Grønland og USA på handel- og investeringsområdet.

Repræsentationen bistår særligt i forhold til fælles sagsområder mellem Danmark og Grønland, herunder det sikkerheds-og forsvarspolitiske samarbejde mellem Kongeriget og USA. Den grønlandske repræsentation skal således, i kraft af selvstyrelovens bestemmelser om ligestilling og gensidig respekt, deltage aktivt og ligestillet i den løbende kontakt, som det danske udenrigs- og forsvarsministeriums udsendte har på Arktis- og Grønlandsrelaterede emner i Washington DC. Dette gælder i såvel i forhold til det amerikanske udenrigsministerium som Pentagon/forsvarsministeriet.

1.6 Grønlands Repræsentation i Reykjavik

Grønlands Repræsentation i Reykjavik blev officielt indviet den 20. oktober 2018. Repræsentation i Reykjavik har i modsætning til de andre repræsentationer sine egne lokaler, uden tilknytning til den danske ambassade. Dette giver en mærkbar og større selvstændig politisk profil.

Repræsentationen arbejder ud fra instrukser fra Departementet for Udenrigsanliggender i Nuuk

på konkrete sager. Til dagligt fungerer repræsentationen baseret på de målsætninger og ønsker som er nedfældet i den grønlandsk-islandske fælleserklæring Joint Declaration fra 2013 og den opdaterede Joint Declaration fra 2021, samt i den udenrigspolitiske strategi og finanslovsteksten for repræsentationen. Repræsentationen varetager Grønlands interesser og kan anmode om informationer, søge støtte og instrukser fra de forskellige departementer alt efter de respektive ansvarsområder. Derudover, bistår Repræsentationen grønlandske borgere og virksomheder med konsulats relaterede opgaver.

Siden sin oprettelse i oktober 2018 er Repræsentationen bemandet af én udsendt medarbejder, repræsentationschefen som har diplomatisk status. I februar 2019 kom en lokalansat sekretær til og en praktikantordning i lighed med de andre repræsentationer trådte i kraft.

Repræsentationen i Reykjavik vil bidrage til at realisere Naalakkersuisuts prioriteringer for den langsigtede udvikling af Grønland, herunder vedligeholdelse af de eksisterende samarbejder med Island og videreudvikling og styrkelse af de politiske og handelsmæssige forbindelser og synliggøre de muligheder der eksisterer i Grønland, både over for de islandske myndigheder og det islandske marked generelt.

Grønlands repræsentation i Reykjavik står, ligesom den Færøske repræsentation, opført både under den danske ambassade og optræder selvstændigt på den islandske protokols diplomatiske liste, dette betyder ligeledes at der en lang række officielle og repræsentative politiske opgaver.

Repræsentationen bistår endvidere

departementerne løbende i sager, hvor vores tilstedeværelse i Reykjavik kan være af gavn, heriblandt samarbejdet om fiskeri, veterinær, transport, miljø, uddannelse, forskning, energi, sundhed, kultur og turisme. Hertil deltager repræsentationen i en lang række møder med det islandske udenrigsministerium og andre ambassaders arrangementer m.v.

Repræsentationen forventes ligeledes at bistå med handels- og eksporttekniske spørgsmål for både det grønlandske og islandske erhvervsliv. Arktisk Råd, Nordisk Ministerråd og Vestnordisk Råd står ligeledes højt på dagsordenen på Island, og repræsentationen har sammen med Naalakkersuisut prioriteret disse møder løbende og vil fortsat gøre dette i den kommende tid.

1.7 Grønlands Repræsentation i Beijing

På baggrund af forslag fra Naalakkersuisut blev Grønlands Repræsentation i Beijing enstemmigt vedtaget i Inatsisartut EM2020/2021 og repræsentationen i Beijing åbnede i november 2021.

Repræsentationschef Jacob Isbosethsen og sekretær Jiaxin Zhou hejser Erfalasarput i Beijing, 18. November 2021. Etableringen af den diplomatiske tilstedeværelse er således en realitet.

På grund af de kinesiske Covid-19 restriktioner er den officielle politiske markering udskudt til foreløbigt 2023.

Repræsentationen skal dagligt bidrage til at fremme og markedsføre potentielle østasiatiske samarbejder med Grønland, og særligt arbejde

for at fjerne eventuelle erhvervsmæssige handelsbarrierer. Repræsentationen i Beijing kommer således til at spille en afgørende rolle for Naalakkersuisuts diplomatiske forbindelser til Asien, særlig Kina, Japan og Sydkorea.

Repræsentationen skal arbejde for at fremme de økonomiske, handelsmæssige og kulturelle forbindelser i Asien, særligt til Kina, men også til Japan og Sydkorea. Repræsentationen skal derudover dagligt bidrage til at fremme og markedsføre Grønland, grønlandske produkter i Kina, samt fremme potentielle asiatiske investeringer i Grønland og arbejde for at fjerne eventuelle erhvervsmæssige handelsbarrierer.

I lyset af den generelle genoprettelse af økonomien efter Covid-19 pandemien forventer Naalakkersuisut, at markedsføringen skal fortsætte på et højt niveau på det østasiatiske marked, herunder især det kinesiske marked. Turismeområdet, som er et politisk prioriteret fokusområde, forventes at blive et af de områder, som fortsat skal markedsføres, blandt andet i samarbejde med Visit Greenland og centrale grønlandske og udenlandske turistaktører.

Det politiske islæt er et vigtigt element, som kan være med til at åbne døre for de grønlandske erhverv. En grønlandsk repræsentation i Østasien vil være med til at styrke nuværende og kommende erhvervsfremstød i Østasien, og vil således fremadrettet være en vigtig platform i dette arbejde.

Den fysiske placering af kontoret ligger på den danske ambassade i Beijing, og repræsentationen deler kontorfaciliteter med Færøerne, som har haft deres repræsentation i Beijing siden 2019. Personalet på Grønlands Repræsentation består af en udsendt repræsentationschef med diplomatisk status og en lokalansat sekretær. Der vil på et senere tidspunkt blive etableret en

praktikantordning som på de andre repræsentationer.

Kontoret er under opbygning, og det tager tid at etablere en diplomatisk repræsentation fra bunden. Dels skal de fysiske, tekniske og sikkerhedsmæssige aspekter etableres og installeres. Dels skal der gøres opmærksom på tilstedeværelsen og opbygges relationer og samarbejder med myndighederne og det er en væsentlig udfordring, når der samtidig er corona nedlukninger og strenge restriktioner som forhindre fysisk kontakt og begrænser rejsemulighederne ind og ud af landet. Derfor tager det tid.

Men i løbet af den korte tid, fra november 2021 frem til nu, har repræsentationen dog formået at sætte sit præg ved mindre lokale arrangementer hvor grønlandske fiskeriprodukter er blevet promoveret, udbygning og udvidelserne af de kommende lufthavne er blevet markedsført og særligt på handelsområdet har repræsentationen formået at etablere en række virtuelle møder med de kinesiske myndigheder og handelsministerium.

Den 14. December 2021 afholdt repræsentationen i samarbejde med den danske ambassade et online-event med de grønlandske fiskeriselskaber og andre firmaer der har interesse i eksport af fødevarer til Kina. Temaet var her Kinas nye importregler hvor de eksporterende virksomheder skal leve op til en række nye krav ang. Fødevarer sikkerhed, kontrol og transport.

Den 2. februar 2022 afholdt repræsentationen ligeledes telefonmøde med repræsentanter fra Kinas handelsministerium, MOFCOM hvor potential frihandelsaftale blev drøftet, og muligheder for andre relateret handelsemner

belv vendt. Dette skal der følges op på i løbet af 2022.

Så en del ressourcer har været anvendt på at se nærmere på handelsbetingelserne ift. Grønlands fiskeriekspor samt fastholde fokus på turismepotentialet. Det forventes, at denne fokus i særlig grad vil fortsætte i løbet af 2022.

Pga. de strenge indrejseregler med medfølgende karantæner ved ankomst til Kina, har det ikke været muligt at være fysisk tilstede i Sydkorea og Japan, men det er klart at det vil ændre sig fremover i takt med at det bliver politisk besluttet, at det er forsvarligt at ændre på restriktionerne på Covid-19 håndteringen som følge af pandemien i Kina.

Repræsentationen skulle således have deltaget i Arctic Circle Forum i Tokyo med medlemmer af Naalakkersuisut, dette arrangement er blevet udskudt på ubestemt tid.

Repræsentationen deltog således i en paneldebat i en online international workshop med Hokkai-Gakuen University fra Hokkaido i Japan med titlen *“The past and present of Greenland (Inuit society)”* under temaet *“Hybridity”* hvor der blev debatteret om Grønlands historiske og nutidige deltagelse i det internationale og diplomatiske samarbejde.

1.8 Public Diplomacy

Public Diplomacy, også kaldet *“soft power”*, har vist sig at være stigende nødvendig i takt med at offentligheden primært orienterer sig, og danner meninger, på baggrund af informationer videregivet gennem forskellige medier. Public Diplomacy anvendes primært af Departementet for Udenrigsanliggender til at orientere om Grønlands internationale aktiviteter og grønlandske synspunkter i sager primært af international karakter.

Departementet for Udenrigsanliggendes Public Diplomacy indsats har som udgangspunkt to hovedformål. For det første, at øge Grønlands indflydelse gennem påvirkning af interessenter. For det andet har Public Diplomacy indsatsen til formål løbende at styrke Grønlands internationale omdømme. Om Grønland fremstår i et positivt lys udadtil kan have betydning bl.a. for Grønlands anseelse og indflydelse internationalt, herunder på eksport, turisme og investeringstiltrækning.

Departementet for Udenrigsanliggender har en twitterprofil [@GreenlandMFA](#) hvor Public Diplomacy indsatsen i største omfang udføres. Her deles budskaber og billeder enten fra aktiviteter, som Naalakkersuisoq med ansvar for Udenrigsanliggender, Departementet for Udenrigsanliggendes ansatte, eller i nogle tilfælde andre i Selvstyret, deltager ved. Departementet har ligeledes en Facebook profil, [@Nunanut Allanut Naalakkersuisoqarfik](#) med samme formål, som også kan findes under [@GreenlandMFA](#).

Derudover deles relevante informationer fra andre kilder. Repræsentationen i Washington D.C. har etableret den selvstændige Twitter-konto [@Greenland in USA&CDA](#) til varetagelse af Grønlands Public Diplomacy indsats i USA og Canada. Desuden har repræsentationen Facebook kontoen [@Washington D.C.-imi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfia](#). Repræsentationen i Bruxelles har ligeledes etableret Twitter-kontoen [@GreenlandEU](#) og bruger Facebook kontoen [@Bruxellesimi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfia](#). Grønlands Repræsentation i Reykjavik har ligeledes oprettet Twitter kontoen [@GreenlandRepRVK](#) og Facebook kontoen [Reykjavikimi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfia](#). Foruden Twitter profilen har Departementet for Udenrigsanliggender en underside under Naalakkersuisuts hjemmeside,

www.naalakkersuisut.gl og anvender nyhedsfunktionen til vigtige nyheder på området. Departementet for Udenrigsanliggender udgiver bl.a. en Udenrigspolitisk Redegørelse og en Nordisk Redegørelse for alle år, på dansk og grønlandsk og en international håndbog over alle Grønlands internationale aftaler, som alle er at finde på Departementet for Udenrigsanliggenders hjemmeside.

Endeligt har både Grønlands repræsentationer i Bruxelles, Washington D.C. og Reykjavik, samt Departementet for Udenrigsanliggenders kontor i Nuuk, etableret en praktikantordning, hvor studerende lærer om Naalakkersuisuts udenrigspolitiske virke. Der arbejdes på at der også bliver etableret en praktikordning til Repræsentationen i Beijing.

2. Rigsfællesskabets fælles udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitik

2.1 Rigsmøder

Rigsmøderne mellem Statsministeren, Lagmanden og Formanden for Naalakkersuisut afholdes årligt efter tur i de tre rigsdele. Det seneste rigsmøde fandt sted i juni 2021. På embedsmandsplan afholdes tilsvarende bilaterale møder mellem Statsministeriets departementschef, departementschefen i Formandens Departement samt departementschefen i Lagmandens kontor.

2.2 Samarbejdet med det danske Udenrigsministerium

Der er et tæt samarbejde mellem det danske Udenrigsministerium og Departementet for Udenrigsanliggender, inden for en række grønlandsrelaterede sagsområder. Udenrigsministeriet og Departementet for Udenrigsanliggender deltager derudover ofte ved

de samme internationale arrangementer med relevans for Grønland og Arktis.

Korrespondancen foregår særligt med Udenrigsministeriets afdeling for Arktis og Nordamerika (ANA), som koordinerer udenrigssager med relevans for Grønland i Udenrigsministeriet.

Ledelsen i Departementet for Udenrigsanliggender og Udenrigsministeriets ledelse har løbende dialog om sikkerheds- og udenrigspolitiske sager af relevans for Grønland. Dette er primært på overordnet plan i tillæg til den løbende dialog på embedsmandsniveau samt som forberedelse til, og opfølgning på, møder mellem de ansvarlige ministre på hhv. dansk og grønlandsk side.

2.3 Administrativt Forum

Udsendte medarbejdere på Grønlands repræsentationer i udlandet, udstationeres i henhold til aftale mellem Grønlands Selvstyre og det danske udenrigsministerium. Omkostningerne ved udstationeringen afholdes af Grønlands Selvstyre i overensstemmelse med principperne i Udenrigsministeriets specialattachéordning.

Der afholdes faste årlige møder i Administrativt Forum, hvor spørgsmål af administrativ karakter, herunder samarbejde på repræsentationerne, samt spørgsmål om fortolkningen af den administrative samarbejdsaftale drøftes. Medlemmer af Administrativt Forum er Departementschefen i Departementet for Udenrigsanliggender og Udenrigsministeriets Direktør for Organisation og Borgerservice (COO). Møderne afholdes skiftevis i Danmark og i Grønland.

Den administrative samarbejdsaftale er til revision hos parterne.

2.4 Samarbejde med Udenrigsministeriets Borgerservice og den Internationale Operationsstab

Det danske udenrigsministeriums Borgerservice bistår alle danske statsborgere i individuelle problemsituationer opstået under rejse i udlandet, som for eksempel sygdom, dødsfald, fængsling, mistet pas mv. Dette sker normalt via Kongerigets Ambassader, der etablerer kontakt til pårørende, sygehus, advokat m.v. Det danske udenrigsministerium kan ikke bistå rejsende økonomisk og ”hjemrejse på ambassadens regning” er ikke muligt uden garanti for betaling fra familie eller bank.

Det er de danske myndigheder som er fuldt ansvarlige for konsulær bistand, også til grønlandske borgere på rejse.

Der har i de seneste år været løbende dialog med Udenrigsministeriets Borgerservice, som i dag har ca. 30 medarbejdere. I katastrofesituationer sammenkaldes den Internationale Operationsstab (IOS) i København af Udenrigsministeriets Borgerservice med repræsentanter for en række myndigheder, rejsebranchen og forsikringsbranchen for at sikre at den relevante information formidles hurtigt og ensartet. Der er etableret et call-center som pårørende kan kontakte, hvis man har et familiemedlem i et katastrofeområde.

Den Internationale Operationsstab består af offentlige myndigheder inklusive Udenrigsministeriet, Statsministeriet, Forsvarsministeriet, Beredskabsstyrelsen, Politiet samt private aktører herunder repræsentanter for rejse- og forsikringsbranchen.

Som opfølgning på terrorangrebene som fandt sted 22. marts 2016 i Bruxelles, har Selvstyret og Udenrigsministeriet valgt yderligere at formalisere samarbejdet om kriseberedskab. Grønlands Repræsentation i København er i dag

fast tilknyttet den Internationale Operative Stab som medlemmer, og al information vedrørende krisesituationer i udlandet formidles af Repræsentationen i København til Formandens Departement og Departementet for Udenrigsanliggender i Nuuk.

Det er Departementet for Udenrigsanliggender som er ansvarlig for opfølgning, politisk orientering, samt orientering af den grønlandske offentlighed i tæt samarbejde med Tusagassiivik i Formandens Departement. Ved krisesituationer formidles der, om nødvendigt, information døgnet rundt.

Ifm. COVID-19 pandemien er Naalakkersuisut også løbende blevet orienteret om arbejdet i IOS.

2.5 Analysearbejde som led i forberedelse til næste Forsvarsforlig

Som led i forberedelsen af det næste forsvarsforlig skal analysegruppen, som ledes af Protokolchefen i Udenrigsministeriet og består af Chefen for Forsvarsstaben, kontorchefer fra Udenrigsministeriet, Forsvarsministeriet, Finansministeriet, Justitsministeriet, repræsentanter fra Færøerne og Grønland, herunder Departementet for Udenrigsanliggender, udarbejde en faglig analyse af den udenrigs- og sikkerhedspolitiske situation samt identificere de udfordringer og konsekvenser, som den kan medføre for Kongeriget og Forsvaret. Grønland og Færøerne deltager på lige fod på de nordatlantiske og arktisk relaterede emner, men har observatørstatus på de resterende. Fra Grønland deltager Departementet for Udenrigsanliggender.

Analysegruppen holdte sammen med Nasiffik – Center for udenrigs- og sikkerhedspolitik ved Ilisimatusarfik en temadag på Ilisimatusarfik om

Sikkerhed i Arktis. I forlængelse af dette, afholdte gruppen et folkemøde i Katuaq.

Det bemærkes, at det næste forsvarsforlig, jf. det nationale kompromis om dansk sikkerhedspolitik, vil løfte Forsvarets budget til 2% af dansk BNP inden udgangen af 2033. Analysegruppen skal i videst muligt omfang bygge videre på eksisterende analyser og rapporter, ligesom aktuelle udenlandske analyser vil kunne inddrages. Analysegruppen vil desuden skulle bidrage til at højne opmærksomheden i offentligheden på den udenrigs- og sikkerhedspolitiske situation.

Departementchef for Udenrigsanliggender var blandt dem der gav velkomsttale til temadag på Ilisimatusarfik.

Analysen vil blive afsluttet i løbet af 2022, med henblik på at kunne indgå i forberedelsen af det næste forsvarsforlig. I forbindelse med afrapporteringen vil analysen blive gjort offentlig tilgængelig.

2.6 Samarbejdet med det danske Forsvarsministerium

Departementet for Udenrigsanliggender er overordnet ansvarlig for at rådgive Naalakkersuisut vedrørende sikkerheds- og forsvarspolitiske sager af relevans for Grønland. Departementet for Udenrigsanliggender er også ressortmyndighed i forhold til det danske forsvars opgaveløsning i Grønland generelt. Herudover er der mange direkte samarbejdsrelationer mellem grønlandske myndigheder og Forsvarsministeriet,

særligt vedrørende beredskab, Search and Rescue, fiskeriovervågning mv., som varetages af Selvstyrets individuelle departementer.

Arktisk Kommando

Der er et tæt samarbejde mellem Departementet for Udenrigsanliggender og Arktisk Kommando i Nuuk. Arktisk Kommando er en værnfælleskommando direkte underlagt Forsvarschefen i Danmark. Arktisk Kommando har kommandoen over alle militære styrker i Grønland og på Færøerne, samt over et mindre støtteelement i Danmark. Forsvarsministeriet har desuden en forbindelsesofficer placeret ved Thule Air Base. På centrale steder langs Grønlands kyst råder Arktisk Kommando over militære landingsbaner og basefaciliteter til forsvarets fly og slædepatruljen Sirius. Den primære opgave for Arktisk Kommando er Grønlands og Færøernes forsvar og i fredstid overvågning og suverænitetsbevarelse. Løsningen af disse opgaver er en forudsætning for Rigsfællesskabets territoriale krav; både til søs, i luften og på land. Inden for rammerne af den militære hovedopgave har Arktisk Kommando desuden ansvaret for en række mere civilt orienterede opgaver. F.eks. koordinerer Arktisk Kommando indsatsen, i forbindelse med eftersøgning i havet omkring Grønland såsom Joint Maritime Rescue Coordination Centre (JMRCC). Andre opgaver, som Arktisk Kommando koordinerer, er fiskeriinspektionen til søs i Grønland, havmiljøovervågning og assistance til forureningsbekæmpelse samt den praktiske gennemførelse af søopmålingen i Grønland. På vegne af Politimesteren i Grønland udøver Slædepatruljen Sirius, politimyndighed i nationalparken i Nord- og Nordøstgrønland, ligesom der ydes hjælp til lokale samfund langs kysten.

Afprøvning til værnepligt

For første gang nogensinde kunne unge i Grønland tage afprøvning til værnepligt uden at rejse til Danmark i 2018. Selve gennemførelse af basisuddannelsen foregår stadig i Danmark. Muligheden for afprøvning blev udvidet i 2019, i alle fire gymnasiebyer Nuuk, Sisimiut, Aasiaat og Qaqortoq. Alle unge mænd og kvinder, der var fyldt 18 år, var velkomne til en afprøvning. En afprøvning varer cirka halvanden time og byder på intelligencetest, lægeundersøgelse og vejledning. Afprøvningsne blev afholdt som følge af det nye forsvarsforlig, der trådte i kraft i januar 2018. Der var planer om yderligere afprøvnings i 2020, som dog blev aflyst på grund af COVID-19 pandemien.

Værnepligtsafprøvningsne er dog ikke genoptaget i 2021 eller 2022, da der fortsat afventer en politisk afklaring om spørgsmål om værnepligtsafprøvning i Grønland.

Arktisk Kapacitetspakke

Folketinget afsætter 1,5 mia. kr. til de nye kapaciteter til Forsvaret. Hertil vil komme merudgifter til drift. Finansieringen af de nye kapaciteter sker med udgangspunkt i tillægsaftalen til forsvarsforliget fra januar 2019, der tilvejebragte yderligere 1,5 mia. kr. til forsvaret i 2023. Forsvarsforligskredsen bestående af regeringen og Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance indgik en rammeaftale om at styrke Forsvarets kapaciteter i Arktis og Nordatlanten, der udmønter de 1,5 mia. kr. fra tillægsaftalen fra 2019. Partierne ønsker, at den styrkede indsats i Arktis og Nordatlanten skal give både militær og civil nytte. Rammeaftalen skal således også styrke Forsvarets evne til at støtte civilsamfundet i form af redningsoperationer, beredskabsopgaver, miljøovervågning, fiskerikontrol, klimaovervågning og -forskning mv. Udmøntningen af aftalen, for så vidt angår Grønland, har været under forhandling mellem

Naalakkersuisut og Forsvarsministeriet. Der er forventning om at der vil blive indgået en aftale inden sommeren 2022. Ved redaktionens afslutning var aftalen ikke underskrevet.

Principaftale vedr. Kangerlussuaq Lufthavn

Daværende Naalakkersuisoq for Boliger og Infrastruktur, daværende Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender og daværende Forsvarsminister indgik den 18. september 2019 en principaftale om Forsvarets brug af Kangerlussuaq Lufthavn, når de nye lufthavne i Nuuk og Ilulissat står færdige. Med henblik på fortsat at kunne løse Forsvarets opgaver i det arktiske område er der behov for, at Forsvarets fly fortsat kan anvende Kangerlussuaq lufthavn. Naalakkersuisut og regeringen er på den baggrund blevet enige om, at Forsvaret fortsat skal kunne være til stede og anvende lufthavnen i Kangerlussuaq, og at lufthavnen fortsat skal kunne anvendes af civile fly under almindeligt gældende vilkår. Endvidere er der enighed om, at det grønlandske ejerskab til lufthavnen ikke ændres, og der er igangsat et fælles arbejde med henblik på at udarbejde en model for, hvordan lufthavnen kan stilles til rådighed for Forsvaret. Der har pågået analysearbejde og forhandlinger siden 2019, som har været forsinket pga. Covid-19 pandemien samt valg til Inatsisartut. Der forventes dog at blive indgået aftale om en model for Forsvarets fortsatte brug af Kangerlussuaq lufthavn i løbet af 2022.

2.7 Ruslands invasion af Ukraine

Rusland invaderede Ukraine den 24. februar 2022. Naalakkersuisut har valgt at stå sammen med allierede imod Ruslands brud på folkeretten, demokratiske grundprincipper og bagudskuende aggression. Det er politisk udmeldt, at man vil følge EU's sanktioner mod Rusland. Man vil hastebehandle en lov om sanktioner der skal give hjemmel til at indføre sanktioner. Ruslands

invasion har derfor en række konsekvenser for Grønland og vores samarbejde med Rusland.

3. Arktisk samarbejde

3.1 Arktisk Råd

Rusland overtog formandskabet ved ministermødet i Reykjavik, Island den 20. maj 2021. 2021 var ligeledes 25-års jubilæet for etableringen af Arktisk Råd.

Som følge af Ruslands invasion af Ukraine, blev samarbejdet i Arktisk Råd dog sat i bero 3. marts 2022 efter de syv resterende medlemmer undtagen Rusland, offentliggjorde en meddelelse om fælles pause af deltagelse til rådets arbejde. Senior Arctic Officials, som koordinerer arbejdet i Rådet, nåede kun, at afholde et møde under det russiske formandskab i december 2021, før samarbejdet blev sat i bero. Ved redaktionens afslutning var samarbejdet stadig sat i bero.

Naalakkersuisut prioriterer, at Rådet og dets arbejde bliver sikret på lang sigt.

3.2 Naalakkersuisuts deltagelse i Kongerigets delegation

10. juni 2021 blev der opnået en aftale om, at Naalakkersuisut taler på vegne af Kongeriget med første taletid og underskriver på vegne af Kongeriget til Arktisk Råds ministermøder.

På SAO-niveau som koordinerer arbejdet i Arktisk Råd med mandat fra ministermøderne, er det dog fortsat den danske arktiske ambassadør som fungerer som den formelle SAO-repræsentant på vegne af Kongeriget.

3.3 Arctic Circle

Arctic Circle Assembly (ACA) er et islandsk initiativ som er startet af den tidligere islandske præsident Ólafur Ragnar Grímsson og er ét af de største netværk for international dialog og

samarbejde om Arktis fremtid. Det er en åben platform med deltagelse fra bl.a. regeringer, organisationer, virksomheder, universiteter, tænketanke, miljøorganisationer, oprindelige folk og andre interesserede i udvikling i Arktis. Fordelen ved ACA er bl.a. at den ikke er bundet af faste politiske rammer og protokoller, men at alle – herunder ikke-selvstændige lande, territorier og repræsentanter kan sidde sammen med topministre og andre repræsentanter fra hele verden, og debattere på lige fod, enten i plenum eller i andre fora.

Naalakkersuisut og mange grønlandske interessenter har deltaget ved samtlige ACA'er siden den første blev afholdt i 2013. Udover Naalakkersuisut består de grønlandske deltagere af repræsentanter fra områder som forskning, uddannelse, transport, industri, fonde m.fl. ACA 2020 var planlagt til afholdelse i oktober måned, men blev aflyst på grund af covid-19 situationen på Island og blev i stedet afholdt 14-17. oktober 2021. Fra Naalakkersuisuts side deltog Naaja Nathanielsen, med sine daværende områder som Naalakkersuisoq for finanser, råstoffer, infrastruktur, justits og ligestilling. Hun var hovedvært og taler for en session med titlen "Grønland investerer i infrastruktur og åbner sig mod verdenen". Derudover var hun blandt hovedtalerne i åbningssessionen. Hendes taler og budskaber om at Grønland er "open for business og om at Grønland vil kendes på udnyttelsen af fornybare ressourcer" blev særdeles godt modtaget af de mere end 2000 deltagere fra over 60 lande. Med den særdeles vellykkede og aktive deltagelse fra Naalakkersuisuts side, fra Forfatningskommissionen samt fra medlemmer af Inatsisartut og Folketinget, Kommuneqarfik Sermersooq, Naturinstituttet, diverse virksomheder som RAL, Sikuki, Kalaallit Airports m.fl. fik Grønland sat et tydeligt aftryk i den internationale debat om Arktis.

Alle de relevante grønlandske taler og sessioner kan findes online på www.arcticcircle.org.

Udover Arctic Circle Assembly, organiseres også de såkaldte Arctic Circle Forums, som typisk foregår i lande udenfor Island og under forskellige temaer. Arctic Circle Greenland Forum blev afholdt i 2016 med Naalakkersuisut som medvært. P.g.a. Covid-pandemien blev Greenland Forum aflyst i både 2020 og 2021, men er nu planlagt til at blive afholdt i august 2022.

Arctic Circles formand Olafur Grimsson tillægger Grønlands deltagelse ved Arctic Circle Fora stor vægt og har derfor fremsat invitationer om deltagelse fra grønlandske ministre og subsidiært højtstående embedsmænd i øvrige Arctic Circle Fora. Således var der planlagt af deltagelse i Arctic Circle Forum Abu Dhabi i januar 2022, ligesom at der var lagt op til at Naalakkersuisoq Naaja Nathanielsen skulle deltage i Japan Forum 2022. Begge er nu blevet udskudt til 2023 p.g.a. Covid. I 2023 forventes det ligeledes at der vil blive afholdt et Forum i Berlin.

3.4 Kongerigets Kontinentalsokkelprojekt

Kontinentalsokkelprojektet giver mulighed for at få krav på havbunden udenfor 200 sømil fra Grønlands kyst, såfremt man kan bevise at havbunden geologisk hænger sammen med havbunden indenfor 200 sømil.

Kongeriget har indleveret 5 delsubmissioner (krav) på havområder nord og syd for Færøerne (2 krav) samt havområder nord, nordøst og syd for Grønland (3 krav).

En submission er en aflevering af videnskabeligt datamateriale, på grundlag af geologisk data indsamlet på havbunden, der skal dokumentere at kontinentalsoklen geologisk strækker sig ud over 200 sømil.

Submissioner er således baseret på en videnskabelig bevisførelse, som indgives til FN's Kommission for Kontinentalsoklens Grænser (the

Commission on the Limits of the Continental Shelf, "CLCS") i henhold til den procedure, der er fastlagt i FN's Havretskonvention.

Sokkelkommissionens eksperter, som kommer fra en række FN-medlemslande, gennemfører en uvildig vurdering af det videnskabelige datamateriale, og kommer på baggrund af dokumentationen med en anbefaling om hvorledes kontinentalsoklens ydergrænse skal drages.

Departementet for Udenrigsanliggender varetog sammen med det daværende Departement for Erhverv og Energi, i sin tid, Grønlands deltagelse i dette arbejde. Der var derfor deltagelse fra både Departementet for Udenrigsanliggender samt Departementet for Erhverv og Energi ved præsentationen af de tre del-submissioner for Grønland medio august 2016 i FN's hovedkvarter i New York.

Her præsenterede en embedsmandsdelegation fra Grønland og Danmark delsubmissionerne for Sokkelkommissionen, som skal behandle Kongeriget Danmarks krav på udvidet kontinentalsokkel.

I dag varetages Grønlands deltagelse i kontinentalsokkelprojektet af Departementet for Udenrigsanliggender.

En omfattende mængde submissioner fra en række andre stater afventer behandling af Sokkelkommissionen, og det er derfor vanskeligt at forudsige, hvornår behandlingen af Kongerigets krav går i gang. Selve behandlingen vil kunne vare flere år.

Sokkelkommissionen tager ikke stilling til overlappende krav, hvorfor det efter behandlingen i Sokkelkommissionen vil være op til de enkelte kyststater med overlappende krav, at forhandle afgrænsningsaftaler.

Der afholdes årligt en Arctic Ocean Workshop samt bilaterale og trilaterale møder for de fem arktiske kyststater (A5) på embedsmandsniveau.

Her præsenteres og diskuteres forskellige aspekter af landenes submissioner samt de juridiske og geologiske fortolkninger af kravene til submissionerne.

Den seneste og 11. Arctic Ocean Workshop blev afholdt den. 3.-5. december 2019 i Colorado Springs, med deltagelse fra Departementet for Udenrigsanliggender, og næste workshop er udskudt på ubestemt tid pga. krigen i Ukraine.

4. Det europæiske samarbejde – EU

Grønland har siden sin udmeldelse af de Europæiske Fællesskaber i 1985, indgået i en række aftalemæssige relationer til EU. Derudover er der sket en betydelig udvikling af samarbejdet med EU og en kompetenceudvikling af medarbejdere, både på Grønlands Mission i Bruxelles og i Selvstyrets centraladministration. Samarbejdet har over årene udviklet sig fra et fiskeripartnerskab, til en associering til EU med udenrigspolitiske og programmeringsmæssige fordele, budgetstøtte til uddannelsesområdet og ikke mindst afledte aftaler som følge af et stadigt mere udviklet og flerfacetteret partnerskab med EU.

Grønlands aftalemæssige relationer til EU består af:

- En protokol til EU-traktaten om Grønlands udmeldelse af EU
- En fiskeripartnerskabsaftale med tilhørende fiskeriprotokol

- En politisk fællesdeklaration
- Deltagelse i EU's Northern Periphery and Arctic Programme
- En rådsbeslutning om deltagelse i EU's Kimberleyproces, om eksport af rådiamanter
- En rådsbeslutning om veterinær kontrol
- Letter of Intent – hensigtserklæring - på råstofområdet
- En OLT-Grønlandsbeslutning om de oversøiske lande og territoriers associering til EU og Grønlands partnerskab med EU på uddannelsesområdet og grøn vækst. Rådsbeslutningen stadfæster ydermere OLT'ernes adgang til EU-programmer samt toldfrihedsaftale (kumulation) omkring specifikke fiskeprodukter

Med et samlet årligt bidrag til landskassen fra EU's institutioner på ca. 379 millioner DKK, er EU den største eksterne bidragsyder til landskassen. Midlerne er ikke helt som bloktilskuddet fra den danske stat, idet en stor del af midlerne fra EU er betaling for fiskerettigheder i Grønlands farvand. Udover disse elementer i forholdet, er EU en vigtig samarbejdspartner for Grønland. Dette er både i relation til adgangen til EU-programmer, og i relation til øvrige relevante sagsområder, som ikke direkte modtager budgetstøtte. Grønlands inkludering i EU-traktatens Kapitel 4 om OLT-områderne åbner op for en række samarbejds muligheder, herunder toldfrihed, lånemuligheder fra den Europæiske Investeringsbank (EIB), m.fl. af vores aftaler og juridiske rammer for samarbejde med EU følger EU's 7-årige budget, hvor den nuværende gælder i perioden 2021 til 2027.

4.1 Fiskeripartnerskabsaftalen

Grønlands Mission i Bruxelles bistår Departementet for Fiskeri og Fangst (APN) i forbindelse med fiskeripartnerskabsaftalen mellem Grønland og EU. Grønland og EU har

forhandlet en Bæredygtig Fiskeripartnerskabsaftale, med tilhørende protokol som trådte i kraft i april 2021.

For yderligere information om fiskeripartnerskabsaftalen henvises til afsnit 17.4.

4.2 Fællesdeklarationen

Den 19. marts 2015 underskrev daværende formand for Naalakkersuisut Kim Kielsen, daværende Europa-Kommissionens formand, Jean-Claude Juncker og daværende statsminister Helle Thorning-Schmidt, fællesdeklarationen for samarbejde mellem Grønland og Danmark med Europa-Kommissionen. Deklarationen har til hensigt at skabe et overordnet politisk overblik over samtlige aftalemæssige forpligtelser som påhviler parterne og nedfælder hensigten om udvikling af samarbejdet.

Grønlands Mission i Bruxelles var på grønlandsk side tovholder på diskussionen og udformningen af en ny opdateret version af fællesdeklarationen mellem EU, Grønland og Danmark. Dog blev arbejdet sat i bero pga. nye mere komplicerede beslutningsprocesser i EU. Ifølge Europa-Kommissionen kan en opdateret fællesdeklaration ikke vedtages med Grønland da det vil betyde at der vil skulle vedtages en fællesdeklaration med alle OLT'erne, hvilket der ikke er ressourcer til. Dog har den eksisterende deklaration ikke en udløbsdato, og derfor gælder den stadig.

4.3 OLT-Grønlandsbeslutningen / DOAG

Rådsafgørelsen om associeringen af de oversøiske territorier med Den Europæiske Union, herunder forbindelser mellem Den Europæiske Union på den ene side og Grønland og Kongeriget Danmark på den anden side ("associeringsafgørelsen") / OLT-Grønlandsbeslutningen / DOAG

Den tidligere Grønlandsbeslutning/Partnerskabsaftalen/Grønlandsinstrument, sikrede Grønland en konstant indtægt fra EU i en 7-årig periode, hvis samlede beløb gik op imod 1,6 mia. DKK til gennemførelse af uddannelsespolitikken i Grønland. Beløbet som Grønland modtog årligt under samarbejdet svingede typisk mellem 200 og 230 mio.kr. Uddannelse var området for samarbejde mellem EU og Grønland.

Med den nuværende sammenskrevne OLT-Grønlandsbeslutning for perioden 2021 – 2027 vil det bilaterale samarbejde imellem EU og Grønland fortsat fokuserer sig på uddannelse, samt "Grøn Vækst" som er et nyt tilføjet samarbejdsområde som dækker biodiversitet, forskning, klima, hydrogen og vedvarende energi. OLT-Grønlandsbeslutningen har et samlet budget på 3,72 mia. DKK (500 mio. euro) for perioden 2021 – 2027 hvoraf 1,6 mia. DKK (225 mio.euro) er tildelt Grønland. Uddannelse er fortsat det primære samarbejdsområde for forholdet imellem Grønland og EU idet 90% af de tildelte midler til Grønland tildeles uddannelsessamarbejdet og de resterende 10% tildeles de nye samarbejdsområder under grøn vækst.

Baggrunden for, at grøn vækst området holdes som et mindre område i samarbejdet er, at midlerne hertil vil blive kanaliseret fra uddannelsessamarbejdet, og derved ikke være nye midler.

I den samlede OLT-Grønlandsbeslutning står der desuden en interregional finansieringsramme på 15 mio. EUR til rådighed for alle OLT'erne, herunder Grønland. Endvidere er der afsat et beløb på 22 mio. EUR til teknisk bistand i overensstemmelse med den nye afgørelse samt et ikke-tildelt beløb på 13 mio. EUR, der til dels kan aktiveres ved nød- og katastrofesituationer.

Implementering og dermed samarbejdet med EU under OLT-Grønlandsbeslutningen, bliver på uddannelsesområdet varetaget af Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke. På de andre områder under de respektive ansvarlige enheder - i samarbejde med Departementet for Finanser og Skatter, Departementet for Udenrigsanliggender, herunder Grønlands Mission, samt Danmarks faste Repræsentation ved EU.

4.4 Policy dialogmøder under uddannelsesområdet

Helt konkret afholdes der to årlige møder mellem samarbejdspartnerne på embedsmandsplan, de såkaldte policy dialogues - skiftevis i Bruxelles og Grønland.

I marts 2021 blev det andet halvårslige tekniske policy dialogue-møde afholdt virtuelt grundet covid-19 pandemien. De seneste relevante uddannelses-resultater, makro-økonomiske udviklinger, o.lign. blev drøftet, samt arbejdet vedrørende kommende formulering af programmeringen blev drøftet.

Under policy dialogue-møderne deltager Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke som Lead-ressortansvarligt departement for implementeringen af uddannelsessamarbejdet, Departementet for Finanser (bidrager med det økonomiske overblik for udviklingen i Grønland og den finansielle del af samarbejdet), Departementet for Erhverv (udbud- og indkøbspolitik – relevant når EU overfører støttemidler til tredjelande), samt Grønlands Mission i Bruxelles på vegne af Departementet for Udenrigsanliggender bidrager med at give overblikket og sammenhængende i det samlede samarbejde mellem EU og Grønland. Derudover deltager Danmark, oftest med én repræsentant fra Udenrigsministeriet eller fra Danmarks faste repræsentation i EU.

Kommunernes deltagelse i policy-dialogue-møderne er kommet til indenfor de seneste par år, og bliver oplevet som et klart positivt element og bidrager med konkrete detaljerede oplysninger omkring uddannelsesindsatserne rundt omkring i Grønland. Det giver Europa-Kommissionen et mere nuanceret, reelt og håndgribeligt indtryk af de faktiske praktiske udfordrende forhold i relation til særligt folkeskolen i kommunerne i Grønland.

4.5 OLT-delen i OLT Grønlandsbeslutningen

OLT-delen i OLT/Grønlandsbeslutningen stadfæster associeringen mellem EU og de 13 oversøiske lande og territorier, herunder Grønland. Associeringen søger at fremme OLT-medlemmernes økonomiske og sociale udvikling og fastholde de nære økonomiske forbindelser mellem OLT og EU som helhed. OLT-medlemmerne har en forfatningsmæssig tilknytning til tre EU-medlemslande: Holland, Frankrig og Danmark. Inden UK's udtrædelse af EU dækkede rådsafgørelsen også de britiske OLT'ere for perioden 2021 – 2027. OLT-medlemmerne har vidtrækkende selvstyre og er ikke en del af EU's toldområde eller indre marked og står generelt uden for EU-lovgivningen. Dog har OLT'ernes handelsprodukter fri adgang ind i EU's indre marked. OLT-medlemmerne er ikke udviklingslande, men karakteriseres ved at have en række særlige udfordringer som følge af at være meget små økonomier, befolkninger og administrationer og er isoleret geografisk i forhold til EU. OLT-indbyggere regnes som statsborgere i et EU-medlemsland, og derved EU-borgere, men deres lande og territorier er ikke EU-territorium, hvorved EU-lovgivning ikke nødvendigvis gælder i disse områder, med mindre OLT'en selv har bestemt dette.

I associeringsaftalen er der fokus på områder af fælles interesse, bl.a. klimaændringer, grøn

vækst, biodiversitet, forskning og innovation. På handelsområdet stadfæster aftalen told- og kvotefrihed ved OLT'ernes adgang til det indre marked.

Grønlands OLT-status gør ligeledes, at OLT-borgere har ret til fri bevægelighed indenfor EU's territorium ligesom EU-borgere.

Som følge af Brexit, mistede de britiske oversøiske territorier deres OLT-status. Det fremtidige samarbejde imellem de tidligere UK-OLT'erne og EU-OLT'erne, fortsættes under en MoU imellem OCTA og UK OLT'ernes sammenslutning UKOTA. Partnerne forhandlede om en MoU som formelt blev vedtaget og underskrevet ved en virtuel ekstraordinær OLT-Ministerkonference i juni 2021, hvor de britiske territorier formelt forlod OCTA på ordentlig og passende vis.

4.6 Samarbejdet imellem de Oversøiske Lande og Territorier i OCTA

OCTA blev stiftet af de oversøiske lande og territorier som en non-profit organisation i Belgien i 2002. OCTA koordinerer blandt andet sine medlemmers synspunkter og tager et fælles standpunkt i relation til forhold, der vedrører partnerskabet med Kommissionen og medlemsstaterne. Medlemmerne er OLT'erne tilknyttet et af EU-medlemslandene Frankrig, Holland og Danmark (og tidligere også UK).

OCTA's højeste besluttende organ er ministerkonferencen, der består af repræsentanter for hvert OCTA-medlems regering. Ministerkonferencen er en årlig begivenhed, hvor de politiske prioriteringer for sammenslutningen fastslås gennem en årlig Political Declaration og Administrative Resolutions. På ministerkonferencen vælges et formandskab, der er det næsthøjeste beslutningsniveau i OCTA. I øjeblikket har Ny Kaledonien formandskabet, og Grønland er

næstformand. Formanden leder processen omkring en ny politisk deklaration og administrative resolutioner, og repræsenterer organisationen politisk udadtil.

Under formandskabet, og i den daglige ledelse af OCTA, findes forretningsudvalget, Executive Committee, ExCo, der består af 9 medlemmer, herunder Aruba (Formand), Wallis and Fortuna (Næstformand), Fransk Polynesien, Cayman Islands, Curaçao, Ny Kaledonien, Sint Maarten, og Grønland.

Forretningsudvalget mødes 10-12 gange om året i fortrinsvist, Bruxelles. Udvalgets rolle er at omsætte de politiske prioriteringer fastlagt af ministerkonferencen til handling. Grønland er næstformand og kasserer i OCTA, hvilket varetages af missionen i Bruxelles. Arbejdet i OCTA optager en betydelig del af missionens samlede arbejde. Der er ligeledes diverse arbejdsgrupper under OCTA, men disse har i noget tid været inaktive, som følge af andre prioriteringer.

OCTA står for at der afholdes konferencer, seminarer og workshops, og producerer også rapporter som er relevante for alle OLT-medlemmerne. I december 2019 var Grønlands Mission i samarbejde med OCTA f.eks. ansvarlig for afholdelse af en workshop vedrørende OLT'ernes adgang til EU-programmer. Der var 5 grønlandske deltagere ved workshoppen.

For at være en del af OCTA betaler Grønland et årligt kontingent på EUR 9.000 - ca. 67.000 DKK i alt efter forhøjelsen af kontingentet på baggrund af de britiske OLT'ers exit af OCTA og for, at fastholde den nuværende finansieringsmodel. Der er tale om en 100 % forhøjelse af kontingentet – betalingen kommer fra missionens hovedkonto.

4.7 Brexit

Det Forenede Kongerige, Storbritannien, og Nordirland (UK) stemte den 23. juni 2016 for at forlade den Europæiske Union. Med UK's udtræden af EU i 2021, opstod behovet for en bilateral handelsaftale mellem UK og Grønland.

Mellem 10 og 15 % af Grønlands eksport går til UK, og det er særligt kogte pillede rejer og torsk, der handles. Fra Grønlands side bestræbes der på at partnerne ved en kommende bilateral handelsaftale kan sikre fri markedsadgang for grønlandske fiskeriprodukter til UK.

Siden Grønland ikke lægger højest på UK's prioriteringsliste af lande man ønsker en handelsaftale med, skal partnerne forhandle om hvad UK kan få til gengæld.

De formelle forhandlinger til en handelsaftale imellem UK og Grønland er igangsat. Næste forhandlingsrunde forventes at skulle foregå i Nuuk i løbet af foråret.

4.8 Programsamarbejder med EU

Grønland har adgang til at søge om midler til projekter igennem adskillige EU finansieringsmekanismer. Disse inkluderer:

- Northern Periphery and Arctic Programme (NPA)
- Den Europæiske Investeringsbank (EIB)
- Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSl)
- COSME
- Horizon Europe
- BEST 2.0+
- Erasmus +
- Erasmus+ Sport
- European Solidarity Corps
- Creative Europe

Flere af programmerne følger EU's 7-årige budget (2021 – 2027). Grønlands Mission til EU i

Bruxelles har en medarbejderstilling hvis formål er at sikre bedre udnyttelse af Grønlands adgang til programmerne. Dette ved at arbejde for at få flere grønlandske aktører med i EU-programmerne. Der var ansat en medarbejder en kort periode i 2021 og stillingen forventes besat igen i løbet af foråret 2022.

4.9 EU's Arktiske politik

I 2016 præsenterede den Europæiske Unions (EU) højtstående Repræsentant for Udenrigsanliggender og Sikkerhedspolitik en fælles meddelelse om, en integreret EU-politik om Arktis. Politiken fastslår at EU har en strategisk interesse i at spille en central rolle i Arktis og vil bidrage til sikkerhed, stabilitet, bæredygtighed og velstand i regionen.

Den 13. oktober 2021, efter en længere offentlig høringsproces, præsenterede partnerne en fornyet EU-politik for Arktis.

I meddelelsen fremgår det at Europa-Kommissionen vil oprette et EU-kontor i Nuuk. Dette for at styrke EU's tilstedeværelse og engagement i Arktis, som er af strategisk betydning for EU.

På nuværende tidspunkt afventer man udmeldinger fra Europa-Kommissionen om konstellationen af kontoret og åbningsdato. Åbningen af kontoret forventes at finde sted i løbet af 2022 når de praktiske forberedelser er på plads.

4.10 Kimberley Processens Certificerings Ordning (KPCS)

Kimberley Processen er et internationalt samarbejde mellem stater, diamantindustrien samt 34 NGO'er, og har til formål at standse handlen med konflikt-diamanter. Kimberley samarbejdet varetages af Departementet for Råstoffer, hvor missionen fra tid til anden

deltager i møderne under EU, på vegne af departementet.

Grønland har siden 2008 undersøgt mulighederne for at blive omfattet af Kimberley Processen og Kimberley Processens Certificerings Ordning gennem EU's deltagelse. Rådet vedtog den 20. februar 2014 en beslutning, der gør det muligt for Grønland at deltage i Kimberley Processens certificeringsordning for uslebne diamanter, gennem et samarbejde med EU. Ordningen forudsætter at al import og eksport af uslebne diamanter bliver kontrolleret og for eksportens vedkommende, certificeret af EU-myndigheder i henhold til bestemmelserne i EU-for-ordningen om international handel med uslebne diamanter. EU fulgte Rådets beslutning op med en ændring af forordning 2368/2002, der fastsætter at Grønland deltager i Kimberley Processens Certificerings-Ordning gennem EU.

Råstofafdelingen implementerer regelsættet i Grønland, bl.a. gennem udstedelse af bekendtgørelse.

4.11 Arctic Futures Symposium

Den årlige Arktis-konference i Bruxelles, Arctic Futures Symposium, 2021 blev afholdt virtuelt med begrænset mulighed for fysisk deltagelse den 6. – 7. december 2021. Årets overordnede tema var Meeting our Challenges.

Der var deltagelse fra Grønland i tre af sessionerne. Den første var Governance in the Arctic (Part 2) hvor Departementet for Udenrigsanliggender ved Senior Arctic Official (SAO) for Grønland i Arktisk Råd deltog. Fra grønlandsk side blev der præsenteret synspunkter omkring ændringerne i Arktis i løbet af de sidste 25 år. Man fremhævede at samarbejdet i Arktisk Råd er unikt og vigtigt samt at inklusion og den menneskelige dimension er altafgørende for at takle udfordringer i Arktis. Dertil blev det fremhævet

at Grønland skal have egen stemme i diskussionen om fremtidens Arktis.

I sessionen Arctic Youth, Demographics, and Capacity-Building: A view to the Future, var Grønland repræsenteret ved Qivioq Løvstrøm, Studieadjunkt, Afdelingen for Kultur og Samfundshistorie, Ilisimatusarfik og Forkvinde for Menneskerettighedsrådet i Grønland.

Ved sessionen: The Arctic as a more Sustainable Place to do Business var Grønland Repræsenteret ved Naalakkersuisoq for Finansier, Råstoffer, Justits og Ligestilling.

I tilknytning til Arctic Futures Symposium har der siden 2018 været arrangeret en filmaften med arktiske kortfilm tilknyttet konferencen. Her bliver kortfilm fra de nordiske og arktiske lande vist i Bruxelles. Sidste Arctic Short Film Evening fandt sted i januar 2022 hvor Grønland var repræsenteret ved kortfilmen: "In the Shadow of the Tugtupite" af Inuk Jørgensen.

Missionen deltager i konsultationerne og forberedelserne henimod den næste Arctic Futures Symposium og Arctic Short Film 2022, som begge planlægges at køre af stablen i efteråret. Missionen arbejder på at sikre, at grønlandske repræsentanter kan være oplægsholdere under konferencen og grønlandske filmskabere kan deltage ved Arctic Shorts med deres film. Dette for at sikre at grønlandske synspunkter og perspektiver bliver hørt og at Grønland er synlig.

4.12 Øvrige besøg og møder

Grønlands Mission i Bruxelles har bl.a. til opgave at bistå Naalakkersuisut, Inatsisartut og andre relevante enheder ved eventuelle besøg i Bruxelles. Ligeledes involveres missionen, når EU-enheder og personligheder besøger Grønland. Formålet med sådanne besøg og møder er, at både de grønlandske og europæiske interessenter får indsigt i

eksisterende og mulige samarbejdsområder og bliver opdateret på vigtige sagsområder. Grønlands Mission modtog og håndterede sit sidste formelle besøg i Bruxelles i februar 2020, da Inatsisartuts Finans- og Skatteudvalg besøgte Bruxelles før covid-19 spredte sig til Belgien. I sommeren 2021 assisterede missionen desuden Europa-Parlamentets Udenrigs og Sikkerhedspolitiske Udvalg (AFET) med deres officielle rejse til Nuuk.

Der har været stille på besøgsfronten under Covid-pandemien. Da krisen er ved at være ovre, bør der fremadrettet sikres gensidige politiske besøg mellem EU og Grønland – samt på embedsmandsniveau, fra grønlandske NGO'ere, academia og fra den private sektor. Det er af høj prioritet, at Grønlands Mission får disse besøg i stand, idet besøg i Grønland næsten altid hjælper i det fremadrettede forhold og under forhandlinger.

5. Samarbejde med USA og Canada

Som en del af det nordamerikanske kontinent er et forhold mellem Grønland og USA og Canada naturligt. Dertil deler USA, Canada og Grønland mange grundlæggende elementer såsom: samme kontinent, en fælles inuit-identitet i Alaska og Grønland, de samme vestlige værdier som politisk demokrati med videre.

Grønlands Repræsentation i Washington D.C. skal bidrage til at udvikle og skabe væsentlige politiske og handelsmæssige forbindelser til USA og Canada.

5.1 Samarbejdet med USA

Der er sket meget siden Igaliku-aftalen blev indgået i 2004. Grønland og omverdenen har set markante ændringer og udviklinger, som i sidste ende har en betydelig indflydelse på Grønlands forhold til USA. Selvstyret er blevet indført i 2009,

og efterfølgende er ansvaret for råstofområdet blevet hjemtaget. Dertil er der de sidste 10 år produceret enorme mængder af viden omkring klimaændringerne, som har fanget den globale opmærksomhed omkring Arktis og dermed også Grønland. Med isens smeltning er der skabt øget aktivitet i forhold til skibstrafik, turisme, og ikke mindst interesse for efterforskning af mineraler, ligesom der løbende indgås substantielle aftaler mellem de Arktiske stater om fiskeri og Search and Rescue. I løbet af meget få år er overlap mellem de grønlandske og amerikanske interessefelter steget markant.

På sigt, er det også et håb, at der kan skabes et samarbejde med USA i fremtiden, som er ligeså bredt og økonomisk betydningsfuldt for Grønland, som det er med EU i dag.

I lyset af den geografiske placering af Grønland, Grønlands bidrag til forsvaret af det Nordamerikanske kontinent, og placeringen af den amerikanske base i Pituffik/Thule, betragtes det som besynderligt at det økonomiske forhold ikke er bedre udviklet. Amerikanske investeringer i infrastruktur, øget handel og samarbejde omkring beredskab er områder som kan imødeses.

Den 16. september 2018 offentliggjorde det amerikanske forsvarsministerium en hensigtserklæring om at ville undersøge muligheder for strategiske investeringer i Grønlands lufthavnsprojekter som understøtter amerikansk militærs ageren i det arktiske område, og som derfor også vil være til gavn for forsvaret af Grønland, foruden at kunne tjene grønlandske civile formål. Naalakkersuisut støttede således op omkring denne hensigtserklæring i 2018 som et positivt initiativ, om end det var forudsat at der skulle være en grundig dialog mellem parterne for at sikre fælles fordele.

I løbet af det seneste år er interessen for Grønland steget markant i USA, navnlig efter at Præsident Donald J. Trump udviste stor interesse for Grønland i august 2019. Dette skabte også stor reklame og avisoverskrifter ikke blot i USA men rundt omkring i verdenen.

State Department besluttede, at investere i Grønland og har i 2020 afsat 12,1 mio.USD (82 mio. DKK) og i 2021 10,4 mio.USD (65,2 mio.DKK) til dette formål, som bl.a. skal gå til turismeudvikling, råstofsektoren, uddannelses- og engelskundervisning. Det videre forløb med implementering vil ske i tæt samarbejde med diverse grønlandske samarbejdspartnere. Herudover genåbnede USA officielt et konsulat i Nuuk den 10.juni 2020, således en tilstedeværelse de ikke har haft siden konsulatet lukkede i oktober 1953. Dette er ligeledes en meget konkret manifestation af at det bilaterale forhold er voksende og fortsat udvikler sig.

Det sikkerhedspolitiske billede set ud fra et amerikansk synspunkt, identificerer Kina og Rusland som værende de vigtigste strategiske konkurrenter og trusler for USA's position rundt omkring i verden. Interessen for Grønland skal derfor også vurderes ud fra den vinkel.

Departementet for Udenrigsanliggender vil i de kommende år sammen med Grønlands Repræsentation i Washington D.C. have særligt fokus på udvikling af følgende områder:

- Indgåelse af en formel aftale mellem USA og Grønland på handel- og investeringsområdet,
- Øge handelssamarbejdet med Canada
- Udbrede vidensniveauet omkring Grønland og muligheder for samarbejde blandt politikere, virksomheder, såvel som den almene befolkning her

- Repræsentationen vil skulle fungere som et servicecenter for grønlandske virksomheder, offentlige og private, der vil ind i USA med projekter, idéer og forretninger
- Etablering af flere aftaler omkring studiepladser og forskningsaftaler
- Forhandling af udvekslingsaftaler mellem uddannelsesinstitutioner i Grønland og USA
- Etablering af særskilte uddannelsesprogramaftaler såsom "Washington Semester Program"
- Etablering af praktikpladsordninger med specifikke og relevante virksomheder i USA
- Genetablering af samarbejdsaftale med USA's National Science Foundation

5.1.1. Joint Committee

Joint Committee, som aftalt i Igaliku-aftalen af 2004, har til opgave at styrke samarbejdet mellem Grønland og USA således, at Grønland opnår en merværdi ved amerikanernes tilstedeværelse i landet. Dette skal sikre at relationerne mellem Grønland og USA ikke alene er baseret på den militære tilstedeværelse.

På grund af de tidligere verserende retssager og forhandlinger om Thule Air Base servicekontraktudbuddet, har samarbejdet i Joint Committee været stillestående siden 2014.

Forhandlingerne afsluttede officielt i 2020, hvorefter Joint Committee møderne blev genoptaget d. 15 september 2021 i Nuuk, og forventes afholdt igen i USA i løbet af efteråret 2022.

5.1.2. Permanent Committee

Der var tilbage i 2017 et politisk ønske om at genaktivere møderne i Permanent Committee, som da ikke havde været afholdt siden 2014, grundet uenighederne omkring servicekontrakten vedrørende Pituffik/Thule. Det blev i efteråret

2017 besluttet at genoptage møderne i Permanent Committee, sideløbende med forhandlingerne om servicekontrakten på Pituffik.

Efter denne beslutning mellem Grønland, Danmark og USA, blev det første møde i Permanent Committee afholdt for første gang siden oktober 2014, den 29. januar 2018 i Washington D.C. Siden har der været afholdt et ekstraordinært Permanent Committee møde i Nuuk den 28. august 2018 og et ordinært møde i Washington D.C. den 25. marts 2019. Grundet COVID-19 situationen blev det næste Permanent Committee møde først afholdt i april 2021. D. 5 april 2022 blev et fysisk Permanent Committee møde afholdt i Washington D.C, hvor man bl.a drøftede en række aktuelle sager omhandlende amerikanernes tilstedeværelse i Thule, herunder det nuværende udbud på servicekontrakten.

5.1.3. Aftale vedr. Pituffik, 28. oktober 2020

Forholdet til USA har i tidernes løb primært været i form af amerikanernes militære tilstedeværelse i Grønland. Forsvarsaftalen af 1951 erstattede således aftalen mellem Danmark og USA fra 9. april 1941 omkring samme.

Forsvarsaftalen af 1951 blev senest revideret i 2004 med Igaliku-aftalen, og Grønland blev med revisionen inddraget i forholdet mellem USA og Rigsfællesskabet, hvor samarbejdet i dag udmøntes via den dansk-grønlandsk-amerikanske Joint Committee. Igaliku-aftalen består af tre aftaler:

1. En aftale om modernisering af forsvarsaftalen af 1951
2. En fælles erklæring om samarbejde vedrørende miljøforhold på Pituffik
3. En aftale om teknisk-økonomisk samarbejde (Joint Committee-samarbejdet)

Servicekontrakten vedr. Pituffik/Thule Air Base har været en verserende sag siden kontrakten ophørte med at blive varetaget af det dansk/grønlandske selskab Greenland Contractors tilbage i 2014, hvor kontrakten blev overdraget til det amerikanske ejede selskab Exelis Services, som nu hedder Vectrus Services.

Siden 2014 har der pågået forhandlinger mellem USA, om at sikre at den amerikanske tilstedeværelse kan komme Grønland og det grønlandske samfund mest muligt til gavn i overensstemmelse med forsvarsaftalen fra 1951 og tilhørende tillægsaftaler.

I oktober 2020 blev en ny aftale vedr. kriterier for tildeling af servicekontrakten underskrevet mellem USA, Grønland og Danmark. Aftalen består af fire dokumenter, der tilsammen er et resultat af årelange forhandlinger mellem USA, Danmark og Grønland.

Et af dokumenterne er en underskrevet aftale om en fælles plan for et udvidet bilateralt samarbejde mellem Grønland og USA. Formanden for Naalakkersuisut, Kim Kielsen og den amerikanske ambassadør Carla Sands, med reference til Præsidenten, underskrev den 28. oktober 2020 en plan for det fremtidige samarbejde mellem Grønland og USA. Aftalen giver større grønlandsk aftryk og nytte.

De 4 dokumenter under aftalen indeholder: 1) en diplomatisk note om de nye udbudskriterier, 2) aftale omkring initiativer for samarbejde i Pituffik, og 3) udmelding om forbedret samarbejde, samt 4) en erklæring om udvidelse af de eksisterende samarbejdsområder mellem USA og Grønland, som inkluderer:

- Handel, investeringer og økonomiske forbindelser
- Samarbejde mellem energi- og minesektoren
- Samarbejde indenfor uddannelse

- Samarbejde indenfor turisme
- Samarbejde om naturforvaltning

Med hensyn til de nye udbudskriterier er der gjort en indsats for at sikre at disse er i fuld overensstemmelse med de forpligtelser der er skitseret i de oprindelige aftaler og erklæringer knyttet til Thule Air Base, som skal sikre, at den amerikanske tilstedeværelse vil gavne det grønlandske samfund mest muligt. De nye kriterier specificerer bl.a. at på tidspunktet for afgivelse af tilbud og i løbet af kontraktperioden skal en tilbudsgiver kunne attestere at:

- Selskabet er og forbliver registreret som et dansk eller grønlandsk selskab, i det danske centrale virksomhedsregister,
- Mere end 50 procent af tilbyderens egenkapital ejes og vil fortsat være ejet af danske og / eller grønlandske enkeltpersoner eller juridiske enheder,
- En ikke-dansk eller ikke-grønlandsk person eller juridisk enhed ikke har en "afgørende" indflydelse på tilbyderen.
- Videre skal det pågældende firma og direktion være indregistreret på en grønlandsk adresse, for derved at sikre fuld skattepligt for såvel selskabsskatter i forhold til firmaet som indkomstsskatter for direktionen tilfalder værtslandet Grønland.

Servicekontrakten forventes fornyet i det kommende år, hvor de nye udbudskriterier træder i kraft. Den nye aftale er således et positivt skridt i samarbejdet mellem Grønland og USA og forventes at skabe nye og konstruktive muligheder for yderligere samarbejde. Derudover er der også indgået tillægsaftale om initiativer til forbedret samarbejde i og omkring brugen af Pituffik.

5.1.4. Civile midler

I februar 2020 blev det meddelt at en projektpakke til samarbejder mellem USA og Grønland var blevet godkendt af den amerikanske kongress. Pakken bestod af 12,1 mio.\$ / 82 mio.kr, som er fordelt på en række underprojekter, efterfølgende blev denne bevilling komplimenteret af endnu en bevilling i 2021 på 10,4 mio.USD (65,2 mio.DKK).

Midlerne er rettet mod civile projekter i Grønland og vil specifikt være fokuseret på den økonomiske udvikling i Grønland herunder turisme, uddannelse, råstoffer, energi og erhvervsamarbejde.

USA og Grønland vil samarbejde omkring implementeringen af midlerne. På nuværende tidspunkt er en del af midlerne allerede afsat til et 24 måneders projekt, der skal etablere et uddannelsespartnerskab mellem uddannelsesinstitutioner i USA og Ilisimatusarfik såvel som Mineskolen i Sisimiut. Formålet med dette projekt er at udnytte faglig ekspertise i USA, der kan hjælpe både Ilisimatusarfik og andre erhvervsinstitutioner i Grønland med at udvikle deres kapacitet indenfor programmer med fokus på bl.a. bæredygtig turisme, råstoffer og forvaltning af land og fiskeri.

5.1.5. USA's konsulat åbnes

Den 10. juni 2020 genåbnede USA deres konsulat i Nuuk, næsten 70 år efter det første konsulat blev nedlagt tilbage i 1953. Dagen blev markeret med en reception med deltagelse af daværende Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender og Energi, Steen Lynge, samt daværende amerikanske ambassadør til Kongeriget Danmark, Carla Sands, der dog deltog virtuelt, grundet COVID-19 pandemien. Konsul Sung Choi var vært for receptionen, som fandt sted i konsulatets midlertidige kontorer i Arktisk Kommando.

Konsulatet reflekterer prioriteringen af et tæt samarbejde mellem USA og Grønland, noget som såvel daværende Naalakkersuisoq, Steen Lyngé gav udtryk for under sin tale ved receptionen, og daværende udenrigsminister for USA, Mike Pompeo i en pressemeddelelse.

Med Repræsentationer i hinandens lande, forventes det således at det nye konsulat vil bidrage til yderligere at styrke det gode samarbejde mellem USA og Grønland.

5.1.6. Møde med daværende udenrigsminister for USA, Mike Pompeo

I juli 2020 mødtes daværende Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender og Energi, Steen Lyngé, med daværende udenrigsminister for USA, Mike Pompeo, sammen med Danmarks udenrigsminister, Jeppe Kofod og minister for Udenrigsanliggender og Kultur på Færøerne, Jenis av Rana.

Mødet fandt sted i København, og var en mulighed for at fremhæve det positive og vigtige samarbejde mellem Grønland og USA, samt de områder hvor der var behov for fælles løsninger. Under mødet hilste daværende Naalakkersuisoq Lyngé åbningen af det amerikanske konsulat i Nuuk velkommen og takkede for USA's assistance i forbindelse med anskaffelse af COVID-19 testudstyr til Grønland.

Daværende Naalakkersuisoq Lyngé fremhævede herudover det nye samarbejde om projektpakken og beskrev det som værende et samarbejde, der vil være i stand til at bidrage til den økonomiske og uddannelsesmæssige udvikling i Grønland.

Stabilitet i den arktiske region blev også bragt op under mødet, hvortil daværende Naalakkersuisoq Lyngé understregede vigtigheden i at bibeholde regionen som værende et lavspændingsområde. Udenrigsminister Pompeo gentog dette og fremhævede tilmed betydningen af et godt samarbejde med Grønland, især i taget Grønlands

betydning i forholdet til USA's nationale sikkerhed i betragtning.

Daværende Naalakkersuisoq Lyngé fremhævede også sagen vedr. Pituffik servicekontrakten, og nævnte behovet for at nå til enighed om udbudskriterier for kontrakten, der kan være til gavn for Grønland og det grønlandske folk som værende nøglen til et godt forhold. Vilårene for servicekontrakten er sidenhen blevet forhandlet på plads.

5.1.7. Synlighed/opdyrkelsen af relevante partnerskaber

En del af repræsentationens arbejde er, at arbejde for at synliggøre Grønland og øge vidensniveauet omkring vores land overfor amerikanske beslutningstagere, det amerikanske erhvervsliv og marked og den amerikanske befolkning, herunder kontakte og opbygge relationer til den amerikanske administration, tænketanke samt andre udenlandske ambassader og repræsentationer, særligt fra de arktiske lande.

5.1.8. Besøg fra Udenrigsminister for USA, Anthony Blinken

Den 20. maj 2021 mødtes USA's Udenrigsminister, Anthony Blinken med Formanden for Naalakkersuisoq, Múte B. Egede, samt daværende Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender og Energi, Pele Broberg i Kangerlussuaq, sammen med Danmarks udenrigsminister, Jeppe Kofod. Det var udenrigsminister Blinken's andet officielle besøg som nyindsat udenrigsminister, hvorfor dette særligt reflekterer et tæt og vigtigt samarbejde mellem USA og Grønland. Under møderne blev behovet for at etablere handel mellem USA og Grønland drøftet, samt vigtigheden i at bibeholde Arktis som værende et lavspændingsområde. Genåbningen af det amerikanske konsulat i Nuuk blev tilmed fremhævet, som ifølge

udenrigsminister Blinken, som en refleksion af USA's dybe værdsættelse af partnerskabet med Grønland, et partnerskab som de ønsker at gøre endnu stærkere.

Formanden for Naalakkersuisut understregede, at man ikke kan komme uden om Grønland, når man har med Arktis at gøre og Grønland derfor altid bør inddrages i beslutninger der påvirker Arktis: "Nothing about us in the Arctic, without us".

Områder såsom handel, uddannelse, forskning og miljø, blev fremhævet som eksempler på områder hvor samarbejdet kan øges.

5.1.9. Grønland på kortet i den amerikanske hovedstad

"Greenland Dialogues" er overskriften på et samarbejde mellem tænketanken The Woodrow Wilson Centers "Polar Institute" og Repræsentationen omkring en række arrangementer til afholdelse i Washington D.C., med et nærmere indhold defineret efter Grønlands ønsker, med henblik på at give større indsigt og forståelse for Selvstyrets beføjelser, selvstændighedsprocessen og de muligheder der er for samarbejde med — og investeringer i — Grønland. Daværende Naalakkersuisoq for Selvstændighed, Udenrigsanliggender og Landbrug Suka K. Frederiksen, gav i foråret 2018 officielt Naalakkersuisuts støtte til samarbejdet på et møde med Direktør for Polar Institute, Mike Sfraga i Washington D.C. Formatet Det næste "Greenland Dialogue" forventes at blive afholdt i løbet af 2022.

5.1.10. Harvard Kennedy Center's Arctic Initiative

Harvard Kennedy School, beliggende i Boston, Massachusetts, har udviklet programmet "Arctic Initiative". Initiativet har til formål, at skabe nye indsigter og samarbejde der sammenbringer videnskab, teknologi og politiske strategier der

henvender sig til de sociale, økonomiske og miljømæssige udfordringer den arktiske region står overfor.

Repræsentationen har samarbejdet siden 2017 om at udvikle programmet. Arctic Initiative har indledt et samarbejde med Ilisimatusarfik og Departement for Udenrigsanliggender, hvori en gruppe studerende fra Harvard skulle have været i Nuuk i maj 2020, for at deltage i en Greenland Policy Challenge, der har til formål at give de studerende mulighed for at udarbejde forslag til initiativer indenfor en række politikområder i Grønland, herunder handel, miljø, klima og udenrigspolitik. Pga. COVID-19 blev rejsen dog aflyst, men selve Greenland Policy Challenge fortsatte dog online, og inkluderede deltagere fra både Harvard og Ilisimatusarfik.

5.1.11. Kommercielle potentialer

En del af repræsentationens arbejde er også at styrke kontakter og samarbejde inden for handel med henblik på bl.a. at øge vores samhandel med andre lande, og nedbringe vore handelsmæssige omkostninger. Repræsentationen har bl.a. haft et tæt samarbejde med Royal Greenland's kontor i Boston, for at understøtte og samarbejde om muligheder for øget handel med grønlandske fiskeri produkter i USA.

5.2 Samarbejdet med Alaska

Grønland og Alaska har fælles interesser når det kommer til arktiske emner. Både Grønland og Alaska er begge vigtige fiskerinationer, begge med store naturressourcer, rige på en fælles Inuit historie, traditioner og kultur og det er derfor naturligt, at man arbejder sammen for at forbedre og højne Arktiske interesser på den amerikanske politiske scene. Repræsentationen søger derfor løbende at øge samarbejdet med alaskanske partnere, med en løbende dialog om emner og sektorer, som man kan samarbejde om.

5.3 Samarbejdet med Canada

5.3.1. De selvstyrende territorier og områder

Naalakkersuisut har en løbende kontakt med repræsentanter for Inuit i Canada, såvel gennem besøgende medlemmer af Naalakkersuisut som repræsentationen i Washington DC. Nunavut er et selvstændigt territorium, som oprindeligt er skåret ud af North West Territories, mens at Nunavik (Quebec), Nunatsiavut (Newfoundland-Labrador) og Inuvialuit (Northwest Territories) er selvstyrende enheder indenfor provinser eller territorier.

Repræsentationen havde under konferencen Arctic Encounters i Anchorage i april 2022 møder med regeringslederne fra hhv. Nunavut og North West Territories, og der er tydeligvis et udbredt ønske om et mere omfattende samarbejde mellem Arktisk Canada og Grønland, herunder et ønske om et mere udbredt politisk samarbejde.

5.3.2. PDAC 2022

Hvert år afholdes en stor international mineral- og råstofmesse i Toronto, kort kaldet PDAC (Prospectors and Developers Association of Canada), som man fra grønlandsk side har deltaget i en del år. Messen er udsat grundet covid-krisen fra marts 2022 til medio juni 2022.

Fra Naalakkersuisut og erhvervets side deltager man med en større delegation, med henblik på, at skabe opmærksomhed omkring mulighederne for mineraludvinding i Grønland, skabe netværk og kontakter med aktører inden for mineverdenen og forhandle aftaler. Der har været stor interesse for Grønland, som også har noget at gøre med, at Grønland har tiltrukket interesse de sidste par år.

5.3.3. Kommercielle bånd

Repræsentationen arbejder for at styrke de kommercielle bånd mellem Grønland og Canada,

herunder gennem et samarbejde med det danske konsulat i Toronto.

Canada kan sandsynligvis i de kommende år være et attraktivt nordamerikansk marked for import af dagligvarer, dette grundet en relativt attraktiv canadisk dollarkurs. Det primære marked for import af canadiske dagligvarer til Grønland vil sandsynligvis være det sydøstlige Canada, i.e. Newfoundland, Ontario og Nova Scotia.

5.3.4. Fiskerisamarbejde

Grønland og Canada har et fiskerisamarbejde, hvor canadiske trawlere anvender de grønlandske havne Sisimiut og Nuuk som eksporthavne. Årsagen er at den nærmeste canadiske dybhavs- og eksporthavn er St John's i Newfoundland, hvorfor de grønlandske eksporthavne er væsentligt tættere på fiskefelterne. Der anlægges pt. en dybhavshavn ved Iqaluit i Nunavut, men da der ikke vil være tale om en helårshavn, grundet isforholdene, må det formodes at de vestgrønlandske eksporthavne fortsat vil have en betydning for det nordøstcanadiske fiskeri.

5.3.5. Canadiske entreprenører i Grønland

Traditionelt har danske entreprenørfirmaer været ofte at finde som vindere af udbud på anlægsområdet i Grønland. Et canadisk entreprenørselskab har dog i februar 2022 opnået at vinde et udbud på en større anlægsopgave, således den kommende lufthavn i Qaqortoq. Der er således tale om firmaet Pennecon fra St John's i Newfoundland, som har startet anlægsarbejdet i Qaqortoq foråret 2022.

5.3.6. Samarbejde indenfor luftfart

Air Greenland og det canadiske og Inuit ejede luftfartsselskab Canadian North, underskrev i december 2020 en hensigtserklæring om at udforske muligheder for samarbejder indenfor luftfart og bæredygtig turismeudvikling mellem Grønland og Canada. Der påtænkes således

fremtidige flyruter mellem Nuuk/Ilulissat og Toronto/Quebec.

6. Samarbejdet med Island

Forholdet mellem Grønland og Island går rigtig mange år tilbage i historien. Vi deler en lang fælles historie, som går helt tilbage til sagnet om Navaranaaq og sagaerne om Erik den Røde og Leif den Lykkeliges færd og gang i Sydgrønland og videre til Nordamerika. Derudover har islandsk know-how og samarbejde spillet en vigtig rolle for fåreholdererhvervets udvikling.

Grønlændere og islændinge bor og arbejder i hinandens lande og her dermed stor interesse for begge landes politiske løsninger og måder at indrette samfundet på. Det er muligt at studere på hinandens læresteder og universiteter, og kulturlivet foregår ligeledes på tværs af hinandens grænser.

Siden udgangen af 2018 har Grønland haft sin repræsentation i Reykjavik. Derudover har der i mange år eksisteret flere samarbejder på mange områder mellem Grønland og Island. Særligt indenfor det Vestnordiske område har der været flere trilaterale samarbejdsaftaler mellem Grønland, Island og Færøerne.

Repræsentationen vil på længere sigt bidrage til at realisere Naalakkersuisuts prioriteringer for udviklingen af Grønland, herunder vedligeholdelse af de eksisterende samarbejder med Island og videreudvikling og styrkelse af de politiske og handelsmæssige forbindelser og synliggøre de muligheder der eksisterer i Grønland, både over for de islandske myndigheder og det islandske marked generelt.

Island har ligeledes haft deres diplomatiske konsulat i Nuuk siden 2013. Forholdet mellem Grønland og Island har derfor været en politisk prioritet og med stor gensidig interesse og

fællesskab, som alle samarbejdsformerne er et udtryk for, er det bl.a. repræsentationens arbejde at bidrage til at det fortsat trives og styrkes.

Repræsentationen i Island laver en meget væsentlig indsats til den årlige Arctic Circle Assembly – der efter aflysningen i 2020 på grund af Covid atter blev afholdt igen i 2021. Der henvises i denne sammenhæng til www.arcticcircle.org og til afsnittet om Arctic Circle i herværende redegørelse.

6.1 Joint Declaration

Den 23. september 2021 underskrev daværende Daværende Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender, Erhverv og Handel, Pele Brøberg og daværende islandsk udenrigsminister Guðlaugur Þór Þórðarson en fælles hensigtserklæring (Joint Declaration) om et styrket samarbejde mellem Island og Grønland.

Ministrene forpligtede sig til at Joint Declaration's implementering igennem møder på minister- og embedsmand niveau.

I løbet af foråret 2022 er der iværksat både uformelle og formelle kontakter og møder med henblik på at iværksætte implementeringen af Joint Declaration. I den forbindelse vil der blive afholdt et high-officials møde mellem embedsmænd fra henholdsvis det islandske udenrigsministerium og Departementet for Udenrigsanliggender i forsommeren 2022.

6.2 Covid-19 og Island

Repræsentationen har i lighed med alle andre, oplevet at en lang række planlagte møder, arrangementer og besøg blive aflyst i løbet af 2020 og 2021, eller i bedste fald udskudt til senere.

I gennem næsten 2 år, indtil de islandske restriktioner ophørte i februar 2022, har det været vanskeligt og undertiden umuligt at afholde fysiske møder med offentlige myndigheder, institutioner eller erhvervslivet på Island pga. de nationale restriktioner og tiltag mod Covid-19, dette har naturligvis haft betydning for repræsentationens aktiviteter.

6.3 Synlighed og deltagelse i relevante arrangementer

Siden stort set hele EU og EØS landene lukkede ned første gang i marts 2020 stoppede de fleste fysiske aktiviteter ligeledes på Island.

Repræsentationen deltog i fejringen af Vestnordisk Dag som blev afholdt i Nordens Hus i Reykjavik den 23. september 2021. Grønlands og Færøernes Repræsentationschefer var inviteret til at holde taler sammen med Vestnordisk Råds Generalsekretær.

Repræsentationen servicerede daværende Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender, Erhverv og Handel Pele Broberg i forbindelse med hans deltagelse i "Vestnorden" – den vestnordiske rejsemesse for turismeoperatører, som blev afholdt den 5.-7. oktober 2021.

Repræsentationen deltog ligeledes ved hans besøg hos bådebyggervirksomheden Rafnarboats, som leverer både til den islandske søredningstjeneste.

Ved daværende Naalakkersuisoq Kiistat Fenckers besøg til Island den 14-16. marts 2022 bistod Repræsentationen med udarbejdelse af program og kontakter for daværende Naalakkersuisoqs, Landslægens og embedsmændenes besøg på Landspitali, det islandske landslægeembede og Vinbudin (salg af alkohol) samt mødet med den islandske sundhedsminister Willum Þór Þórsson, og med det grønlandske sundhedsvæsens konsulent i Island Gerth Larsen. Med

udgangspunkt i samarbejdsaftalerne mellem Grønland og Island (samt Vestnorden) på sundhedsområdet, var hovedfokus for besøget lagt på rekruttering af udenlandske sundhedspersonel samt muligheder for samarbejde omkring behandlingsydelse.

6.4 Rapporten "Greenland and Iceland in the New Arctic"

Den 9. april 2019 besluttede den islandske udenrigsminister Gudlaugur T. Tórdarson, at nedsætte en islandsk arbejdsgruppe el. 'Grønlandskomite' som skulle komme med anbefalinger til at styrke samarbejdet mellem Island og Grønland. Arbejdsgruppen skulle også se på det nuværende bilaterale samarbejde. Den tidligere udenrigsminister Össur Skarphedinsson blev udpeget som formand, Unnur Brá Konrádsdóttir og Óttarr Gudlaugsson blev udpeget som de andre medlemmer.

Arbejdsgruppen har i løbet af 2019 og 2020 afholdt en række møder med interessenter i både Island og Grønland. Rapporten blev gjort offentlig tilgængelig d. 20. januar 2021.

Udover overordnede sektorer som handel, sundhed, fiskeri, infrastruktur, råstofområdet, energi, luftrummet, turisme og Arktis relateret emner generelt, er der en særlig fokus på Østgrønland, da det er Islands nærmeste nabo og i mange år har de haft særlig forbindelse dertil.

Rapporten indeholder i alt 99 konkrete anbefalinger og to overordnede, men også 10 prioriteret anbefalinger, som er både formaliseret politiske aftaler som praktiske anbefalinger.

Én af konklusionerne i rapporten er, at selvom meget af samarbejdet er opstået og består af såkaldt "good will", er arbejdet mellem Grønland og Island ikke blevet systematiseret og behandlet nærmere analytisk. Derudover, er meget af samarbejdet bygget op på baggrund af personlige

relationer og initiativer, som har været drivkraft for en udvikling mellem Grønland og Island på forskellige områder.

Det islandske parlament, Althingi, vedtog i maj 2021 en resolution som opfordrer regeringen til et styrket samarbejde med Grønland, hvor der henvises til rapporten som et godt udgangspunkt for at identificere samarbejdsmulighederne. Ligeliges henvises der til rapporten i Joint Declaration mellem Grønland og Island af 23. september 2021. Naalakkersuisut vil fortsat arbejde med de relevante anbefalinger fra rapporten som led i implementeringen af Joint Declaration fra september 2021.

7. Samarbejde med asiatiske lande

Asien er verdens hastigst voksende økonomiske region, og udgør ca. 60 % af verdens befolkning. Potentialerne for at fremme Grønlands interesser specielt i Kina, Japan og Sydkorea er mange, herunder indgåelse af forskellige handelsaftaler som kan bidrage til en øget eksport af grønlandske produkter. Desuden har Grønland i de seneste år oplevet øget asiatisk interesse for arktisk forskningssamarbejde og en stigning i turister fra Asien, særligt Kina.

De tre store østasiatiske lande Kina, Japan og Sydkorea blev alle i 2013 faste observatører i Arktisk Råd og er alle tre aktive deltagere i diverse Arktisk Råd arbejdsgrupper. Alle tre lande har i de seneste år udgivet Arktiske strategier.

Naalakkersuisut har i en lang årrække arrangeret politiske højniveau besøg og erhvervsfremstød i Kina, hvor der i nogle år ligeledes blev arrangeret besøg i Japan og Sydkorea. Tidligere har der været fokus på råstofsektoren. Her var bl.a. den årlige mineralmesse i Tianjin et centralt holdepunkt, hvor en del grønlandske råstofrelaterede selskaber deltog. Derudover var

der flere politiske møder mellem medlemmer af Naalakkersuisut og kinesiske ministre og ledere. Man kan konkludere, at Grønland blev officielt sat på landkortet hos de kinesiske myndigheder allerede for 10 år siden.

Turismeområdet har ligeledes fyldt en del igennem årene ved erhvervsbesøg og fremstød i Kina. De grønlandske turistaktører har været virkelig gode til at støtte op om arrangementerne og mange selskaber har også fået konkrete aftaler og kontrakter ud af besøgene i og fra Kina. Visit Greenland ser Kina og Asien generelt som vigtige vækstområder, og der er derfor et stort potentiale på dette område som kan dyrkes i årene frem, særlig efter Covid-19 pandemien.

7.1 Samarbejdet med Japan

Japan har med sine 126 mio. indbyggere og en stor efterspørgsel på kvalitetsprodukter fra havet i mange år været et vigtigt marked for afsætning af grønlandske produkter. Grønlandske rejer står for ¼ af det totale udbud af koldvandsrejer i Japan, og er dermed et stærkt varemærke i Japan. Royal Greenland har i over 30 år haft salgskontor i Tokyo. Grønlandske virksomheders eksport af fisk og fiskeprodukter til det japanske marked var i 2020 på ca. 30 mio. DKK.

Grundet COVID-19 pandemien og restriktioner har der ikke været fysiske aktiviteter mellem repræsentanter fra Grønland i Japan.

Derimod har medlemmer af Naalakkersuisut afholdt møder med den japanske ambassade i København, ligesom diplomater fra ambassaden har besøgt Grønland i løbet af 2021 og 2022 med fokus på en lang række områder. Den japanske ambassade har ligeledes afholdt japansk filmfestival i Katuaq 26. marts 2022.

7.2 Samarbejdet med Kina

Naalakkersuisut vurderer Kina til at være et nøgleland for fremtidige udviklingsmuligheder for Grønlands fiskerierhverv, turisme-, forskningsområde. Dette skal ses i lyset af, at det kinesiske marked er af stigende betydning for grønlandske fiskerieksporvirksomheder, både som slutmarked og som forarbejdningmarked for videreeksport til bl.a. Japan og andre lande.

Kina er det største marked i verden for fiskeriprodukter og den grønlandske eksport til det kinesiske marked er af stigende betydning. Ifølge Grønlands Statistik sælger de grønlandske fiskeriproducenter for ca. 1,5 mia. DKK om året til det kinesiske marked, trods nedgangen og udfordringer med Covid-19 og restriktioner, vurderes det, at efterspørgslen vil stige i de kommende år. Med sine 1.4 mia. indbyggere er Kina en vigtig samarbejdspartner for udviklingsmuligheder. Naalakkersuisut har således afholdt årlige handelsfremstød i Kina siden 2011, senest i november 2018.

Grønland er nu tilstede i Beijing, med repræsentationen og vil være med til at styrke nuværende og kommende erhvervsfremstød i Østasien, og vil således fremadrettet være en vigtig platform i dette arbejde.

8. Det globale samarbejde — FN

8.1 FN's Menneskerettighedsråd

FN's Menneskerettighedsråd blev oprettet den 15. marts 2006 og har til opgave at fremme og beskytte menneskerettighederne og de fundamentale frihedsrettigheder og adressere og undersøge krænkelser heraf. Rådet har også ansvar for at fremme uddannelse og viden om menneskerettighederne, yde rådgivning, teknisk bistand og hjælpe til med FNs medlemslandendes

kapacitetsopbygning på menneskerettighedsområdet. Rådet bidrager også med anbefalinger til FN's Generalforsamling for at udvikle folkeretten med henblik på den universelle sikring af menneskerettighederne. Det er også Menneskerettighedsrådet, der etablerer mandater for de FN-rapportører, arbejdsgrupper og eksperter, der overvåger og behandler menneskerettighedssituationer verden over.

Endelig er det i Menneskerettighedsrådet, at alle FN's medlemslande, herunder Grønland som en del af Kongeriget Danmark, hvert 4.-5. år fra de øvrige medlemslande modtager anbefalinger vedrørende egen efterlevelse af menneskerettighederne under den såkaldte Universal Periodic Review (UPR). Den sidste bedømmelse af Kongeriget fandt sted i maj 2021. Bedømmelsen som blev afholdt virtuelt skulle have været afholdt i 2020. Grønland deltog både under selve bedømmelsen og i form af udarbejdelse af delrapporten vedr. Grønland som dannede grundlag for bedømmelsen. Under udarbejdelse af rapporten har Naalakkersuisut bestræbt sig på at inddrage det grønlandske civilsamfund, talsmandspersonerne på børn, ældre og handicappede samt Grønlands Råd for Menneskerettigheder sammen med Dansk Institut for Menneskerettigheder. Anbefalingerne til Grønland fra UPR i 2021 har fokus på bekæmpelsen af vold mod kvinder, seksuelt misbrug af børn og børnefattigdom. Desuden er der en anbefaling om at der etableres en lovgivning om et generelt forbud mod diskrimination.

8.2 Afrapporteringer vedrørende overholdelsen af FN-konventioner

Der afrapporteres og eksamineres løbende til FN over Kongeriget Danmarks overholdelse af en række FN-konventioner. De seneste afrapporteringer og eksaminationer, der fandt

sted i 2020 og 2021 omfatter Konventionen om bekæmpelsen af alle former for diskrimination af kvinder (Kvindekonventionen) samt Racediskriminationskonventionen. Kongeriget Danmark har yderligere afleveret den 8. periodiske rapport til FN's Torturkomité under Konventionen mod tortur (CAT) i 2019, hvor Grønland ligeledes har været involveret i processen. Det forventes at selve eksaminationen under CAT vil foregå i løbet af 2022.

8.3 Ekspertmekanisme for oprindelige folks Rettigheder

Formålet med Ekspertmekanismen (EMRIP) er, at etablere en platform hvor regeringer og repræsentanter for oprindelige folk verden over kan arbejde sammen om at udvikle og implementere tiltag til sikring af menneskerettighederne for verdens oprindelige folk. Ekspertmekanismen er placeret direkte under Menneskerettighedsrådet i Geneve og er dermed på samme niveau i FN-systemet som det Permanente Forum for Oprindelige Folks Anliggender (UNPFII).

Ekspertmekanismen for Oprindelige Folks Rettigheder afholdte den 13. samling virtuelt i november-december 2020 i form af 4 regionale dialoger om COVID-19's indvirkning på oprindelige folks rettigheder. Den 14. samling fandt sted i Genève, Schweiz, fra 12. til 16. juli 2021, som et virtuelt møde. I forbindelse med mødet afgav EMRIP en lang række anbefalinger til Menneskerettighedsrådet, om bl.a oprindelig folks deltagelse i tilrettelæggelsen af bekæmpelsen af COVID, og i 10-Året for oprindelige folks sprog samt om øget opmærksomhed på oprindelige folks rettigheder i forbindelse med den universelle periodiske bedømmelse.

8.4 Opfølgning på FN's Verdenskonference om oprindelige folk 2014

Den 22.-23. september 2014 deltog daværende Formand for Naalakkersuisut sammen med daværende udenrigsminister Martin Lidegaard i Verdenskonferencen om oprindelige folks rettigheder i New York. Konferencen resulterede i vedtagelsen af et handlingsorienteret slutdokument, som udgør en ramme for det videre arbejde med at styrke implementeringen af oprindelige folks rettigheder med udgangspunkt i FN's Deklaration om Oprindelige Folks Rettigheder. Grønland bidrager løbende sammen med Danmark i opfølgingsarbejdet hvor der særligt har været fokus på ændring af mandatet for EMRIP samt udvikling af nye regler, der skal give oprindelige folks regeringer og repræsentanter en mere passende status i FN og give dem fuld og permanent deltagelse i FN processer og aktiviteter. De sidstnævnte processer er grundet COVID-19 foreløbigt udsat til at foregå under den 76. samling af FN's Generalforsamling som løber fra september 2021 til september 2022.

8.5 FN's Permanente Forum for Oprindelige Folks Anliggender

FN's Permanente Forum for Oprindelige Folks Anliggender (UNPFII) er et af de primære fora for arbejdet med oprindelige folks rettigheder i FN-regi, og dets mandat dækker områder som økonomisk og social udvikling, kultur, miljø, sundhed, uddannelse og menneskerettigheder for oprindelige folk.

Naalakkersuisut støtter aktivt arbejdet i Forummet, som Grønland – sammen med Danmark – var med til at oprette i 2000. Forummet mødes én gang om året. Grundet COVID-19 pandemien blev den 19. session af Permanent Forum erstattet af et kort virtuelt procedurermøde udelukkende for Forummets medlemmer. Den 20. session blev afholdt den 19.

-30. april 2021 som en serie korte daglige virtuelle møder under det overordnede tema om Oprindelige folk og Verdensmål 16 om Fred, Retfærdighed og Stærke Institutioner. Grønland deltog og bidrog aktivt som en del af den danske delegation og afgav indlæg.

Den 21. session fandt sted den 25. april -6. maj 2022 i et såkaldt hybridformat.

Derudover, var der en tematisk dialog om det Internationale 10-År for Oprindelige folks sprog, hvor Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke, Peter P. Olsen afgav et kort indlæg. Daværende Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender, Erhverv og Handel afgav et indlæg på vegne af de nordiske lande i dialogen med Special Rapportøren for Oprindelige Folks Rettigheder, Special Rapportøren på skadelige gifte og menneskerettigheder og formanden for EMRIP. Under dette års samling blev det grønlandske/ danske medlem af Forummet, Tove Søvn Dahl Gant, atter udnævnt som rapportør og dermed den ansvarlige for Forummets rapport til FN's Økonomiske og Sociale Råd (ECOSOC).

Den 13. April 2022 blev Tove Søvn Dahl Gant genindvalgt af ECOSOC som medlem af Permanent Forum for en 3-årig periode mere. (2023-2025).

8.6 FN's specialrapportør for oprindelige folks anliggender

I henhold til sit mandat fra Menneskerettighedsrådet fremmer specialrapportøren effektiv beskyttelse af oprindelige folks rettigheder, indsamler information om gode praksisser og udfordringer med hensyn til implementeringen af FN's Deklaration om Oprindelige Folks Rettigheder (UNDRIP), og fremsætter derefter konstruktive og konkrete anbefalinger i forhold til områder hvor der kan være plads til forbedringer. FN's specialrapportør for oprindelige folks anliggender, Victoria Tauli-Corpuz skulle have

besøgt Grønland den 12.-17. marts 2020 samt Danmark den 10.-12. og den 17.-19. marts. Grundet COVID-19 pandemien blev specialrapportørens besøg til Grønland udsat på ubestemt tid. Dog nåede specialrapportøren at gennemføre første del af sit program i København. Den nye specialrapportør, som afløste Victoria Tauli-Corpuz, tiltrådte posten den 1. maj 2020. Specialrapportør Francisco Cali Tzay har fremsat ønske om at overtage og genoptage besøgsprogrammet i Grønland og Danmark så snart COVID-19 situationen gør det muligt.

9. Udenrigshandelspolitik

Den vigtigste opgave for Naalakkersuisuts udenrigspolitik er at sikre, at omverdenens interesse for Grønland og Arktis skal omsættes til konkrete økonomiske muligheder for Grønland. Rammerne for handelspolitikken fastsættes af Naalakkersuisut. Inden for disse rammer er Departementet for Udenrigsanliggender ansvarlig for at varetage landets bi- og multilaterale interesser for handelspolitikken, udarbejdelse og forhandling af handelsaftaler samt varetage Grønlands interesser i WTO.

Læs her de separate afsnit om Departementet for Udenrigsanliggenders varetagelse af Grønlands bilaterale handelsinteresser til hovedeksportmarkederne i EU (afsnit 5), Storbritannien efter Brexit (afsnit 5.7), Kina (afsnit 8.2), Japan (afsnit 8.1) og Nordamerika (afsnit 6).

9.1 Multilaterale aftaler – World Trade Organisation WTO

I forbindelse med Danmarks ratificering af WTO-aftalen i december 1994 meddelte både Færøerne og Grønland de danske myndigheder, at man ønskede at være omfattet af Danmarks ratifikation. Ved Danmarks tiltrædelse af WTO

blev der derfor ikke taget forbehold for Færøerne og Grønland.

Det fremgår således af bekendtgørelse nr. 71 fra 8. juni 1995 om Danmarks ratifikation af overenskomsten af 15. april 1994 om oprettelse af WTO, at Danmarks ratifikation også omfatter Færøerne og Grønland. Ifølge beslutningen herom af det daværende landsstyre i 1995, som blev bekræftet i 2005, er det pålagt Departementet for Udenrigsanliggender at arbejde for, at dels Grønlands lovgivning bringes i overensstemmelse med WTO-reglerne og dels at notificere det grønlandske handelsregime over for WTO (ifølge dennes regler).

For at oppebære retten til løbende at notificere sit handelsregime, skal et land notificere landets forbehold mht. efterlevelse af WTO-reglerne, iht. art XXVIII, 5 i GATT 1994. Det handler med andre ord om retten til at ændre 'schedules' (told og andre forpligtelser, der følger af WTO-medlemskabet). Seneste notifikation blev foretaget i 2021.

9.2 Frihandelsaftale med Storbritannien

Den 23. juni 2016 stemte Storbritannien sig ud af EU ved en folkeafstemning. Efterfølgende aktiverede den britiske regering den 29. marts 2017, artikel 50 i Traktaten om Den Europæiske Union og påbegyndte herved et 2-årigt skilsmisseforhandlingsforløb mellem EU og Storbritannien. Efter en del forsinkelser og forhandlinger trådte Storbritannien sig ud af EU den 31. januar 2020, hvorefter en implementeringsperiode som løb frem til 1. januar 2021 påbegyndte. Grønlands interesser ift. Brexit bunder i det forhold, at Storbritannien udgør et vigtigt eksportmarked for hovedsageligt grønlandske rejer, men også torsk. Hovedparten af disse produkter var kogte pillede rejer, samt torsk, hellefisk og skalrejer. Det er særligt små rejer, som ikke er let omsættelige til andre markeder. Dog er det lykkedes Royal Greenland

og Polar Seafood gennem en ihærdig og langvarig indsats at finde et marked for dette produkt i UK. Det er i Grønlands interesse at en kommende frihandelsaftale sikrer fortsættelse af gældende principper for handel fra før Brexit mellem Storbritannien og Grønland. Første forhandlingsrunde fandt sted i London i marts 2022. Mødefrekvensen regnes med at blive mellem hver 6. og 8. uge og foregår ved fysiske møder, skiftende mellem Grønland og UK, alternativt Island.

10. Nordisk Samarbejde

Nordisk Ministerråd er et samarbejdsorgan for de nordiske regeringer fra Grønland, Færøerne, Åland, Danmark, Norge, Island, Sverige og Finland.

Naalakkersuisut har længe prioriteret en stærkere grønlandsk stemme i det nordiske samarbejde.

Det er vigtigt at være til stede i den nordiske kreds, særligt når centrale og hjemtagne sagsområder af relevans for Grønland skal drøftes og besluttet, herunder arktiske og nordlige problemstillinger. Derfor skal vi arbejde for ligeværd, også når vi taler om vores deltagelse i det nordiske samarbejde.

Grønland overtager forvaltningsorgan for Arktisk samarbejdsprogram for åbne pulje

Under Nordisk Råds session i København holdt daværende Naalakkersuisoq for Nordisk samarbejdsminister, en tale i Folketinget om den nye vision for det arktiske samarbejdsprogram, samt om Grønlands overtagelse af forvaltningsorgan for Arktisk samarbejdsprogram for åben pulje.

I forbindelse med samarbejdsministermøderne i det forløbne år har der været enighed om at undersøge mulighederne for, at en institution i Grønland kunne påtage sig rollen som

forvaltningsorgan for den åbne ansøgningsrunde under det arktiske samarbejdsprogram. Samarbejdsministrene besluttede at flytte forvaltningsorganet fra Nordregio i Sverige til Grønland fra 2022.

NAPA, Nordens Institut i Grønland og Ilisimatusarfik skal være forvaltningsorgan og skal stå for hele ansøgningsprocessen for projekter og initiativer i Arktis, der søger om midler fra Arktisk Samarbejdsprogram's åbne pulje.

Der er tilknyttet to puljemidler til projekter relateret til arktisk initiativer:

- En årligt **åben ansøgningsrunde** for initiativer i Arktis med et årligt budget på DKK 10 mio. Myndigheder, institutioner, forskere, NGO'er og erhvervsdrivende kan ansøge om midler til projekter og afholdelse af konferencer.
- En **lukket pulje** målrettet politisk prioriteter, hvor landenes repræsentanter afsender forslag til støtte til projekter og initiativer ønsket fra landenes politiske niveau. Det er årligt budgetteret med DKK 2 mil. Til den lukkede politiske prioriteringspulje.

Fra Grønland finder vi, at det arktiske samarbejdsprogram er et godt program som sætter et særskilt fokus på Nordens indsats i Arktis. Særligt da det sætter et særskilt fokus på Nordens indsats i Arktis.

Grønland ser videre meget positivt på en stærkere grønlandsk profil i det nordisk-arktiske samarbejde. Derimod er der et ønske om at forbedre betydningen af programmet.

Nordisk Ministerrådsmøder i forbindelse med Nordisk Råds Session 2021

Nordisk Råd Session afholdte sin 73. session i København den 1-4. November 2021, politikere fra hele Norden samledes til Nordisk Råds session i København. Mødet er Nordens topmøde og årets største, nordiske politiske begivenhed. Blandt deltagerne er Nordisk Råds medlemmer og en række ministre, deriblandt regeringslederne.

I 2021 deltog Formanden for Naalakkersuisut, Mute B. Egede på statsministermødet og på mødet med de Selvstyrende landes regeringsledere. Nordisk samarbejdsminister, deltog i samarbejdsministermødet, mødet med Nordisk Råds præsidium, det vestnordiske møde. I år deltog Grønland på det nordiske udenrigsministermøde på embedsmandsniveau. Foruden Nordisk Råds præsidium, en række ministre, deltog de grønlandske parlamentarikere Sofie Geisler (IA) og Doris Jakobsen (S). Pipaluk Lynge (IA) deltog Vestnordisk mødet.

Nordisk delegation og regeringsledere og samarbejdsministre fra Åland, Grønland og Færøerne

Nordisk delegation, regeringsledere og samarbejdsministrene fra Åland, Grønland og Færøerne holdte møde og orienterede om landenes situation, særligt i forhold til politiske prioriteringer, drøftelser om et muligt samarbejde mellem Norden og Skotland om eksempelvis om Nordplus.

Den færøske delegation oplyste, at de er for fjerde gang har forsøgt at blive fuldt medlemsskab af Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd. Færøerne har fået afslag p.g.a. den danske grundlov og om Helsinki aftalens argument for at det ikke er muligt, at opnå fuldt medlemskab.

Færøerne vil bringe sagen op, når Lagmanden holder møde med Statsminister Mette Frederiksen, også med muligheden for at bringe

spørgsmålet til afstemning til Nordisk Råds sessionen i 2022.

Formand for Naalakkersuisut Múte B. Egede tilkendegav sin støtte til Færøerne og oplyste, at Naalakkersuisut er igang med overvejelser vedr. fuldt medlemskab. På Åland har man ikke taget stilling til spørgsmålet om fuldt medlemskab. Nordiske lande bidrager 2. Mio. Kr. for at være fuldt medlemskab i Nordisk Ministerråd og Nordisk Råd.

11. Vestnordisk samarbejde

Grønland deltager aktivt i Vestnordisk Råds samarbejde. Vestnordisk Råd, som er et parlamentarisk samarbejde mellem Grønland, Færøerne og Island og er tæt knyttet til samarbejdet i Nordisk Råd. Formandskabet i Vestnordisk Råd går på skift mellem de tre lande med hver en formandskabsperiode på 1 år. En samarbejdsaftale mellem Vestnordisk Råd og de vestnordiske regeringer, skaber den overordnet ramme for det indbyrdes samarbejde. Det Vestnordiske Råd har til formål at arbejde for de Vestnordiske interesser bl.a. ved at vogte Nordatlantens ressourcer og kultur, og hjælpe til med at udvikle vestnordiske interesser gennem Islands regering, Grønlands Naalakkersuisut og Færøernes Landsstyre (de vestnordiske regeringer), ikke mindst ved alvorlige problemer angående ressourceforvaltning, forurening mv. Vestnordisk Råd holder typisk en årlig temakonference for at sætte fokus på påtrængende emner indenfor sit mandatområde. Således blev Klimaindsats og grøn omstilling i Vestnorden emnet for temakonferencen i år, og blev afholdt virtuelt i dagene 26.-27. januar 2022 med deltagelse af de vestnordiske miljø og klimaministre: Naalakkersuisoq Kalistat Lund, Islands miljø, klima og energiminister Gudlaugur Thor Thordarson, Færøernes miljø-og erhvervsminister Magnus Rasmussen, medlemmerne af Vestnordisk Råd under ledelse af dets præsidium med formanden Pipaluk Lyng

Rasmussen, forskere og eksperter fra de vestnordiske lande samt særligt udvalgte gæster fra de nordiske lande. Det 5 timer lange program blev også webstreamet således at konferencen kunne følges af den interesserede offentlighed.

Naalakkersuisoq Kalistat Lund annoncerede under sin tale Grønlands planer om at tilslutte sig Paris- aftalen, om Grønlands deltagelse i den internationale alliance "Beyond Oil and Gas Alliance", og planerne om at bygge to nye vandkraftværker, samt visionerne om at på sigt at eksportere energi. Han oplyste desuden om planlægningen af konferencen om grøn skibsfart som ville foregå i september 2022 i Nuuk.

Den 14-17. juni vil Temakonferencen om Unge menneskers vilkår i Vestnordens kyst- og landdistrikter blive afholdt. Denne konference har været udskudt siden 2021 pga. Covid-situationen.

Vestnordisk Råds årsmøde

Vestnordisk Råd afholdt sit årsmøde på Færøerne, Suðuroy den 31. august- 1. september 2021 under færøsk formandskab. På årsmødet vedtog Rådet to nye rekommandationer. En rekommandation (1/2021), der opfordrer de vestnordiske klima og miljøministre til at øge samarbejdet, og en anden rekommandation (2021/2) hvor de Vestnordiske regeringer opfordres til at styrke samarbejdet om at etablere og styrke fjernundervisning i Vestnorden.

I forbindelse med årsmødet på Færøerne skulle der være afholdt en dialog med de Vestnordiske udenrigsministre. Men pga. af det forestående Altingsvalg i Island og Covid 19-situationen var det ikke muligt for den islandske såvel som den grønlandske minister at deltage. Den færøske udenrigsminister Jenis Av Rani stillede derfor alene op til en dialog med Vestnordisk Råd.

Næste årsmøde i Vestnordisk Råd forventes afholdt i Nuuk den 31. august- 1. september 2022 under grønlandsk formandskab. Det forventes at Vestnordisk Råd og så vil invitere Vestnordiske samarbejdsministre til dialog som en del af Årsmøde programmet.

Vestnordisk Råds præsidium

De vestnordiske samarbejdsministre havde møde med Vestnordisk råds præsidium, hvor man gennemgik arbejdet med de aktive rekommandationer, om at undersøge mulighederne for et øget samarbejde mellem landene på en række områder, herunder Klimaindsats og grøn omstilling i Vestnorden og samarbejde mellem Vestnordiske regeringer og præsentation om NORA's evt. koordinationsrolle.

Samarbejde mellem Vestnordiske regeringer og præsentation om NORA's evt. koordinationsrolle.

Nordisk Atlantsamarbejde (NORA) er et regeringssamarbejde under Nordisk Ministerråds regionalpolitiske samarbejdsprogram som består af Grønland, Island, Færøerne og Kystnorge. NORA bidrager i dag til at styrke samarbejdet i regionen for at gøre Nordatlanten til en kraftfuld nordisk region og bæredygtig økonomisk udvikling. Det sker bl.a. ved at styrke samarbejdet

mellem erhvervsvirksomheder og forsknings- og udviklingsorganisationer på tværs af landegrænser.

De vestnordiske regeringers samarbejde om behandling og af Vestnordisk Råds rekommandationer er ikke tilfredsstillende koordineret. Der er behov for forbedringer med hensyn til behandlingsforløbet i de tre regeringer, både når det drejer sig om indholdet bl.a. om plastik, uddannelse, kultur, fiskeri, sundhed, udenrigsområde m.m.

Færøerne præsenterede og foreslår, at koordineringen udføres som et treårigt projekt, som finansieres mellem de tre vestnordiske lande. Det foreslås endvidere at projektet lægges til NORA som kan påtage sig ansvaret som forvaltningsorgan, hvilket vil sige at NORA er den formelt ansvarlige for projektet og ansætter relevant personale til at udføre opgaverne i projektet.

Det skal bemærkes, at daværende Nordisk samarbejdsminister, Kalistat Lund har lyttet til Færøernes præsentation om NORA's rolle forslag og finder det interessant. Dette bliver drøftet yderligere i Naalakkersuisut.

Del II:

Naalakkersuisuts Internationale Ressortarbejde

12. Formandens Departement

12.1 Aflyst nytårsreception på Grønlands repræsentation i København

Den traditionelle nytårsreception på Grønlands repræsentation i København blev i 2021 aflyst grundet COVID-19.

Normalt inviterer Formanden for Naalakkersuisut det internationale diplomatiske korps i København.

12.2 Møde med statsminister Mette Frederiksen, maj 2021

Formand for Naalakkersuisut Múte Bourup Egede holdt d. 12. maj 2021 møde med statsminister Mette Frederiksen i Statsministeriet i Danmark, hvor de drøftede det kommende rigsmøde, de potentielle fjeldskred i Karrat Fjorden samt andre aktuelle gensidige orienteringer.

12.3 Rigsmøde i Danmark, juni 2021

Formand for Naalakkersuisut Múte Bourup Egede, statsminister Mette Frederiksen og lagmand Bárður á Steig mødtes d. 10. juni 2021 på Marienborg i Danmark til rigsmøde. På mødet drøftede de tre regeringschefer aktuelle emner af fælles interesse.

I forlængelse af rigsmødet var der en udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitisk drøftelse, hvor en bredere kreds deltog: daværende naalakkersuisoq for erhverv, handel, udenrigs og klima Pele Broberg, udenrigsminister Jeppe Kofod, landsstyremand for udenrigs- og kulturanliggender Jenis av Rana, justitsminister Nick Hækkerup, forsvarsminister Trine Bramsen, landsstyremand for finanser Jørgen Niclasen.

12.4 Konstituerende møde i Udenrigs-, Sikkerheds- og Forsvarspolitisk Kontaktudvalg, oktober 2021

Formand for Naalakkersuisut Múte Bourup Egede, statsminister Mette Frederiksen og lagmand Bárður á Steig underskrev d. 4. oktober 2021 kommissoriet til det nye Udenrigs-, Sikkerheds- og Forsvarspolitiske Kontaktudvalg mellem Danmarks regering, Færøernes landsstyre og Grønlands Naalakkersuisut. Det skete på et konstituerende møde i Statsministeriet i Danmark, som opfølgning på aftalen om etablering af kontaktudvalget på rigsmødet i juni 2021.

12.5 Grønlands Repræsentation i København

Grønlands Repræsentation i København har sammen med Færøernes Repræsentation og Islands Ambassade til huse i Nordatlantens Brygge. Nordatlantens Brygge er fællesejet af Grønland, Island, Færøerne og Danmark.

Grønlands Repræsentation i København arbejder for Grønland på en række forskellige områder, som skal styrke arbejdet mod Grønlands selvstændighed og øget økonomisk vækst.

Repræsentationen har følgende målsætninger:

- At bidrage til møder som Selvstyrets repræsentant i Danmark
- At rådgive og informere om samarbejde med omverdenen

- At være en aktiv og åben formidler af vores organisation, kultur, særlige egenskaber og unikke sprog
- At sikre størst mulig indflydelse af vores interesser
- At være en værdsat rådgiver og samarbejdspartner overfor de danske myndigheder, de grønlandske medlemmer af Folketinget, de grønlandske huse i Danmark og de udenlandske ambassader og repræsentationer i Danmark, universiteter, civilsamfundsorganisationer, institutioner og foreninger
- At rådgive omkring grønlandske ansættelsesforhold i Danmark
- At facilitere kursus for nyansatte, der skal til Grønland for at arbejde
- Er myndighed i relation til grønlandske sikkerhedsgodkendelser
- At have kontor og mødefaciliteter til brug for Naalackersuisut, de ansatte i Selvstyret på tjenesterejse eller midlertidig placering i København
- Sikre at have kandidatstuderende ansat på repræsentationen

Repræsentationen varetager især kontakt til det diplomatiske korps i København, herunder i form af afholdelse af informationsmøder, briefinger og seminarer med fokus på Grønland. I løbet af efteråret 2021 anmodede ambassadørerne fra Australien, Japan og Italien om møder for at afdække mulige samarbejder med Grønlands Selvstyre.

I samarbejde med Grønlands Repræsentation i Beijing afholdt Repræsentationen i januar 2022 en briefing for den kinesiske ambassade i Danmark, hvor der blev givet en præsentation af samarbejdsmuligheder mellem landene. Efterfølgende har Repræsentationen i Beijing arbejdet videre på at udvikle samarbejdet mellem Grønland og Kina.

Briefing af den kinesiske ambassade i Danmark, januar 2022

I samarbejde med den færøske Repræsentation, afholdes i august et tilbagevendende årligt arrangement for omkring 100 danske ambassadører som er udstationeret i forskellige dele af verdenen, samt ledelsen i Udenrigsministeriet, hvor Naalackersuisoq for Udenrigsanliggender formidler Naalackersuisuts politik. Arrangementet i 2021 blev aflyst pga. coronasituationen.

Årligt arrangeres i januar formandens nytårsreception for repræsentanter fra kongehuset, regeringen, ambassadørkorpsset samt ledelsen i de selvstyrejede selskaber. Desuden hilses der på samarbejdspartnere og kulturelle relationer. Denne unikke tradition har været afholdt siden Hjemmestyrets indførelse og er værdsat som en vedvarende relationsskabende begivenhed. Nytårsreceptionen i 2022 var på grund af corona-pandemien aflyst.

Repræsentationen briefet ligeledes danske og internationale grupper om grønlandske forhold, herunder samfundsudvikling og de sikkerhedspolitiske aspekter, set fra Grønland. Under corona-pandemien har disse briefinger foregået over video. Disse aktiviteter bidrager til en større bevågenhed og et større internationalt fokus fra omverdenen på Grønland. Kontakten til ambassadørkollegiet i Danmark varetages gennem dialog, briefinger, seminarer, konferencer og receptioner. En grønlandsk stemme via Grønlands Repræsentation fremføres

ligeledes ved konferencer og seminarer i Danmark og i udlandet.

I september/oktober 2021 deltog Repræsentationschefen i ambassadørtur til Grønland. Turen var arrangeret af Grønlands Selvstyre i samarbejde med det danske udenrigsministerium, og havde deltagelse af 63 personer (40 ambassadører). Turen gik til Nuuk og Ilulissat og inkluderede briefing fra Departementschef for den rigsansliggende, middag med Formanden for Naalakkersuisut, seminar med repræsentanter fra Avannaata Kommunia, sejltur til Ilulissat Isfjord og Kangiata Illorsua (Ilulissat Isfjordscenter). Samstemmende gav deltagerne udtryk for at turen var en stor oplevelse, og bidrog dermed til en bedre forståelse og viden om muligheder for samarbejde mellem landene og Grønland. Forud for turen var der forberedende briefing på Grønlands Repræsentation. Efterfølgende arrangerede den serbiske ambassadør en virtuel foto-udstilling, der blev afholdt på Repræsentationen.

Ambassadørtur til Grønland, september/oktober 2021
Nordisk Råd holdt sin 73. Session i november 2021 i København. Formanden for Naalakkersuisut og Naalakkersuisoq for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø deltog i sessionen. I tilknytning til sessionen blev et møde mellem de vestnordiske samarbejdsministre afholdt på Repræsentationen, hvor repræsentanter fra Grønland, Færøerne og Åland deltog. Hovedfokus for mødet var Færøernes ønske om at blive fuldgældigt medlem af Nordisk Råd, som hidtil er blevet afvist tre gange.

I Januar 2022 afholdt Repræsentationen i samarbejde med Departementet for Råstoffer en briefing overfor repræsentanter fra ambassader i København, hvor Naalakkersuisoq for Råstoffer overfor 50 personer gav en status på området. I forlængelse af uran-forbuddet besluttet af Inatsisartut i efteråret 2021, har der været en form for usikkerhed om mulighederne for råstofprojekter. Den lettiske ambassadør havde på baggrund af dialog med den honorære lettiske konsul i Grønland anmodet om et møde med Repræsentationen. Mødet handlede om at kigge på mulighederne for et samarbejde mellem lettiske og grønlandske sangkor.

Endeligt varetager Repræsentationen kursus for nyansatte, hvor nyansatte orienteres om kultur og samfundsforhold i Grønland, og dermed klædes kursisterne på til det forestående arbejde.

Jens Heinrich blev udpeget til Repræsentationschef pr. 1. januar 2022

13. Departementet for Sundhed

13.1 Samarbejdet mellem sundhedsvæsenet i Island og Grønland

Siden 2014 har der været en overordnet aftale mellem det Grønlandske Sundhedsvæsen og det islandske Landspítalið. Formålet er at styrke og udbygge samarbejdet omkring behandlingen af grønlandske patienter i Island. Aftalen giver mulighed for underaftaler for specifikke patientgrupper fremadrettet.

På møde mellem den islandske Sundhedsminister og Naalakkersuisoq for Sundhed, den 15. marts 2022, blev det aftalt at påbegynde arbejdet med at opdatere aftalen.

13.2 Arjeplog-aftalen

Den reviderede Arjeplog-aftale blev godkendt på MR-S mødet den 27. november 2018.

Grønland har aktivt deltaget i revidering af Arjeplog-aftalen, der bl.a. har til formål at styrke patientsikkerheden. Aftalen regulerer både gensidig anerkendelse af autoriserede sundhedspersoner i de nordiske lande og udveksling af tilsynsoplysninger mellem disse lande. Ændringen af Arjeplog-aftalen var for at sikre, at færøsk og grønlandsk uddannede sundhedspersonale kan få adgang til at arbejde i de nordiske lande på samme vilkår som EU-borgere, ligesom uddannede i de andre nordiske lande i dag kan få adgang til at arbejde i Grønland og i Færøerne. På embedsmandsniveau er man ved at lave de sidste tilpasninger, mellem Danmark og Grønland.

13.3 Mærkning af lægemidler i de nordiske lande

På initiativ af Grænsehindringsrådet, har de nordiske sundhedsministre drøftet, EU's initiativ om mærkning af lægemidler.

Færøerne, Island og Grønland har i fællesskab med de øvrige nordiske Sundhedsministre, arbejdet for i fremtiden at have regler, der ikke er for dyre og vanskelige at administrere.

Det islandske formandskab for Nordisk Ministerråd, sendte i 2019 et brev til EU-kommissæren for Sundhed og Fødevarer, hvor de nordiske lande i fællesskab, foreslår at EU-Kommissionen overvejer at implementere elektroniske indstignings sedler, som et supplement til papirsedler.

I mail den 14. januar 2022, meddeler det islandske Socialministerium, at den dengang nytiltrådte regering, vil rykke EU for svar i sagen.

14. Departementet for Boliger og Infrastruktur

14.1 Nye lufthavne

Anlæggelse af de nye lufthavne i Nuuk og Ilulissat er godt i gang, og forventes færdige i 2024. Anlæggelse af lufthavnene blev på grund af COVID-19 forsinket med et år, fra den oprindelige forventede ibrugtagning i 2023.

Der er i første kvartal i 2022 indgået kontrakt med et canadisk selskab om anlæg af landingsbanen i Qaqortoq. Arbejdet blev oprindeligt forsinket grundet højere priser end forudset. Med *aftale om Finanslov for 2022* blev der sikret finansiering i henhold til det reviderede budget for projektet, hvormed lufthavnen nu forventes færdig i 2025.

Kalaallit Airports A/S er i fuldt gang med at promovere de kommende lufthavne over for omverden, så lufthavnens potentiale kan

udnyttes fuldt ud og bliver til størst muligt gavn for det grønlandske samfund.

Lufthavnsprojekterne har de seneste år fået betydelig international opmærksomhed.

14.2 Luftrum over Grønland

I dag varetages kontrollen med overflyvende fly i det øvre luftrum over Grønland (over 19.500 fod) af Island og Canada. Regeringen og Naalakkersuisut ønsker at denne opgave fremover skal varetages fra Grønland af lokalt ansatte.

Der er derfor truffet beslutning om at påbegynde arbejdet med at etablere en kontrolcentral i Grønland, der fra 2031 skal kontrollere flytrafikken over Grønland.

Driften af kontrolcentralen forventes at skabe op til 100 nye arbejdspladser i Grønland.

Etableringen af kontrolcentralen vil være med til at opbygge yderligere kompetencer inden for luftfartsområdet i Grønland og være med til at understøtte den udvikling, der allerede er sat i gang med etableringen af de to atlantlufthavne i Nuuk og Ilulissat.

En arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra Departementet for Boliger og Infrastruktur, Transportministeriet, Forsvarsministeriet samt Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet afholdte møder med henholdsvis de Canadiske og de Islandske myndigheder mellem 2019 og 2022.

Hensigten er, at lufttrafikstyringen i videst muligt omfang kan varetages i Grønland, til gavn for det grønlandske samfund.

14.3 Deltagelse ved Arctic Circle Assembly

Naalakkersuisoq Naaja H. Nathanielsen benyttede anledningen til at sætte fokus på infrastruktur, klima og ligestilling ved at deltage i sessioner ved konferencen og besøge islandske aktører.

På en session under overskriften "Greenland is investing in infrastructure and opening up to the world", var Naalakkersuisoq Naaja H. Nathanielsen vært og præsenterede de grønlandske investeringer i infrastrukturen. Samtidig var aktører fra transportsektoren, Royal Arctic Line, Sikuki Nuuk Harbour, Air Greenland og Kalaallit Airports, inviteret til at præsentere deres planer og visioner for udviklingen af den grønlandske infrastruktur.

15. Departementet for Finanser og Ligestilling

15.1 Opdatering på de internationale fagfællebedømmelser (peer reviews) som nævnt i tidligere års UPR

Grønland er som en selvstændig skattejurisdiktion en del af det internationale skattesamarbejde, der arbejder for at bekæmpe skatteundgåelse og forebygge aggressiv skatteplanlægning. Det internationale skattemiljø er blevet enigt om at fastsætte nogle internationale standarder inden for skattelovgivning og udveksling af skatteoplysninger eller oplysninger om finansielle konti på tværs af jurisdiktioner.

Grønland har forpligtet sig til at samarbejde og undergår derfor peer-reviews indenfor 3 områder for henholdsvis 1) udveksling af skatteoplysninger efter anmodning (EOIR), 2) automatisk udveksling af finansielle informationer (AEOI) og 3) standardisering og implementering af love og procedurer, der sikrer beskyttelse af landenes

skattebase og standser udhuling af skattegrundlaget (BEPS). På grund af Covid-19 situationen verden over, har man fra OECD's side valgt at udskyde den grønlandske EOIR fagfællebedømmelse (samt andre) til 2. kvartal af 2022.

I forbindelse med peer-reviewet om EOIR, har Grønland henvendt sig til Danmark i 2018, 2019 og 2020 med henblik på at få opdateret virksomheds- og erhvervslovgivningen, så selskaber og andre juridiske personer skal registrere oplysninger om deres reelle ejere. I efteråret 2021 tiltrådte Inatsisartut en række beslutningsforslag, der vil implementere de nye standarder. På forårssamling 2022 behandles et yderligere beslutningsforslag af relevans for området.

Peer-reviewet om automatisk udveksling af finansielle informationer er påbegyndt i slutningen af 2019. OECD kom med bemærkninger til den lovgivningsmæssige del i 2020, hvor Grønland modtog en positiv evaluering. I løbet af 2021 blev Grønland evalueret på den administrative del af implementeringen af automatisk udveksling af finansielle informationer. Departementet for Finanser og Ligestilling er blevet opmærksom på enkelte mangler ved den nuværende administration og har i løbet af 2021 søgt at rette op på disse, blandt andet ved at foretage to kontroller af de finansielle institutter i Grønland.

15.2 Skat af digitale services m.v.

Departementet for Finanser har siden 2019 fulgt arbejdet i Inclusive Framework on BEPS, hvor der blandt andet foregår et arbejde med en ny beskatningsmodel for meget store multinationale koncerner og for en minimumsbeskatning. I løbet af 2021 blev der enighed om en aftale vedrørende hhv. søjle 1 og søjle 2. Forenklet beskrevet indebærer søjle 1, at de lande, hvor varerne eller tjenesteydelserne afsættes, får ret til at foretage en beskatning af visse nærmere

bestemte multinationale selskaber. Beskatningen sker på baggrund af et nyt særligt skattegrundlag, hvor selskabet bl.a. får mulighed for at fradrage visse udgifter til markedsføring, distribution m.v. Til håndtering af de sandsynlige uenigheder, som kan opstå mellem de forskellige jurisdiktioner indbyrdes og mellem selskaberne og enkelte jurisdiktioner og lande, lægges der op til at indføre en international voldgiftslignende løsning. Både formlerne og beregningerne af beløbene er meget lange og tekniske, og ligger endnu ikke endeligt fast, Departementet for Finanser og Ligestilling følger løbende arbejdet.

Med henblik på at imødegå de skadelige følger af skattely arbejdes der desuden med et forslag (søjle 2) til en fælles minimumsbeskatning af multinationale selskaber. Søjle 2 forslaget kan kort beskrives således, at koncernselskaber, der har en årlig global omsætning på mere end 750 mio. euro (ca. 5,6 mia. kr.) er inkluderet og omfattet. Der indføres en minimumsskattesats på 15 %. Skatten beregnes på baggrund af et nyt fælles defineret skattegrundlag. Hvis selskabet i en eller flere jurisdiktioner betaler mindre end minimumsskatten, kan de andre lande selskabet opererer i, beskatte op til minimumsskatten.

Aftalen for søjle 1 forventes at skulle tiltrædes i løbet af 2022, med implementering og ikrafttrædelse i 2023, mens søjle 2 ønskes tiltrådt og ikrafttrådt i 2022, med virkning fra 2023.

Det har fra starten været en optimistisk tidsplan fra OECD's side, og det tyder på, at hvorom end at OECD er klar til implementeringen, så er jurisdiktionerne det ikke.

15.3 Udveksling af CRS & FATCA-informationer

Global Forum bistår med udveksling af skatteoplysninger og informationer, og er derfor en vigtig samarbejdspartner for Grønland.

Grønland udveksler en række af skatteoplysninger og oplysninger om finansielle konti. Oplysningerne om finansielle konti sker automatisk en gang om året, og er opdelt i hhv. USA (FATCA) og andre lande, der har underskrevet en fælles udvekslingsaftale (CRS).

Grønland har i 2021 sendt CRS oplysninger til 26 lande om personer med konti i grønlandske finansielle institutter. Det er samme antal lande som sidste år mens der er modtaget oplysninger fra 69 lande, om personer med tilknytning til Grønland, men med konto i et finansielt institut uden for Grønland, hvilket er 30 lande mere end sidste år. Det er fjerde år, at Grønland udveksler CRS oplysninger og de foreløbige tal viser en stigning i antallet af konti og udvekslingsjurisdiktioner, som vi sender til udlandet. Stigningen i lande som vi sender til, kan potentielt tilskrives antallet af udlændinge der bosætter sig i Grønland og opretter konti i de grønlandske banker, samt at de grønlandske banker efterhånden får indhentet egne erklæringer på dets kunder og får identificeret de reelle ejere. Stigningen i antallet af jurisdiktioner, der har sendt informationer til Grønland, kan tilskrives at der i løbet af det sidste år er sket en stigning i antallet af konti, der oprettes på internettet i forbindelse med spiludbydere, eller investeringer. Disse konti bliver således rapporteret til Grønland nu.

15.4 Brexit – Mulig effekt på eksporten - Aftalememorandum med UK om fiskerisamarbejde

Det Forenede Kongerige og Nordirland (United Kingdom, UK) forlod officielt EU den 31. januar 2020.

Et af de vigtigste opgaver for Grønlands Repræsentation i Bruxelles har i 2020 været at arbejde på et udkast til en handelsaftale imellem Grønland og UK, som skal gælde efter Brexit. Opgaven har foregået i tæt samarbejde med Departementet for Finanser og Ligestilling. I 2021 gik 51,6% af Grønlands samlede eksportværdi af kogte og pillede rejer til UK. Ligeledes gik 15,2% af Grønlands samlede eksportværdi fra fiskerieksperten til UK i 2021. UK er derfor et meget vigtigt marked for grønlandske fiskeprodukter.

Status for handelsaftalearbejdet er, at man fra Grønlands side har sendt et udkast til en handelsaftale til UK's handelsministerium ultimo 2020. Denne vil blive suppleret af en komplementæraftale under dansk ansvarsområde på fødevarer- og skibsfartsområderne, som er relevante sagsområder i relation til en handelsaftale omfattende særligt handel med fiskeprodukter. Indtil aftalen er endeligt forhandlet på plads, har UK's regering vedtaget en midlertidig ordning, som skal forsøge at sikre status quo og toldfri import i UK af grønlandske fiskeriprodukter. Denne ordning har dog i første ombæring vist sig at ramme forbi en stor del af Grønlands handel med UK, og der samarbejdes i skrivende stund intensivt på at rette den midlertidige ordning til, så den kan omfatte de fleste grønlandske produkters toldfri adgang til UK. Det er intentionen, at ordningen skal gælde indtil en endelig forhandlet permanent handelsaftale mellem UK og Grønland træder i stedet.

Grønland og UK har i løbet af 2021 forhandlet et *Aftalememorandum om øget samarbejde på fiskeriområdet*, som lægger rammerne for et bilateralt samarbejde med UK efter dets udtræden af EU. Tidligere har UK's fiskeripolitik indgået i EU's samlede fiskeripolitik, og UK er som følge af Brexit ved at udvikle sin egen fiskeripolitik.

Forhandlingerne har været udført i samarbejde mellem Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug og Departementet for Udenrigsanliggender.

Aftalen fastlægger en årlig fiskeridialog, hvor partnerne har mulighed for at udvikle et samarbejde både omkring fiskeriforvaltning, forskning, kontrol og give mulighed for, at de respektive fiskerierhverv også kan udvikle samarbejder. Den første fiskeridialog fandt sted i 2021, og Grønland vil være vært.

15.5 CEDAW-rapportering

Fra den 22.-24 februar 2021 var Grønland og Kongeriget Danmark til eksamination ved FN's kvindekommité - CEDAW (Committee on the Elimination of Discrimination against Women) for at uddybe over for FN-komiteen, hvordan Grønland bærer sig ad med at arbejde for kvinders rettigheder.

Efter eksamen fik Grønland, sammen med Færøerne og Danmark, fremlagt anbefalingerne fra komiteen som skal danne ramme om arbejdet for kønsligestilling frem mod næste eksamination. Grønland skal om to år aflevere en statusrapport til CEDAW-komiteen og en færdig rapport i 2025.

Det fremgår af komiteens rapport, at vold mod kvinder og piger fortsat udgør en udfordring, og komiteen anbefalede at Grønland arbejder med problematikken. Ligeledes blev det anbefalet at øge fokus på den fortsatte lave deltagelse af

kvinder i politik, og de høje forekomster af selvmord og abort.

15.6 Det nordiske samarbejde på ligestillingsområdet

Grønland deltager aktivt i det nordiske samarbejde på ligestillingsområdet. Sigtet i det nordiske ligestillings- og LGBTI-samarbejde i perioden 2019-2024 er blandt andet integrering af kønsperspektiv på klimaindsatsen i norden, fremtidens arbejdsliv og vækst m.m.

Den 31. maj 2022 afholder Grønland i samarbejde med Nordisk Ministerråd et Vestnordisk seminar om kønsrelateret vold og vold i nære relationer. Seminaret afholdes for at videreudvikle og udveksle erfaringer om voldsbekæmpelse, med et ønske om at danne grundlag for det videre arbejde, diskussioner og fornyet handling.

16. Departementet for Råstoffer og Justitsområdet

Den centrale opgave for Departementet for Råstoffer og Justitsområdet, og den underliggende myndighed Råstofstyrelsen, er at administrere og udvikle råstofpotentialet i Grønland ved at tiltrække investorer og udvikle en bæredygtig mineindustri. Denne opgave varetages gennem forvaltning af lovgivning, oplysningsaktiviteter, geovidenskabelige projekter og markedsføring, for derved at skabe rammerne for et attraktivt investeringsmiljø for mineralselskaber. Lovgivningen på råstofområdet forvaltes i bestræbelserne på at fremme råstofrelaterede aktiviteter og samtidig sikre, at vores unikke arktiske miljø ikke lider unødigt overlast.

16.1 Udviklingen på råstofområdet

Globalt set har udviklingen inden for råstofområdet i 2021 fortsat været udfordret af COVID-19. Smitteudbredelsen medførte skærpede rejserestriktioner i hele verden, herunder også i forbindelse med indrejse til Grønland. Udviklingen på råstofområdet i Grønland blev på mange måder begrænset af, at en række selskaber måtte aflyse deres feltsæson i 2021. For at imødekomme de udfordringer COVID-19 påførte selskaberne, godkendte Naalakkersuisut en række afbødende tiltag. Antallet af efterforskningstilladelser udgjorde ultimo 2021 i alt 80 hvoraf 16 blev meddelt i 2021.

Der er pt. meddelt udnyttelsestilladelser til 6 selskaber, hvoraf Greenland Ruby A/S og Lumina Sustainable Materials A/S (tidligere Hudson Greenland A/S) har etableret en mine og opstartet produktion.

Greenland Ruby A/S overtog i 2016 udnyttelsestilladelsen ved Qeqertarsuaat i Sydvestgrønland fra True North Gems Greenland A/S. Greenland Ruby A/S er ejet af det norske selskab LNS MINING AS og grønlandske GREENLAND VENTURE A/S. Tilladelsen giver selskabet ret til at udvinde rubiner og lyserøde safirer. Brydningen blev påbegyndt i 2017, og året efter startede selskabet salg af rubiner og lyserøde safirer.

Lumina Sustainable Materials A/S blev i 2015 meddelt en udnyttelsestilladelse til udvinding af anorthosit nær Kangerlussuaq i Vestgrønland. De bagvedliggende ejere er selskaber fra Luxembourg, Lichtenstein og Canada og derigennem også grønlandske GREENLAND VENTURE A/S. Selskabet arbejder bl.a. på at sikre faste aftagere af dets produkter.

Det australske selskab Ironbark A/S blev meddelt en udnyttelsestilladelse til udvinding af zink og bly ved Citronen Fjord i Nordøstgrønland i 2016. Den bagvedliggende ejer er det australske selskab IRONBARK AUST PTY LTD. I de seneste år har

selskabet fokuseret på at optimere mineplanen og opnå finansiering.

Nalunaq A/S har i de seneste år gennemført efterforskning på sin udnyttelsestilladelse til udvinding af guld i Sydvestgrønland. Nalunaq A/S ejes af det canadiske selskab AEX Gold Inc. Den fortsatte efterforskning i 2019 førte til en udvidelse af den kendte mineralisering, og gjorde det muligt at udpege nye fokusområder for efterforskningen. Ydermere fortsatte selskabet planlægningen af anlægsfasen og gennemførte fra december 2020 til januar 2021 en offentlig høring som led i ansøgningen om at påbegynde udnyttelsesaktiviteten.

Dundas Titanium A/S blev i 2020 meddelt en udnyttelsestilladelse til titaniumholdige mineraler i sand. Moderselskabet Bluejay Mining Plc er registreret i Storbritannien. Næste skridt for projektet er bl.a. at opnå finansiering og godkendelse af udnyttelses- og nedlukningsplanerne.

TANBREEZ Mining Greenland A/S blev i august 2020 meddelt en udnyttelsestilladelse. Den bagvedliggende ejer er australske Rimbald Pty Ltd. Tilladelsen omfatter bl.a. sjældne jordartsmetaller, som findes i eudialyt. Næste skridt for projektet er at opnå finansiering og godkendelse af udnyttelses- og nedlukningsplanerne.

Som følge af utilstrækkelig aktivitet tilbagekaldte Naalakkersuisut London Mining Greenland A/S' udnyttelsestilladelse til udvinding af jernmalm i Vestgrønland. Området vil nu blive åbnet for nye investorer.

På småskalaområdet var der ultimo 2021 i alt 27 tilladelser, hvoraf 5 blev meddelt i 2021. Småskalarettighedshaverne har fokus på udvinding og forarbejdning af smykkesten samt geoturisme.

16.2 Grønlands Mineralstrategi

I 2020 godkendte Naalakkersuisut Grønlands Mineralstrategi 2020-2024. Strategien indeholder

fem indsatsområder, hvor hvert indsatsområde indeholder konkrete målsætninger og initiativer, som skal implementeres i strategiperioden. Målet med disse indsatsområder er at styrke mineralindustrien ved at forbedre forholdene for mineselskaberne samtidigt med, at Grønland får mest mulig gavn af de nye tiltag i form af blandt andet øget beskæftigelse, indtægter og vidensopbygning. De fem indsatsområder er: 1. Styrket geologisk viden, 2. Effektiv, forudsigelig og transparent myndighedsbehandling, 3. Forenklet overgang fra efterforskning til udnyttelse, 4. Bæredygtig udvikling af råstofområdet og 5. Konkurrencedygtig skatte- og royaltymodel.

16.3 Markedsføring og data

Grønland deltager hvert år i en række internationale markedsføringsevents, hvor Grønland er repræsenteret med en informationsstand og afholder møder med efterforsknings- og mineselskaber. I 2021 var Grønland repræsenteret ved Roundup i Vancouver og PDAC i Toronto, men kun i en virtuel form pga. Covid-19.

Afdeling for Geologi i Departementet for Råstoffer og Justitsområdet har fokus på dataindhentning, databaseudvikling og optimering af datatilgængelighed; for derigennem at fremme efterforskningsinvesteringer i Grønland. I 2019 blev databasesystemerne kortlagt og omstruktureret, og der blev udarbejdet en ny datastrategi. I 2020 og 2021 er arbejdet med etablering af nye databaser blevet intensiveret. Ligeledes fortsætter Afdeling for Geologi med at generere nye geodata, og har i 2021 været en del af omkring 25 geovidenskabelige projekter af relevans for råstofområdet.

I 2021 færdiggjorde Afdeling for Geologi arbejdet med den geologiske kortlægning af Maniitsoq-

området i forholdet 1:100.000. Indtil videre er 15 videnskabelige artikler desuden blevet offentliggjort om geologien. Arbejdet har resulteret i betydelige fremskridt i forståelsen af geologien, og dannelsen af mineralforekomster i Maniitsoq-området.

I samarbejde med GEUS påbegyndte Afdeling for Geologi i 2020 et kortlægningsprojekt ved Hudson Land i Nordøstgrønland. Resultatet vil være et geologisk kort i forholdet 1:100.000. Det planlagte feltarbejde i 2021 er blevet udskudt til 2022 grundet Covid-19. Årets andre samarbejdsprojekter med GEUS omfatter blandt andet geofysik, bæksedimenter, granitter og et nyt geologisk kort over Upernavik.

Af andre projekter kan blandt andet nævnes følgende: 1) datakortlægning udført sammen med den finske geologiske undersøgelse GTK, 2) Carbon Capture Storage-projekt (CCS), 3) en grønlandsk-engelsk-dansk ordliste over råstofarter og 4) en afdækning af Grønlands diamantpotentiale.

16.4 Deltagelse i internationale fora

Departementet for Råstoffer og Justitsområdet har deltaget i forskellige internationale fora i løbet af 2021, eksempelvis Arctic Circle Assembly, EU-møder relateret til Kimberley Processen og diverse forsknings- og råstofrelaterede workshops. Departementet for Råstoffer og Justitsområdet har sammen med øvrige myndigheder udvekslet erfaringer og viden, som knytter sig til bl.a. de sociale, miljømæssige og økonomiske problemstillinger, der knytter sig til de løbende ændringer i Arktis. Disse fora og arrangementer har bidraget til, at Departementet for Råstoffer og Justitsområdet kan skabe rammerne for videreudviklingen af råstofindustrien i Grønland, og samtidig imødekomme de udfordringer regionen står over for.

16.5 Samarbejde med US State Department

I foråret 2019 indgik Departementet for Råstoffer og Justitsområdet og det amerikanske udenrigsministerium en samarbejdsaftale (MoU). Samarbejdsaftalen har til hensigt at styrke samarbejdet mellem Grønland og USA. Samarbejdsaftalen skal bl.a. medvirke til at styrke og bistå udviklingen af den grønlandske råstofindustri ved at fremme investeringer og fremme udbredelsen af nye teknologier.

Som tidligere nævnt besluttede den amerikanske regering i 2020 at afsætte 81 mio. kr. (12,1 mio. USD) og i 2021 yderligere 70 mio. kr. (10,4 mio. USD) til projekter i Grønland, herunder også råstofrelaterede projekter. Departementet for Råstoffer og Justitsområdet har i 2020 og 2021 igangsat ni underprojekter i samarbejde med det amerikanske udenrigsministerium, omfattende (1) datakortlægning, (2) datastyring, (3) anbefalinger til en grønlandsk geologisk undersøgelse, (4) udvikling af lovgivning på mineralområdet, (5) markedsanalyser af "grønne mineraler", (6) sjældne jordartselementer i karbonatitter, (7) geologiske feltundersøgelser, (8) videreførelse af hyperspektral undersøgelse og (9) teknisk opkvalificering.

16.6 Den Europæiske Råstofalliance

Med henblik på også at understøtte udviklingen på råstofområdet i Grønland via europæiske interessenter, blev Departementet for Råstoffer og Justitsområdet i 2021 indmeldt i Den Europæiske Råstofalliance (ERMA), råstofalliancens 1. gruppe vedr. sjældne jordartsmagneter og -motorer og dens 2. gruppe vedr. mineraler til energiopbevaring og -konvertering.

Den Europæiske Råstofalliance blev annonceret i september 2020 som en del af Europa Kommissionens plan for kritiske råstoffer og Europa Kommissionens 2020 liste over kritiske

råstoffer. Den Europæiske Råstofalliances medlemmer består af offentlige og private interessenter i og uden for værdikæden for kritiske råstoffer fra lande i og uden for EU.

17. Departementet For Fiskeri og Fangst

17.1 NAFO

NAFO er en mellemstatslig regional fiskeriforvaltningsorganisation, som består af 13 medlemmer – eller såkaldt kontraherende parter. Disse er: Canada, Cuba, Danmark på vegne af Færøerne og Grønland (DFG), EU, Frankrig på vegne af St. Pierre og Miquelon, Island, Japan, Norge, Rusland, Storbritannien, Sydkorea, Ukraine og USA.

Organisationens konventionsområde omfatter det Nordvestlige Atlanterhav, herunder havområdet mellem Grønland og Canada. NAFO's reguleringsområde omfatter farvandene uden for kyststaternes 200 sømilegrænser ved Grønlands sydvestkyst, Canadas østkyst og USA's nordøstkyst. NAFO's forvaltningskompetence omfatter alle fiske- og skaldyrarter indenfor NAFO-reguleringsområdet med enkelte undtagelser som eksempelvis laksen, der er reguleret af NASCO. NAFO skal ifølge konventionen medvirke til at sikre bevarelse og optimal udnyttelse af fiskeressourcerne. Desuden yder NAFO biologisk rådgivning til hele konventionsområdet, herunder til de grønlandske fiske- og skaldyrsbestande i Vestgrønland.

Grønland har adgang til rejefiskeri i NAFO reguleringsområde 3L og NAFO-område 3M ved Flemish Cap. Område 3L er lukket for fiskeri grundet bestandens tilstand. Område 3M blev i 2020 åbnet for fiskeri for første gang i 10 år på grund af en forbedring i bestanden. Således havde Grønland i 2021 129 fiskedage til rådighed

i 3M. Dog blev disse fiskedage ikke udnyttet. Det skal bemærkes, at på grund af bestandens fortsatte sårbarhed er fiskeriet igen lukket i 2022. NAFOs årsmøde blev afholdt virtuelt i dagene 20.-24. september 2021. Grønland deltog sammen med Færøerne i DFG-delegationen. Det intersessionale møde om ændring af forvaltningen af fiskeriet efter rejser i 3M fra fiskedage til kvote som blev aftalt til årsmødet i 2019 blev igen udskudt pga. covid-19, og det aftales at det skal afholdes i 2022 i Halifax, hvis covid tillader det. Der skal forelægges et forslag til næste årsmøde.

Næste årsmøde vil foregå i Halifax i dagene 19-23. september 2022.

17.2 NEAFC

North East Atlantic Fisheries Commission (NEAFC) er en mellemstatslig regional fiskeriforvaltningsorganisation, som kan betragtes som en søsterorganisation til NAFO. Hvor NAFO dækker det nordvestlige Nordatlanten, dækker NEAFC det nordøstlige Nordatlanten. NEAFC består af 6 medlemmer – eller såkaldt kontraherende parter. Disse er: Danmark på vegne af Færøerne og Grønland (DFG), EU, Island, Norge, Rusland og Storbritannien.

Grønland har traditionelt haft størst interesse i fordeling og forvaltning af pelagisk rød fisk i Irmingerhavet. Kyststaterne Grønland, Island og Færøerne fremlagde et forslag til NEAFC om at lukke fiskeriet efter rød fisk i Irmingerhavet pga. bestandens dårlige tilstand og dette blev godkendt.

Grønland fisker også på andre fælles bestande, nemlig makrel, sild og blåhvilling, hvor Grønland har voksende interesser. Grønland opnåede status som kyststat til makrel i efteråret 2016. Dette vil sige, at Grønland på lige fod med de øvrige kyststater, EU, Norge, Færøerne og Island, vil deltage i forvaltningen af makrelbestanden. Hvad angår forvaltningen af makrelbestanden er

kyststaterne i 2021 blevet enige om kvoten, men der er endnu ikke indgået aftale om fordelingen. Grønland deltager som observatør til kyststatsforhandlinger om sild og blåhvilling.

17.3 NASCO

NASCO er en international fiskerierorganisation med 7 medlemmer (Canada, Danmark på vegne af Færøerne og Grønland, EU, Norge, Rusland, Storbritannien og USA). Konventionen omfatter laksebestandene i det nordlige Atlanterhav. NASCO består af Rådet og herunder tre regionale kommissioner: Den Nordøstatlantiske Kommission (EU, Danmark på vegne af Færøerne, Norge, Storbritannien og Rusland), den Nordamerikanske Kommission (Canada og USA) og den Vestgrønlandske Kommission (Canada, EU, Storbritannien, USA og Danmark på vegne af Grønland).

Formålet med NASCO er at fremme bevaring, genopbygning og forøgelse af laksebestandene samt at fremme videnskabelig analyse af, og information om bestandene. Grønland arbejder i NASCO for at bevare Grønlands historiske rettigheder til laksefiskeri.

De stadig forværrede tilstande i laksenes hjemfloder i Nordamerika og Europa har medført, at der i de senere år ikke har været noget bestandsgrundlag, der har kunnet udnyttes til et kommercielt fiskeri i Grønland, hvor der også er eksportforbud på laks. Der har således udelukkende været tale om fiskeri efter laks til forsyning af det grønlandske hjemmemarked siden 1998.

I den videnskabelige rådgivning for 2021 lød anbefalingen fortsat, at der ikke skulle fiskes på bestandene i Vestgrønland. Der var intet, der viste tegn på forbedring i laksebestandene i Nordatlanten. Den 3-årige forvaltningsaftale for fiskeriet i Grønland udløb i 2020 og derfor var der

forhandlinger i 2021, både i marts måned og til selve årsmødet 2021. Det var ikke muligt at nå til enighed om en flerårig forvaltningsaftale, men det var flertal for en 1-årig aftale, som har tilladt, og principielt legitimeret over for omverdenen, et begrænset fiskeri efter laks i Grønland på trods af en rådgivning, der anbefalede intet fiskeri. Grønland forpligtede sig igen til at orientere NASCO om laksefiskeriet og alle nye forvaltnings- og kontroltiltag. Det blev derfor aftalt at forhandlingerne om en flerårig aftale skulle fortsætte efter laksesæsonen 2021 og frem mod NASCO-årsmøde 2022.

Årsmødet i juni 2021 blev igen afholdt virtuelt pga. covid-19. Flere dagsordenspunkter blev af den grund udskudt. Da pandemien fortsatte, blev en række intersessionelle møder afholdt virtuelt i marts og december 2021.

17.4 EU-Grønland Fiskeripartnerskabsaftale og tilhørende protokol

Grønland og EU underskrev den 9. april 2021 en Fiskeripartnerskabsaftale om bæredygtigt fiskeri med tilhørende protokol. Den tilhørende tekniske protokol dækker perioden 2021-2024, med en mulighed for en 2-årig forlængelse.

Fiskeripartnerskabsaftalen regulerer EU's fiskeri i grønlandsk farvand samt EU's betaling herfor. Betalingen er delt op i en betaling for kvoter, en rederibetaling og sektorstøtte fra EU, mod at Grønland stiller de aftalte fiskemængder til rådighed.

Under den nye fiskeriprotokol blev der i 2021 afholdt et virtuelt møde om det nye sektorstøtteprogram samt afrapportering om det tidligere program samt den endelige godkendelse af og betaling for sektorstøtteprogrammet for 2022. Derudover blev der afholdt et virtuelt møde om implementeringen af den nye protokol, hvor man også lavede en aftale i forhold til lodde. Sidst men ikke mindst lykkes det at mødes fysisk i

Bruxelles til det første reelle Joint Committee møde i november, hvor kvoterne for 2022 blev forhandlet.

Forhandlingsleder for Grønland, Katrine Kærgaard, og EU's forhandlingsleder, Celiné Idil til Joint Committee møde i Bruxelles, november 2021

17.5 Fælles Islandsk-Grønlandsk Fiskerikommission

Grønland og Island indgik i januar 2013 en aftale, der oprettede den fælles Islandsk-Grønlandske fiskerikommission. Island og Grønland deler adskillige bestande, eksempelvis hellefisk, lodde og dybhavsrødfisk, og Fiskerikommissionen er oprettet for at kunne opnå et tættere samarbejde, og en mere bæredygtig forvaltning af disse bestande. Derudover drøftes andre sager af fælles interesse, såsom samarbejde i NAFO, NEAFC og andre fora, landingsmuligheder, og i øvrigt muligheder for tættere samarbejde, i begge parter interesse. I regi af den Fælles Fiskerikommission har Island og Grønland lavet fælles forvaltningsaftaler for to fælles bestande, hellefisk (2013) og rødfisk (2015).

Der afholdes normalt møde i den Islandsk-grønlandske fiskerikommission i foråret. Da det årlige møde for den islandske-grønlandske fiskerikommission blev udskudt fra foråret til november 2020 pga. covid, blev der ikke afholdt noget møde i foråret 2021, idet man havde aftalt det nødvendige for 2021 i november 2020. Island skal være vært for det næste møde i Island i foråret 2022.

17.6 Fiskeriaftale samt gennemførelse af protokol for 2022 mellem Grønland og Færøerne

Grønland og Færøerne har siden 1997 haft en fiskeriaftale om gensidig adgang til hinandens fiskerizoner samt samarbejde om fiskeri. Aftalen opererer med relativt beskedne gensidige kvoter, men anses for vigtig på baggrund af de øvrige fiskerimæssige relationer Grønland har med Færøerne, først og fremmest i de store organisationer NAFO og NEAFC. Som i alle bilaterale aftaler, er målsætningen i forbindelse med indgåelse af årlige aftaler, at der opnås det bedst mulige resultat med hensyn til fiskerimuligheder for grønlandske fartøjer.

Grønlands forhandlingsleder, Katrine Kærgaard, og Færøernes forhandlingsleder, Andras Kristiansen, underskriver Protokollen ved mødet d. 1. december 2021.

Grønland og Færøerne gennemførte bilaterale forhandlinger på Grønlands Repræsentation den 1. december 2021.

Aftalen blev identisk med aftalen for 2021, og vurderes som tilfredsstillende for Grønland. Protokollen er tilgængelig på Departementets hjemmeside.

17.7 Fiskeriaftale samt gennemførelse af protokol for 2022 mellem Grønland og Rusland

Grønland og Rusland har siden 1992 haft en fiskeriaftale om gensidig adgang til hinandens fiskerizoner samt samarbejde om fiskeri og

forskning. Aftalen har skabt gensidige fiskerimuligheder for de to lande. Aftalen mellem Grønland og Rusland skal desuden ses i sammenhæng med aftalen mellem Norge og

Grønlands forhandlingsleder, Katrine Kærgaard, og Norges forhandlingsleder, Kristoffer Krogh Bjørklund, underskriver Protokollen ved mødet d. 30. november 2021.

Grønland.

Grønland og Rusland gennemførte forhandlinger i dagene 23. - 24. november 2021 om en fiskeriprotokol for 2022 i overensstemmelse med Fiskeriaftalen mellem Danmark/Grønland og Rusland af den 7. marts 1992. Den opnåede aftale med Rusland for 2022 vurderes som tilfredsstillende for Grønland.

På grund af en nedgang i bestanden af torsk i Barentshavet, fik Grønland mindre torsk. Rusland gik tilsvarende ned i hellefisk. Protokollen er tilgængelig på Departementets hjemmeside.

17.8 Fiskeriaftale samt gennemførelse af protokol for 2022 mellem Grønland og Norge

Grønland og Norge har siden 1992 haft en fiskeriaftale om gensidig adgang til hinandens fiskerizoner samt samarbejde om fiskeri og forskning. Aftalen skal ses i sammenhæng med aftalen mellem Grønland og Rusland.

Grønland og Norge har gennemført forhandlinger den 29-30. november 2021 om en fiskeriprotokol for 2022.

På grund af en nedgang i rødfiskebestanden i Østgrønland, fik Norge tildelt en mindre mængde rødfisk. Grønland måtte tilsvarende gå ned i kuller og sej i Barentshavet. Yderligere kan det nævnes at Grønland har ret til 450 fiskedage i Svalbard efter rejer. Aftalen vurderes som tilfredsstillende for Grønland. Protokollen er tilgængelig på Departements hjemmeside.

17.9 Aftalememorandum med det Forenede Kongerige og Nordirland

I løbet af 2020 blev en række møder afholdt mellem Grønland og Storbritannien angående udviklingen af et bilateralt samarbejde på fiskeriområdet ved Storbritanniens udtræden af EU.

Dette udmundede i en Aftalememorandum om øget samarbejde om fiskeri og relaterede emner. Aftalen sætter rammen for, at Grønland og Storbritannien kan udbygge et bilateralt samarbejde på områder såsom fiskeriforvaltning, kontrol, forskning, innovation og samarbejde mellem fiskerierhvervene.

Aftalen etablerer også en årlig fiskeridialog, hvor partnerne kan mødes og udvikle samarbejdet. Det første møde mellem UK og Grønland blev afholdt i reduceret format virtuelt i november 2021. Det første fysiske møde vil blive afholdt i Nuuk 6-7. april 2022.

17.10 North Atlantic Fisheries Ministers Conference

Den årlige Nordatlantiske Fiskeriministerkonference (NAFMC) blev afholdt virtuelt 11. marts 2021. Grønland deltog ikke, da der var udskrevet ekstraordinært valg og

administrationen derved var overgået til forretningsministerie.

17.11 Nordisk Ministerråd

De nordiske ministre for fiskeri, jordbrug, levnedsmidler og skovbrug (MR-FJLS) afholdt deres årlige møde virtuelt d. 23.- 24. juni 2021. Grønland deltog på embedsmandsniveau. Ministrene drøftede blandt andet Covid-19 konsekvenserne for FJLS-sektorerne i de nordiske lande og selvstyrende områder. Der blev præsenteret en rapport udarbejdet af sekretariatet om, hvordan epidemien har påvirket den langsigtede resiliens af sektorerne. Der blev afrapporteret om det nordiske arbejde med karbonlagring i land- og skovbrugsjord. Herunder en publicering af tre korte artikler med kommunikationsformål samt en rapport. Ministrene drøftede indsatser for FN fødevarerikkerheds topmødet i 2021 som er planlagt for at skabe opmærksomhed for vigtigheden af fødevarerystemer samt behovet for adfærdsændringer for at kunne opnå målsætninger for bæredygtig udvikling. Endelig drøftede ministrene Vores Vision 2030 som er sektorenes samarbejde om den generelle NMR målsætning om at blive verdens mest bæredygtige og integrerede region frem mod år 2030. For at opnå dette mål vil der være særlig fokus på grøn omstilling af norden for at fremme bæredygtig cirkulær og biobaseret økonomi, fremme grøn vækst i norden samt fremme en inkluderende, ligestillet og sammenhængende region. Disse ovenstående strategiske prioriteringer er hovedfokus i handlingsplanen for 2021-2024 der har til formål at konkretisere tiltag, der kan fremme den ønskede udvikling i norden. I handlingsplanen indgår der 12 visionsmål. Udover handlingsplanen er der udarbejdet en baggrundsrapport, der danner udgangspunkt for evalueringen af målsætningerne. Inden ministermødet var der

udarbejdet en statusrapport som redegør for, hvor langt arbejdet er kommet.

Norge er vært for næste ministermøde som er planlagt til at foregå i Tromsø, Norge d. 21-22. Juni 2022.

17.12 NA-FIG

Den Nordatlantiske fiskerieretterretningsgruppe (North Atlantic – Fisheries Intelligence Group/NA-FIG) blev oprettet i 2015 i tæt samarbejde med OECD og Nordisk Ministerråd for at medvirke til at forebygge og bekæmpe den voksende organiserede kriminalitet i fiskeribranchen. Ved at etablere NA-FIG er det muligt at få skabt den nødvendige opmærksomhed om behovet for oprettelse af netværker af efterretninger mellem myndighederne, nationalt som internationalt. Det betyder, at der for eksempel vil komme en bredere og mere systematisk krydskontroltjek af data og dokumentation, samt behov for øget fysiske kontrol langs hele fiskeriets værdikæde.

Grønland tiltrådte Protokollen til NA-FIG i februar 2020 og har samtidigt nedsat en arbejdsgruppe på tværs af myndighederne for at følge op på arbejdet i NA-FIG. Arbejdsgruppen består af Departement for Fiskeri og Fangst (APN), Grønlands Fiskerilicenskontrol (GFLK), Departement for Finanser, Skattestyrelsen (AKA), inkl. Told og Veterinær- og Fødevarermyndigheden i Grønland (VFMG). Tanken er, at man bruger hele myndighedsapparatet til at løse det komplekse problem, som fiskerikriminalitet udgør. Der har ikke været afholdt internationale møder angående NA-FIG i 2021 pga. covid-19.

17.13 International fiskeriaftale i den arktiske højsø

Ti store fiskerinationer; de arktiske kyststater Canada, USA, Rusland, Norge og Kongeriget Danmark for så vidt angår Færøerne og Grønland,

derudover Island, EU, Sydkorea, Japan og Kina, har skrevet under på en international aftale, der skal forhindre ureguleret fiskeri i det centrale arktiske ocean.

Aftalen blev forhandlet på plads i Washington i november 2017. Grønland var vært for underskrivelsesceremonien i oktober 2018. Aftalen regulerer fiskeri i den internationale højsø i det centrale arktiske hav, der er omgivet af kyststaternes eksklusive økonomiske zoner, herunder Grønlands eksklusive økonomiske zone. Ifølge international lov er højsøområder åben for fiskeri for alle. I mangel af en aftale ville fiskeri ikke være ulovligt, men det ville være ureguleret, med risiko for overudnyttelse og uoprettelig skade på de bestande, der måtte indfinde sig efter isens tilbagetrækning.

Aftalen er en trinvis proces hen imod oprettelse af en regional fiskeriforvaltningsorganisation, der regulerer kommercielt fiskeri i området. I aftalen forpligter parterne sig til ikke at fiske i højsøområdet, før der er enighed om at oprette en regional fiskeriforvaltningsorganisation, der fastsætter videnskabsbaserede fiskekvoter og regler for fiskeriet. Aftalen gælder i mindst 16 år fra ikrafttrædelsen, hvorefter aftalen fornyes automatisk hvert 5. år, medmindre en part modsætter sig forlængelsen. Aftalen vil give forskere tid til at forstå regionens marine økologi og potentielle virkninger af klimaændringer, inden fiskeri bliver udbredt. Aftalen indeholder således opstart af et internationalt videnskabeligt samarbejde.

Alle parterne har ratificeret aftalen og den er derved trådt i kraft pr. 25. juni, 2021.

Parterne er påbegyndt implementering af aftalen. Under aftalen skal etableres et 'Joint Program of Scientific Research and Monitorering' (JPSRM) i den arktiske højsø.

Regeringsmøde måtte imidlertid udsættes som følge af covid-19 pandemien og forventes gennemført i november 2022 med Sydkorea som vært. Møder mellem parterne har foregået virtuelt gennem 2021.

Grønland er forhandlingsleder for Kongeriget (DFG). Delegationen består, med variation, af repræsentanter fra Departement for Fiskeri og Fangst, ICC Grønland, Grønlands Naturinstitut, Det Færøske Lagting samt det danske Udenrigsministerium.

17.14 North Atlantic Marine Mammal Commission (NAMMCO)

Grønland er sammen med Norge, Island og Færøerne medlem af Den Nordatlantiske Havpattedyrskommission (NAMMCO). NAMMCO blev etableret i 1992 og arbejder for bevarelse, rationel forvaltning og studier af havpattedyr regionalt i Nordatlanten. Andre lande som Canada, Danmark, Rusland og Japan deltager som observatører i NAMMCO.

Der blev afholdt et virtuelt årsmøde i NAMMCO i 2021 på grund af COVID-19. Der blev der afholdt flere virtuelle tekniske komité-møder for at arbejdet ikke skal stoppe.

Grønland havde formandsskab i NAMMCO Management Committee on Seals and Walrus. I NAMMCO arbejder Naalakkersuisut for en bæredygtig udnyttelse af alle havpattedyr, som Grønland enten udnytter alene eller deler med nabolandene. Derudover er det Naalakkersuisuts ønske at sikre den bedst tilgængelige biologiske rådgivning, udover fanger- og brugerviden i forbindelse med forvaltningen af havpattedyr.

I 2021 arbejdede Naalakkersuisut på linje med de foregående år, hen imod implementering af tidligere NAMMCO-rådgivning, samt styrkelse af

arbejdet for bæredygtig udnyttelse, der hvor der måtte være problemer. I den sammenhæng var der aktiv deltagelse og bidrag fra fangererhvervet således at grundlaget for samarbejdet blev øget.

Retten til fangst og udnyttelse af havpattedyr har altid været et af de bærende principper i NAMMCO. Heri indgår også at denne ret medfører en forpligtelse til, at fangsten foregår bæredygtigt og på en sådan måde, at den minimerer dyrenes lidelser, samtidig med at de anvendte metoder og udstyr ikke udsætter fangerne for fare. Fangstmetoder og mulige forbedringer af disse, har derfor også haft en central placering i NAMMCO's hidtidige arbejde. Næste årsmøde vil finde sted i Oslo i september 2022.

17.15 Den Internationale Hvalfangstkommission (IWC)

IWC har ikke afholdt kommissionsmøde i 2021. Mødet blev udsat til 2022 på grund af COVID-19. Den Internationale Hvalfangstkommission (IWC) er en international organisation, der i 2020 tæller 88 medlemslande fra hele verden, som skal sørge for den rette forvaltning af verdens storhvalbestande, og herved muliggøre den fortsatte udvikling af hvalindustrien. Der har siden 1986 været et globalt moratorium, der forbyder kommerciel udnyttelse af hvalprodukter. Grønland er medlem under det danske Rigsfællesskab.

Det er Kongeriget Danmark, der har underskrevet den 1948 konventionsaftale, som IWC baseres på. Dermed deltager Grønland som en del af Kongerigets delegation i IWC-møderne. Samarbejdet er formaliseret i Rigets IWC-gruppe, hvor også Færøernes Landsstyre er repræsenteret.

Kommissionsmøderne afholdes hvert andet år, det næste bliver formodentlig først i september 2022.

17.16 Convention on International Trade in Endangered Species (CITES)

CITES liste I indeholder følgende kvoterede arter: Finhval, grønlandshval, kaskelot og sildepisker/vågehval (Østgrønlandsk). Af fuglearter kan nævnes grønlandsk havørn, vandrefalk og jagtfalk.

CITES liste II indeholder følgende kvoterede arter: Hvidhval, narhval, sildepisker/vågehval (Vestgrønlandsk) og isbjørn. Herudover marsvin, grind, spækhugger, hvidnæse og hvidskævring, der ikke er kvoteret.

CITES liste III indeholder følgende kvoterede art: Hvalros.

Hvert år afholdes der møder i Animals Committee og Plants Committee, og APN deltager når en dyreart der findes i Grønland er sat på dagsorden. Når en art er sat på dagsordenen, er det som regel for at op- eller nedliste arten. I sådanne tilfælde udarbejdes der et dokument som beskriver den biologiske og forvaltningsmæssige status som anvendes til vurdering af bestandssituationen og om arten er reguleret forsvarligt.

CITES COP19 afholdes i Panama i 2022.

Grønland valgte ikke at deltage i 2019, da der ikke var relevante arter for Grønland på dagsorden og ændringer af mødested og datoer. Alle planlagte tekniske møder blev afholdt virtuelt.

17.17 The International Union for Conservation of Nature (IUCN)

Det planlagte møde i 2020 blev udsat til september 2021 på grund af COVID-19 pandemien, og afholdt fysisk. APN deltog på en af

virtuelle møder om oprindelige folks fangstrettigheder.

17.18 Joint Commission on Narwhal and Beluga (JCNB)

Fælleskommissionen om hvid- og narhvaler (JCNB) mellem Canada og Grønland fra 1989 hviler på en samarbejdsaftale (MoU) med Canada/ Nunavut og Grønland som medlemmer, og NAMMCO som observatør. JCNB afgiver biologisk og forvaltningsmæssig rådgivning omkring fællesbestande af hvid- og narhvaler i Baffin Bugt, medens NAMMCO kan give forvaltningsmæssig rådgivning ift. bestande i Davis Strædet samt Østgrønland, som ikke deles med Canada, samt forskning af hvid- og narhvaler i Grønlandsk farvand.

Ved sidste JCNB gennemgik mødet rapporten fra den Fælles Videnskabelige Arbejdsgruppe (JWG) fra 2017. Rapporten fra JWG rådgiver vedrørende tilstanden for de delte bestande af hvidhval og narhval i Baffin Bugten. Der blev afleveret 6 forskellige anbefalinger fra JWG til diverse biologiske undersøgelser.

Derudover har JCNB anmodet undersøgelser af 9 forhold, som anses at være hul i viden eller ønske om præcisering af viden som parterne, herunder KNAPK, er i tvivl om. F.eks. identificering af vinteropholdssteder for Inglefield Bredning og Melvillebugten, udvikle en fangst-allokeringsmodel for hvidhvaler i Vestgrønland. Næste Kommissionsmøde afholdes i Nuuk i foråret 2022, hvor Kommissionen skal gennemgå to store rapporter om hvid- og narhvaler i Vestgrønland.

Delegationsmedlemmer i Fælleskommissionen om hvid- og narhvaler mellem Grønland og Nunavut/Canada, møde i 2019, Ottawa.

17.19 Oslo-konventionen om isbjørne

Der blev afholdt et møde mellem Isbjørne kyststater i 2020.

Mødet i Svalbard, Norge var et led i "Aftalen om forvaltning af isbjørne og deres habitat" om beskyttelse af isbjørne, fra 1973, som blev underskrevet af Danmark/Grønland, Canada/Nunavut, Norge, Rusland og USA/Alaska i maj 1976, og ratificeret af alle underskrivende nationer i 1978, samt genbekræftet i 1981.

Mødet var det syvende i sin række, der afholdes cirka hvert andet år. Ved isbjørne partsmødet i Ilulissat, i september 2015, vedtog partslandene en 10-årig Cirkumpolar handleplan for isbjørne (CAP), der bygger på internationalt samarbejde, for at sikre den langsigtede bevarelse af isbjørne i naturen, der repræsenterer den genetiske, adfærdsmæssige og økologiske mangfoldighed af arten. Siden har partslandene forpligtet sig til 2-årige handleplaner, med fokus på bevarelsesaktioner og imødegåelse af trusler mod isbjørne.

Målsætning og fremkridt

Målsætningen for partsmødet var følgende: give nationale opdateringer vedrørende isbjørne forvaltning, forskning, og bevarelsesindsatser; informationsdeling med relation til nationale og internationale projekter fra hvilke partslandene kan drage nytte; evaluere fremskridt på den 2-årige implementeringsplan for 2018-2020,

vedtaget ved sidste partsmøde i Fairbanks, USA; diskutere og godkende resultatet af midtvejsevalueringen af CAP; vedtage og implementere en ny 2-årsplan for 2020-2022 og diskutere etableringen af den nyoprettede stilling som projekt officer for isbjørnesamarbejdet, i Conservation of Arctic Flora and Fauna (CAFF) sekretariatet.

Alle fremskridt og det hidtidigt arbejde der blev udført, blev præsenteret og evalueret, som det afsluttende led i midtvejs-evalueringen af handleplanen. Evalueringsprocessen og gennemgangen af den cirkumpolare handleplans virkning og progression havde pågået i de seneste 6 måneder op til partsmødet, 4.-6. marts, i Svalbard. Partslandene havde således løbende deltaget i evaluering og opdateringer heraf, med USA og arbejdsgruppen "CAP-implementerings team" – med Grønland som et af de aktive medlemmer, i front og som ledende koordinatører.

Fremskridt skete på en række delmål i perioden fra 2015-2020, i arbejdet relateret til: interaktioner og konflikter mellem isbjørne og mennesker, populationsmonitorering, traditionel viden, retningslinjer, (Rules of Procedure), essentielt habitat, forureningsstoffer, målrettet kommunikation, Best Management Practice (BMP) – bedste forvaltningspraksis og tilpasset forvaltning.

Ny 2 års plan

Foruden evalueringen af hidtidigt arbejde og tiltag, vedtog parterne en ny 2-års plan for perioden 2020-2022. For at opnå en succesfuld implementering af Handleplanen vil det kræve et fortsat samarbejde partslandene imellem, samt deres eksterne partnere.

Grønlands fokusområder

Forvaltningsplan for isbjørne; Ved partsmødet præsenterede APN den færdige udgave af forvaltningsplanen for isbjørne, samt bekendtgørelsen fra september 2018. Kvoter og fangsttal for de to foregående år blev introduceret, og der blev fortalt om det nuværende fokus på inddragelse af lokalviden, og brugen af fanger- og brugerviden i forvaltningen. APN fortalte om metoder og arbejdsgange i forbindelse med tidligere borgermøder og opsamling af data i Tasiilaq og Ittoqqortoormiit, samt planer for fremtidige tiltag og borgermøder i Vestgrønland.

Videnskabelige arbejder om isbjørne

Den videnskabelige præsentation fra den Grønlandske delegation gennemgik den nyligt publicerede videnskabelige artikel, med fokus på Baffin Bugten (BB), der har afsæt i rapporten af den videnskabelige arbejdsgruppe fra 2016. Og en opdatering af de pågående undersøgelser af Østgrønlands (EG) bestand, der involverer en systematisk gennemgang af hele kystområdet, med helikopter-flyvninger og andre metoder. Der forventes endelige estimater for EG i 2023-2024. Naturinstituttet har dog efter mødet i Svalbard og igen i 2021 meddelt, at de planlagte isbjørneundersøgelser var blevet udsat til følgende år pga. corona-situationen. Det betød at den manglende biologiske rådgivning forsinkes yderligere ift. Østgrønland.

Traditionel- og fangerviden

Grønlands fokus på og inddragelse af traditionel- og fangerviden, i både forvaltningen og forskningen, kan fremhæves. I møderapporten understregedes denne viden som værende en værdifuld og respekteret videns kilde, der kan bruges i beslutninger vedrørende både forvaltning og bevarelse på lokalt, nationalt og internationalt plan.

Projekt officer

I 2019 indgik partslandene en aftale (MoU) om ansættelse af en projektofficer til at tjene Partslandenes arbejde, særligt i arbejdet med den cirkumpolare aktionsplan, og implementeringen/udførelsen af denne. Baseret på denne aftale, bidrog partslandene med økonomisk fundament til oprettelse af stillingen, som besat pr. 1. maj 2020. Det betyder at en øget kapacitet, samt forbedret koordination af samarbejdet mellem partslandene blev sikret. Denne aftale er udvidet til og med 2023.

17.20 Joint Commission on Polar Bear (JCPB)

Der var ingen JCPB møde mellem Grønland og Canada i 2020 og 2021 på grund af COVID-19.

17.21 IUCN Polar Bear Specialist Group (PBSG)

PBSG planlagte møde i 2020 blev udsat til 2021 og blev afholdt virtuelt i 2021 på grund af COVID 19. Derudover arbejdede gruppen virtuelt med servicering af isbjørne kyststater med rådgivning omkring isbjørnebiologi og implementering af Cirkumpolar Aktionsplan for bevarelse og forvaltning af isbjørne som blev vedtaget i 2015 i Ilulissat mødet.

17.22 Ny Nordisk Mad (NNM)

Styregruppen har afholdt et par virtuelle møder i 2020 og i 2021, der blev brugt til opfølgning af de tildelte midler på i alt 1.500.000 DKK for 2019-og 2020-midlerne. Der var også mulighed for at øge midlerne med 939.000 DKK for 2020 til Open Call. Styregruppens vurdering af ansøgningerne tog udgangspunkt støtteværdige projekter, som har en nordisk bredde og som opfylder de valgte vurderingskriterier, som skulle tælle lige meget. Styregruppen koncentrerede sig om prioritering mellem 9 projekter der blev rangeret ganske tæt på "top 9"-projekter ud af en del ansøgninger.

Styregruppen udvalgte dog 4 projekter til at modtage midler ud af top 9: Terre Madre Nordic, From Seed to Serving, Reinventing the Arctic Kitchen og Sustainable Food Tourism. Alle projekter accepterede de, tilbudte dog færre midler end først udmeldt. De fleste projekter er dog påvirket af COVID-19 og nogle har fået godkendt udsættelse af deadlines. Projektet New Arctic Kitchen blev gennemført med succes.

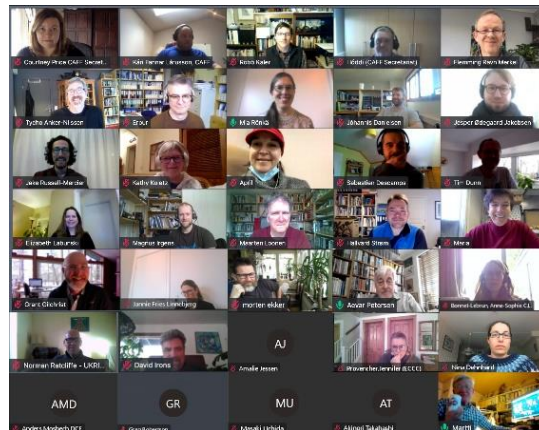
Styregruppen i Ny Nordisk Mad har afholdt et fysisk møde i marts 2022, hvor der blev besluttet at tildele midler både til EMBLA aktiviteter og projekter der vil fokusere på Mad og Unge. Der vil blive lavet udmelding om projektmidler, og mindst tre kan deltage i et projekt med fokusområderne.

17.23 CBird

CBird (The Circumpolar Seabird Expert Group) er et internationalt netværk af havfugleekspertter under Arktisk Råds arbejdsgruppe om biodiversitet (CAFF). Netværkets formål er at fremme, facilitere og koordinere bevarings-, forvaltnings- og forskningsaktiviteter mellem de cirkumpolare lande, samt forbedre kommunikationen mellem havfugleforskere og forvaltere i og uden for Arktis.

Sidste CBird-årsmøde blev afholdt i Akureyri, Island d. 25. – 29. marts 2019. APN bidrog hertil med et mundtligt oplæg om fugleforvaltningen i Grønland samt ændringerne i den på daværende tidspunkt gældende fuglebekendtgørelse, Selvstyrets bekendtgørelse nr. 1 af 5. januar 2017 om beskyttelse af fangst og fugle. Derudover deltog APNN sammen med repræsentanter fra Grønlands Naturinstitut i de programlagte diskussioner og arbejdsgrupper. Til årsmødet blev kimen lagt til en cirkumpolar forvaltnings- og handleplan for rider, hvis udkast i 2020 blev sendt i høring blandt de deltagende parter. Årsmødet for 2020, som var fastlagt til afholdelse i oktober 2020 i Hobart, Australien, blev aflyst pga. COVID-

19. I stedet blev der afholdt virtuelt årsmøde 2020/2021 d. 15 – 18. marts 2021. Næste årsmøde afholdes 31. oktober – 2. november 2022 i Groningen, Holland.

CBird-årsmøde 2021, gruppefoto.

17.24 Nordic Chief Veterinary Officer møde

Mødet blev afholdt i oktober 2021 med deltagere fra Grønland, Sverige, Finland, Norge, Danmark og Færøerne. Der blev drøftet spredning af infektiøse husdyrsygdomme i de nordiske lande med erfaringsudveksling. Endvidere drøftedes dyrevelfærd, samt EU's nye lægemiddelforordning og dens betydning dyrlægearbejdet fremover. Næste møde er planlagt til Nuuk, Grønland i august 2022.

18. Departementet for Erhverv og Handel

En mere diversificeret erhvervsstruktur kan bidrage til at gøre Grønlands økonomi mere stabil og mindre sårbar over for større markedsudsving. Departementet for Erhverv og Handel arbejder på at videreudvikle eksisterende erhverv og udvikle nye erhverv, herunder kommerciel udnyttelse af ls & vand og turisme.

Erhverv

18.1 Forbedrede rammebetingelser

Som led i fremadrettet at sikre velfærd i Grønland, blandt andet gennem nytænkning og en kontinuerlig erhvervsmæssig udvikling og vækst, arbejdes der løbende på at forbedre rammerne for et dynamisk erhvervsliv. Målet er at skabe økonomisk aktivitet, som skaber flere arbejdspladser og indtægter til samfundet. En afgørende faktor for at tiltrække udenlandske investeringer er en løbende modernisering af rammebetingelserne, hvor lovgivningen tilpasses internationale standarder.

18.2 Adgang til finansiering

Naalakkersuisut har i en årrække arbejdet på at forbedre adgangen til finansieringsmuligheder for virksomheder i Grønland. Der findes i dag en række erhvervsfremmeordninger med det formål at understøtte udviklingen af private erhvervsvirksomheder og iværksætteri.

Ordningerne omfatter en række erhvervsfremmepuljer, der har til formål at understøtte den pågående erhvervsudvikling lokalt, regionalt og nationalt.

Uden for Grønland har bl.a. Den Europæiske Investeringsbank, Den Nordiske Investeringsbank og Vækstfonden allerede rettet blikket mod Grønland og dermed justeret rammerne for mulige investeringer i Grønland. Dertil er erhvervssamarbejdet mellem Grønland og Danmark blevet styrket, idet Selvstyret og Staten har indskudt i alt 200 mio. kr. i Greenland Venture og Vækstfonden til fælles investeringer i Grønland. Herudover er der etableret en fælles erhvervspulje på 20 mio. kr. med henblik på at modne erhvervsprojekter i Grønland. Senest er den grønlandske pensionskasse SISA indgået i samarbejdet med et indskud på yderligere 100 mio. kr.

18.3 Covid-19 Hjælpepakker

For at understøtte erhvervslivet og eksporten fra Grønland blev der straks ved pandemiens start og de dermed forbundne restriktioner i marts 2020 etableret en række hjælpepakker, som blev administreret af Innovation Greenland og af Skattestyrelsen.

I forbindelse med disse hjælpepakkers udfasning og omstillingen til en markedssituation uden Covid-19, blev der for november-december 2021 indført:

- Genopstartspakken for turisterhvervet.

Med pandemiens opblussen i slutningen af 2021 og starten af 2022 blev der indført nye restriktioner, og til afhjælpning heraf indførte Naalakkersuisut de nye hjælpepakker:

- 20-pakken,
- 50-pakken og
- Vinterpakken.

Disse hjælpepakker havde til formål at støtte de virksomheder som blev ramt af forsamlingsloftet på henholdsvis 20 personer og på 50 % af det antal personer som lokalet er godkendt til, samt til de virksomheder som blev ramt af forbuddet mod salg og udskænkning af alkohol.

Alle hjælpepakkerne indeholdt mulighed for både direkte støtte og kriselån til afhjælpning af akutte likviditetsproblemer.

Hjælpepakkerne blev administreret af Innovation Greenland, og efter restriktionernes ophør er de udløbet i foråret 2022.

18.4 Turisme

I løbet af 2022 vil der blive taget initiativ til udarbejdelse af en ny national turismestrategi for Grønland. Strategien skal bygge videre på tiltagene fra den foregående turismestrategi *"Turisme-udvikling i Grønland – Hvad skal der*

til?" som havde fokus på forbedrede rammebetingelser for turismen i Grønland.

Den nye strategi vil blive udarbejdet i dialog med Visit Greenland og lokale turismeinteressenter. Der vil især blive lagt vægt på en bæredygtig turismeudvikling med fokus på lokal indtjening. Det er også Naalakkersuisuts hensigt at udarbejde en ny turismelov med fokus på landets borgere.

Den overvejende del af markedsføringen på turismeområdet foretages af Visit Greenland. Grønlands turistpotentiale markedsføres løbende på en række internationale messer og konferencer, men siden Covid-19s indtog, har denne markedsføring primært foregået elektronisk. Det er dog forventningen at markedsføringen vil tage til i løbet af 2022.

18.5 Is & Vand

I en verden med stigende efterspørgsel efter vand, herunder flaskevand, har Grønland på grund af de store vandressourcer ved indlandsisen gode forudsætninger for at udvikle et erhverv, som kan vokse yderligere i årene frem. Det er planen, at eksport af is og vand skal udvikles til at blive en af de erhvervssektorer, der bidrager til at gøre Grønland mere økonomisk selv-båren.

Fokus fra Naalakkersuisut har de seneste år været på optimering af rammelovgivningen, mulige tilpasninger af skatter og afgifter og yderligere kortlægning af egnede vandforekomster. På baggrund heraf har Departementet for Erhverv og Handel i samarbejde med De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS) tidligere kortlagt store dele af vandressourcerne fra indlandsisen.

I forlængelse heraf blev der gennemført en udbudsrunde i 2019, hvor fem egnede områder

blev udbudt. Der blev i alt modtaget 16 nye ansøgninger. Naalakkersuisut lancerede i 2020 den 2. udbudsrunde for is- og vandkoncessioner på en række events i bl.a. Danmark, Tyskland og Frankrig. Grundet Covid-19 er den 2. udbudsrunde endnu ikke gennemført. Der arbejdes derudover på en afklaring af mulige nye markedsføringstiltag.

Tidligere i 2021 indførte det daværende Naalakkersuisut et moratorium for udstedelse af nye is/vand koncessioner. Formålet var at afvente udstedelse af nye is/vand koncessioner indtil vedtagelse af en ny strategi var på plads. Moratoriet bunder i et politisk ønske om mere lokal involvering og ejerskab på is/vand området. Der vil således skulle ske en afklaring i 2022 af de fremadrettede tiltag på området.

18.6 Uran

Danmark og Grønland underskrev i januar 2016 en aftale vedrørende de særlige udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitiske forhold, som gør sig gældende ved en eventuel fremtidig minedrift og eksport af uran fra Grønland. Aftalen fra 2016 etablerer en ramme for en fælles tilgang til at sikre overholdelse af Kongeriget Danmarks internationale forpligtelser til ikke-spredning.

Aftalen danner på den vis grundlag for den danske lovgivning for Grønland om sikkerhedsforanstaltninger og eksportkontrol, herunder eksport af nukleart materiale fra Grønland underlagt sikkerhedskontrol. Formålet er at sikre, at anvendelsen af nukleare materialer udelukkende bruges til fredelige formål.

Danmark er ansvarlig for ikke-spredningsspørgsmål i Kongeriget Danmark, herunder sikkerhedskontrolforanstaltninger samt sikkerhed og eksport af produkter med dobbelt anvendelse (dual-use).

Som en del af aftalen om de særlige udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitiske spørgsmål i forbindelse med den mulige fremtidige minedrift og eksport af uran fra Grønland, er territoriale forbehold for Grønland vedrørende fem konventioner ophævet, herunder:

- IAEA konvention om sikker håndtering af brugt brændsel og om radioaktivt affaldshåndtering (Affaldskonventionen).
- IAEA konvention om bistand i tilfælde af nukleare ulykker eller radiologisk (Bistandskonventionen).
- IAEA konvention om nuklear sikkerhed (sikkerhedskonventionen).
- Ændring til IAEA konventionen om fysisk beskyttelse af nukleare materialer.
- FN konvention til bekæmpelse af nuklear terrorisme.

18.7 Northern Periphery and Arctic Programme

Grønland har besluttet at indtræde i Northern Periphery and Arctic Programme 2021-2027. Grønlandske projektpartnere kan derfor søge om midler til projekter på tværs af de deltagende lande. Det betyder, at Grønland får adgang til en stor pulje af viden og stærke samarbejdspartnere. NPA-områderne er kendetegnet ved en høj grad af biodiversitet, unikke naturressourcer og store beskyttede områder.

Naturressourcer er en vigtig del af områdernes økonomi, herunder eksempelvis fisk, vand og sjældne mineraler. NPA-området er dog også udfordret af at have en begrænset og spredt befolkning. Et andet fællestræk er behovet for at finde løsninger på infrastrukturelle udfordringer tilpasset områdernes særlige klima og miljø. Derfor er det af stor værdi for Grønland at deltage i det europæiske NPA-program.

Handel

18.8 Handelsfremstød

I en verden præget af international konkurrence er der behov for at Grønland orienterer sig globalt. I arbejdet med at fremme grønlandske erhvervsinteresser på det internationale marked arbejdes der således løbende på deltagelse i handelsfremstød på forskellige markeder.

Dels understøttes arbejdet i at fremme Grønland som turistdestination og derigennem tiltrække udenlandske turister til Grønland.

Derudover arbejdes der på at promovere grønlandske produkter i udlandet med henblik på fremadrettet eksport. Sidstnævnte har i årenes løb bl.a. vedrørt muligheder for eksport af is/vand, sælskinsprodukter og modetøj.

Politisk deltagelse på handelsfremstød har været en vigtig brik i den grønlandske markedsføring som supplement til den øvrige markedsføring. Handelsfremstød med politisk deltagelse er med til at skabe større interesse for grønlandske produkter og Grønland som helhed. Derudover kan den politiske deltagelse være med til at åbne døre til nye markeder og sikre dialog med vigtige nøgleinteressenter på højniveau.

De grønlandske repræsentationer rundt omkring i verden vil ligeledes kunne støtte op om disse tiltag.

18.9 Grønlands Eksportråd

På baggrund af et forslag fra 2019, blev Naalakkersuisut efterfølgende pålagt at oprette et råd for eksport. Rådet skal udarbejde uafhængige anbefalinger og analyser til Naalakkersuisut og offentligheden om eksport. Rådet får ligeledes til opgave at foretage løbende vurderinger af indsatser for eksportfremme.

Som baggrund for oprettelse af Grønlands Eksportråd nævnes intentioner om at styrke erhvervsudvikling og eksport i Grønland, pga. et behov for at styrke Grønlands rolle i en international handelsmæssig kontekst.

Forslaget kan også ses i sammenhæng med det efterfølgende forslag fra de tidligere koalitionsparter om etablering af en erhvervstænk tank. Der skal ske en afklaring af form og ønsker for den videre proces i løbet af 2022.

19. Departementet for Sociale Anliggender og Arbejdsmarked

Arbejdsmarked

19.1 Departementet for Arbejdsmarked

Det grønlandske arbejdsmarked er i forandring. Landets vigtigste indtægtskilde er fortsat fiskeriet, og Naalakkersuisut arbejder på at udvikle en flerstrengt økonomi, så Grønland ikke er sårbar overfor globale konjunkturændringer.

En udfordring er mangel på arbejdskraft. Det gælder ufaglært og faglært, og samtidig er en stor del af befolkningen ledig.

Fremtidens arbejdsmarked kræver et højt uddannelsesniveau, og Naalakkersuisut arbejder på at sikre, at især unge kommer i gang med en uddannelse. Der er for mange unge, der aldrig kommer i gang og er i fare for at blive langtidsledige.

19.2 Udvikling på arbejdsmarkedsområdet

Grønland har de senere år oplevet et markant fald i antal registrerede arbejdssøgende, som i gennemsnit om måneden er faldet fra 3.456 i 2015 til 1.581 i 2021.

Ledigheden er mindre i byerne end i bygderne. Byerne har oplevet en nedgang i ledighed fra 8,8% til 4,9% i perioden 2015-2020. I samme periode har ledigheden faldet fra 11,3% til 8,5 % i bygderne.

Den positive udvikling er primært forbeholdt de større byer, hvorimod de mindre byer og bosteder ikke oplever samme positive udvikling. Det skyldes især mangel på lokale arbejdspladser.

I gennemsnit har ca. 55% af de registrerede arbejdssøgende i perioden 2015 - 2021 været uden job i 1 - 3 måneder, hvorimod 10,5% af de registrerede arbejdssøgende i perioden 2015 - 2021 været uden job i 10 - 12 måneder. Årsagen skal ses i sammenhæng med sæsonledigheden, hvor flere har beskæftigelse i sommerperioden, men er ledige i vinterperioden.

19.3 Ny fast-track ordning

For at løse udfordringen med mangel på arbejdskraft har Naalakkersuisut indført en fast-track ordning, så certificerede virksomheder hurtigere kan få ansat arbejdskraft fra resten af verden. Sundhedsvæsnets var det første område, hvor en fast-track ordning trådte i kraft i februar 2021. Fast-track ordningen for øvrige virksomheder trådte i kraft i september 2021.

19.4 ILO-udvalg

Den Internationale Arbejdsorganisation ILO har til formål at fremme social retfærdighed og anstændige arbejdsvilkår. Grønland har på nuværende tidspunkt tiltrådt 16 ILO-konventioner, og i december 2022 tiltræder Grønland sin sidste kernekonvention C182 om de værste former for børnearbejde.

19.5 Ministerrådet for Arbejdsliv, MR-A

Der afholdes normalt et fast MR-A møde om året. I 2021 var Naalakkersuisoq for Arbejdsmarked

desværre forhindret i at deltage på grund af programmet i Inatsisartut.

20. Departementet for Børn, Unge og Familier

20.1 FN's handicapkomité

Den danske stat (herunder Grønland) afleverede i april 2020 en kombineret 2. og 3. periodiske rapport til FN's handicapkomite. Danmark, herunder Grønland afventer at blive indkaldt til eksamination. Konkluderende observationer og anbefalinger foreligger derfor endnu ikke.

21. Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø

21.1 Tiltrædelse af konventioner

Grønland har i 2021 tiltrådt to konventioner på miljøområdet.

Et samlet Inatsisartut vedtog til Efterårssamlingen Naalakkersuisuts beslutningsforslag om, at Grønland tiltræder Hong Kong-konventionen. Konventionen stiller krav til skibe og ophugningsvirksomheder, og sikrer, at mennesker og miljø bliver bedre beskyttet.

Derudover vedtog et samlet Inatsisartut til Efterårssamlingen Naalakkersuisuts beslutningsforslag om, at Grønland tiltræder MARPOL-konventionens Bilag VI. MARPOL-konventionens Bilag VI har til hensigt at nedbringe luftforureningen fra skibe.

21.2 Arktisk Råd

Samarbejdet i Arktisk Råd udmøntes i seks arbejdsgrupper. Departementet for Landbrug,

Selvforsyning, Energi og Miljø indgår i tre af arbejdsgrupperne samt i den marine Senior Arctic Official (SAO)-mekanisme under Arktisk Råd. Arbejdsgrupperne modtager fornyede mandater til konkrete arbejdsopgaver gennem arbejdsprogrammer og ministermødernes erklæringstekster.

Det russiske formandskab for Arktisk Råd (2021-2023) har blandt andet fokus på økonomisk, social og miljømæssig bæredygtig udvikling samt styrkelse af Arktisk Råd. Arktisk Råd har siden marts 2022 sat arbejdet i bero, grundet Ruslands invasion af Ukraine.

21.3 Conservation of Arctic Flora and Fauna (CAFF) – Biodiversitetsarbejdsgruppen

Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø varetager Grønlands forpligtelser og interesser i Arktisk Råds Biodiversitetsarbejdsgruppe (*Conservation of Arctic Flora and Fauna*, kaldet CAFF). Biodiversitetsarbejdsgruppen adresserer beskyttelse af biodiversitet og økosystemer og bidrager til at sikre implementering af Konventionen om Biologisk Mangfoldighed (CBD).

Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø er ansvarlig koordinerende enhed i Grønlands Selvstyre og varetager derudover samlet set Kongeriget Danmarks forpligtelser og interesser som delegationsleder (Head of Delegation) i CAFF. I 2023-2025 skal Grønland på vegne af Kongeriget varetage formandskabet i arbejdsgruppen.

En vigtig indsats for Grønland er CAFF's cirkumpolare biodiversitetsmonitoringsprogram (CBMP). Grønland / Danmark har i 2021, sammen med USA, udarbejdet en ny strategiplan for CBMP. Strategien er godkendt af CAFF og sætter rammen for programmets arbejde indtil 2025. CBMP er en hjørnesteen i CAFFs arbejde og en

direkte opfølgning på Arktisk Råds arbejde med klimaforandringer samt CAFF's Arctic Biodiversity Assessment fra 2013. Programmet er blandt andet vigtigt i forhold til at opnå bedre kendskab til klimaforandringer og menneskeskabte aktiviteter påvirkning af arter og økosystemer. Grønland (Kongeriget Danmark) leder sammen med USA arbejdet i CBMP. Lederskabet varetages i et tæt samarbejde mellem Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø, Grønlands Naturinstitut og Aarhus Universitets sektion for Arktisk Miljø (DCE).

Et andet vigtigt produkt fra CBMP i 2021 er en stor videnskabelig rapport om status og tendenser for den arktiske terrestriske biodiversitet. I den forbindelse er programmet Greenland Ecosystem Monitoring (GEM) blevet fremhævet som en hovedmodel og førende inden for langtidsmonitoring af arktiske økosystemer. Grønlands Naturinstitut og DCE har spillet en afgørende rolle i udarbejdelsen af rapporten og har blandt andet bidraget med den ledende videnskabelige redaktør for det arbejde, der er gået forud. Rapporten konkluderer, at klimaforandringer er den største trussel mod de højarktiske terrestriske arter og økosystemer, men at flere andre stressfaktorer også har betydning.

Som opfølgning på en tilsvarende rapport om den marine biodiversitet, der udkom i 2017, er der i 2021 udarbejdet opdaterede statusrapporter for hhv. havpattedyr og havfugle.

Ovennævnte rapporter blev offentliggjort i forbindelse med Arktisk Råds Ministermøde i 2021.

Af andre vigtige indsatser, hvor forskere fra Grønlands Naturinstitut og Aarhus Universitet har spillet en central rolle, skal nævnes igangsættelse af et projekt om marine invasive arter, et projekt

om mineaktivitet samt et projekt om marine beskyttede områder.

21.4 Arctic Monitoring and Assessment Programme (AMAP) – Programmet for overvågning af grænseoverskridende forurening

Arbejdsgruppen Arctic Monitoring and Assessment Programme (AMAP), Programmet for overvågning af grænseoverskridende forurening, arbejder med overvågning og dokumentering af klimaforandringer og -tilpasninger samt andre miljømæssige problemstillinger, såsom miljøgiftens betydning for sundheden i Arktis hos både mennesker og dyr.

AMAP udarbejder også videnskabelige rapporter om udviklingen i Arktis med henblik på at støtte og udvikle en række internationale processer samt arbejder med miljøgifte og klimaforandringer. Det er blandt andet reflekteret i Stockholm- og Minamata-konventionerne og ikke mindst FN's klimakonvention.

Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø er Grønlands koordinerende enhed i forhold til bidragene til Kongerigets positioner. Grønlandske eksperter varetager flere opgaver i udarbejdelse af projekterne særligt i forbindelse med miljøgifte og sundhed for befolkningen i Grønland. I 2021 blev der afleveret en række nye oversigts-rapporter inden for bl.a. områderne sod og metan, kviksølv, sundhed, plastikmonitoring samt klima.

AMAP offentliggjorde i 2021 "Arctic Climate Change Update 2021: Key Trends and Impacts" som en opdatering til tidligere klimarapporter. Oversigts-rapporten udbygger og understreger tidligere rapporters konklusioner. Derudover har rapporten et særligt fokus på den store afsmeltning, som sker fra Grønlands iskappe, der

bidrager med 51% af al tab af landfast is fra den arktiske region.

21.5 Protection of the Arctic Marine Environment (PAME) – Beskyttelse af det arktiske havmiljø

Arktisk Råds arbejdsgruppe PAME arbejder for beskyttelse af det arktiske havmiljø. PAME beskæftiger sig med land- og havbaseret forurening af det arktiske havmiljø på grundlag af langsigtede politiske målsætninger.

PAME arbejder for at styrke vidensopbygningen på havmiljøområdet i Arktis ved at etablere og varetage en række forskelligartede projekter, som kan udmunde i vejledninger og konkrete politiske anbefalinger. Projekterne omhandler særligt emner som marint beskyttede områder, invasive arter, økosystembaseret forvaltning, marint affald, HFO (tung bunkerolie) og skibstrafik.

I PAME's arbejdsprogram for 2021-2023 er der fokus på undervandsstøj, forvaltede områder, invasive arter og implementering af en handlingsplan om marint affald. Projekter vedr. forvaltede områder og invasive arter laves sammen med CAFF. Kongeriget Danmark er co-lead på begge projekter, hvor Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø deltager aktivt.

21.6 International biodiversitet

Trods COVID-19 har der i 2021 forsat været internationalt fokus på naturindsatser. To store rapporter om naturens og klimaets tilstand, udgivet af FN i 2019, viste, at klimaet er under kraftig forandring, og at klodens dyr og planter påvirkes negativt. Denne udvikling kommer til at påvirke nuværende og fremtidige generationers levevilkår. Et centralt emne, som går igen på tværs af internationale fora, er derfor ambitionen

om udarbejdelse af en ny global ramme for beskyttelse af biodiversitet.

21.7 Konventionen om Biologisk Mangfoldighed/Convention of Biological Diversity (CBD)

FN's Konvention om Biologisk Mangfoldighed (CBD) af 5. juni 1992 er en af de væsentligste internationale konventioner på naturbeskyttelsesområdet. Konventionens formål er at bevare den biologiske mangfoldighed både på økosystem-, arts- og genetisk niveau. Kongeriget Danmark ratificerede CBD i 1993 uden geografisk forbehold. Med ratificeringen er Grønland automatisk forpligtiget over for det internationale samfund til at implementere konventionens bestemmelser.

I 2010 blev en global strategisk plan for natur og biodiversitet vedtaget. Samtidig blev der vedtaget 20 internationale mål for at standse tilbagegangen af biodiversiteten og økosystemer inden 2020 (de såkaldte Aichi-mål). Evalueringer har vist, at mange af målene desværre ikke blev nået inden udgangen af 2020, samtidig med at tab af biodiversitet er accelereret. Derfor arbejdes der i regi af CBD på en ny international rammeaftale for perioden 2021-2030.

Det var forventet, at aftalen skulle vedtages i slutningen af 2020. Arbejdet er dog forsinket pga. COVID-19 og er endnu ikke afsluttet. Aftalen benævnes ofte som "Naturens Paris-aftale" som et signal om vigtigheden. Med henblik på at sikre Grønlands særlige interesser har Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø i 2021 deltaget aktivt i drøftelser i internationale fora i forbindelse med forhandlingerne.

De nye mål forventes blandt andet at følge og uddybe de verdensmål, som FN allerede har sat for bæredygtig udvikling frem mod 2030. FN's verdensmål for bæredygtig udvikling har været en integreret del af tidligere Naalakkersuisuts

arbejde. FN arbejder samtidig med en overordnet vision for 2050 om at "leve i harmoni med naturen".

Den 15. partskonference var planlagt til afholdelse i efteråret 2020. Den er grundet COVID-19 nu flyttet til september 2022 i Kina. Der har i 2021 pågået forhandlingsdrøftelser i hybrid-format (virtuelt og fysiske møder) for at sikre, at nye mål vedtages på partskonferencen i 2022. Det forventes, at man på partskonferencen vedtager den nye store og ambitiøse aftale om bevarelse og genopretning af biodiversitet.

Overordnet har Grønland interesse i at sikre den fremtidige globale beskyttelse og bæredygtige udnyttelse af biodiversitet og økosystemer. En langsigtet indsats vil medvirke til at sikre sunde økosystemer, som er mere modstandsdygtige over for klimaforandringer og andre globale udfordringer for blandt andet havene. Grønland har herudover særlig interesse i at sikre vores erhvervs- og kulturmæssige brug af havet.

Af særlig relevans for Grønland er drøftelser om procentvis beskyttelse af havet og landjorden, bekæmpelse af invasive arter, reducere af forurening samt oprindelige folk og lokalsamfund og deres viden.

Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø har indgået i den danske delegation virtuelt på de forhandlingsmøder, der har været afholdt. Der pågår løbende koordinering med Miljøministeriet i Danmark herunder tæt koordinering af forhandlingspositioner. Samtidig er der tæt og løbende dialog mellem relevante departementer i Selvstyret.

21.8 Forhandlinger under FN vedr. beskyttelse og bæredygtig udnyttelse af biodiversitet uden for national jurisdiktion

Kongeriget Danmark tiltrådte FN's Havretskonvention i 2004. Der er på internationalt plan enighed om, at der er behov for at tilføje fælles bestemmelser vedrørende beskyttelse og udnyttelse af biodiversitet i marine områder uden for national jurisdiktion. Derfor har der i en årrække pågået forberedende arbejde i FN af en juridisk bindende tillægsaftale til Havretskonventionen om beskyttelse og bæredygtig udnyttelse af marin biodiversitet uden for national jurisdiktion (BBNJ - Biodiversity Beyond National Jurisdiction). På den baggrund blev der i april 2018 indledt en regeringskonference i FN-regi.

Aftalens hovedelementer

En fremtidig tillægsaftale til Havretskonventionen vil indeholde følgende elementer:

- Områdebaserede forvaltningsredskaber, herunder marine beskyttede områder.
- Miljøkonsekvensvurderinger.
- Kapacitetsopbygning og overførsel af marineteknologi.
- Marine genetiske ressourcer (f.eks. enzymer, mikrober og små organismer) inklusive spørgsmål om deling af goder herfra.
- Tværgående emner for hele aftalen.

Hovedformålet med den kommende BBNJ-aftale er således at udbedre "forvaltningshuller" i den internationale regulering af beskyttelse og bæredygtig udnyttelse af biodiversitet i forhold til ovenstående emner.

Kommercielt fiskeri indgår ikke i aftalen, da dette allerede er reguleret internationalt.

Der har været afholdt i alt fire regeringsforhandlingsmøder i FN. Processen har været forsinket grundet COVID-19. Et færdigt udkast til aftale forventes under FN møde i august 2022. I 2021 har der været uformelle virtuelle sessioner for at søge at finde fælles kompromiser mellem landene, inden de reelle forhandlinger i 2022 genoptages i FN.

Overordnet har Grønland interesse i at sikre den fremtidige beskyttelse og bæredygtige udnyttelse af biodiversitet og økosystemer. En langsigtet indsats vil medvirke til at sikre sunde marine økosystemer, som er mere modstandsdygtige over for klimaforandringer og andre globale udfordringer for havene. Herudover sikres også et vigtigt fundament for den fremtidige bæredygtige udnyttelse af vores levende ressourcer (som FN's bæredygtigheds mål 14 tager afsæt i). Der arbejdes samtidig på at sikre, at en kommende aftale understøtter og komplementerer arbejdet i regi af Konventionen om Biologisk Mangfoldighed.

Derudover har Grønland særlig interesse i at sikre, at aftalen understøtter en kulturel, økonomisk og økologisk bæredygtig udvikling. Herunder vores erhvervsmæssige brug af havet inklusiv at sikre fiskeri-, energi- og råstofudvindingsmuligheder på et bæredygtigt grundlag samt flagstatsinteresser i forhold til fri passage for skibsfarten og sejlrunder. Som kyststat har Grønland samtidig væsentlig interesse i at sikre, at en kommende aftale tager højde for *kyststaters særlige rettigheder og interesser*.

Grønland arbejder for oprindelige folks ret til traditionel bæredygtig udnyttelse af de levende ressourcer samt at fremme og inkludere lokalsamfund og oprindelige folk, heriblandt oprindelige folks viden og lokalsamfunds viden, i en fremtidig aftale. Endelig er det i Grønlands interesse at sikre, at *eksisterende og kommende regionale organisationer og foras mandater*

respekteres og ikke undermineres.

Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø indgår som overordnet ressortansvarlig aktivt i forhandlingerne som en del af Kongerigets forhandlingsdelegation. Departementet for Udenrigsanliggender varetager indspil til drøftelser og forhandlinger, der vedrører oprindelige folk og lokalsamfund generelt samt emner vedrørende kyststatsrettigheder og kontinentalsokkel.

21.9 Ramsar-konventionen (beskyttelse af vådområder)

Ramsar-konventionen fastlægger rammerne for nationale foranstaltninger og internationalt samarbejde om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af vådområder og deres ressourcer.

Af særlig relevans for Grønland er drøftelserne om beskyttelse af vådområder i polare og subpolare områder herunder inddragelsen af allerede igangværende arbejde i Arktisk Råds arbejdsgruppe CAFF. Der er fokus på at sikre, at der ikke pålægges partslandene forpligtigelser, som er omkostningstunge og urealistiske. Der er internationalt øget fokus på vådområder, da de kan medvirke til, at stigningen af CO₂ i atmosfæren begrænses.

I slutningen af 2020 og starten af 2021 har Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø udarbejdet den treårige nationale rapportering til Ramsar-sekretariatet. Der har i den seneste treårige periode ikke været større ændringer i forvaltningen af vores udpegede vådområder.

Den 14. partskonference blev i 2021 udskudt på grund af COVID-19 og er nu planlagt til at finde sted i efteråret 2022. Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø koordinerer Kongeriget Danmarks positioner med Færøerne og Danmark.

21.10 Oslo-Paris konventionen (OSPAR)

Oslo-Paris konventionens formål er at forebygge og bekæmpe forurening af det marine miljø. OSPAR-konventionen er underskrevet og ratificeret af 15 lande, som samarbejder om at beskytte det marine miljø og den marine biodiversitet i Nordøst-Atlanten. Der arbejdes herunder med problemstillinger inden for biodiversitet, arter i Grønland, marine beskyttede områder, marint affald og problemstillinger relateret til råstofområdet.

OSPAR består af fem geografiske regioner. Region I består af havområderne ved Grønland, Island og Norge. I takt med det øgede fokus på det arktiske område har der i OSPAR været særligt fokus på Region I. I 2021 blev der i Lissabon afholdt ministermøde. Til ministermødet blev OSPAR's nye 2021-2030 strategi godkendt. Derudover blev en ministererklæring godkendt. Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø var i tæt kontakt med Miljøministeriet vedrørende ministermødet.

21.11 Konventionen om International Handel med Udryddelsestruede Vilde Dyr og Planter (CITES)

Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø er administrativ myndighed i Grønland for Konventionen om International Handel med Udryddelsestruede Vilde Dyr og Planter (CITES). Lande, der har tilsluttet sig konventionen, tæller tæt på 200, og omkring 5.800 dyrearter og 30.000 plantearter er omfattet af CITES. Heraf forekommer ca. 35 arter relativt hyppigt i Grønland.

Hvert år skal Grønland afrapportere til CITES. Fokus er især på omfanget af vores eksport af CITES-listede arter. Navnlig eksporterer Grønland effekter af hvalros gennem salg til turister. Tilslutningen til CITES er en forudsætning for, at turister kan tage effekter af bl.a. hvalros og

hvidhval med ud af landet. Den årlige afrapportering til CITES fandt sted i december 2021.

21.12 Samarbejde med Canada om Pikialasorsuaq/Nordvandet

Polyniet Pikialasorsuaq/Nordvandet ligger i den nordlige del af Baffinbugten mellem Grønland og Canadas Ellesmere Island. Pikialasorsuaq er et af de største og mest produktive polynier i Arktis, og dets økosystemer og biodiversitet er adskillige gange blevet fremhævet som værende af særlig betydning, også i internationale sammenhænge.

Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø har en dialog med de canadiske myndigheder med henblik på at udarbejde en hensigtserklæring om fælles mål for forvaltningen af området. Dialogen foregår i samarbejde med relevante departementer og danske myndigheder.

I december 2021 blev der udgivet en omfattende rapport om Pikialasorsuaq. Rapporten samler viden fra både lokale borgere og forskere. Rapporten giver således et detaljeret overblik over den eksisterende viden. En af rapportens pointer er, at de største indvirkninger på Pikialasorsuaq forventes at komme fra klimaforandringerne. Rapporten fastslår samtidig, at den lokale viden er afgørende for den samlede forståelse af området. Den canadiske rapport blev udgivet på flere sprog, blandt andet grønlandsk og inuktitut, som tales af Inuit i Canada. Rapporten er blevet en realitet gennem et tæt canadisk samarbejde med forskere i Grønland (Grønlands Naturinstitut) og Danmark (DCE, Aarhus Universitet).

21.13 Bidrag fra grønlandske unge til nye globale biodiversitetsmål

Nordisk Ministerråd og Nordisk Råd har fokus på, at unge fra de nordiske lande skal være med til at

påvirke FN's kommende aftale om biodiversitet. Der blev derfor i 2020 og 2021 afholdt workshops for unge i Grønland, Danmark, Finland, Færøerne, Sverige og Island. De forskellige inputs fra de nordiske unge-workshops blev samlet i en 'fælles nordisk unge stemme'-rapport, som blev præsenteret for Nordisk Ministerråd i 2021. Rapporten vil blive medtaget til de igangværende forhandlinger om nye globale biodiversitetsmål under Biodiversitetskonventionen (CBD), som er planlagt til at skulle afsluttes i efteråret 2022.

Biodiversitetsworkshoppen for Unge i Grønland mundede ud i følgende budskaber fra de unge:

- Biodiversitet skal på skoleskemaet og ind i resten af samfundet.
- Mere samarbejde om natur og miljø i hele samfundet, tak.
- Tænk langsigtet – og lyt til både biologer, fiskere og fangere.
- Strammere miljølovgivning og konsekvenser ved overtrædelse.
- Internationalt samarbejde er vigtigt – vi lever på den samme planet.

21.14 Samarbejde med USA om naturforvaltning

Inden for rammen af Joint Committee, som blev fornyet den 15. september 2021, har Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø i 2021 fortsat naturforvaltningssamarbejdet med den amerikanske naturforvaltningsmyndighed National Park Service (NPS), der forvalter de ca. 400 amerikanske nationalparker. Samarbejdet har fokus på naturforvaltningsemner, som både Grønland og USA kan have gensidig gavn af et tættere samarbejde om. Formålet med samarbejdet er at give grønlandske og amerikanske naturforvaltere mulighed for

erfaringsudveksling, inspiration og faglig sparring.

Samarbejdet har taget udgangspunkt i en række virtuelle møder (webinærer) om centrale naturforvaltningsemner, eksempelvis turismehåndtering i naturområder, økonomiske fordele for lokalsamfundet, forvaltningsplaner, kommunikation og formidling. I disse webinarer har deltaget natur- og miljøfaglige repræsentanter fra kommuner og relevante departementer. Naturforvaltningssamarbejdet med USA er skrevet ind som en del af Grønland-USA-samarbejdsaftalen 'Common Plan' fra 28. oktober 2020.

Repræsentanter for en arbejdsgruppe i US Department of Interior's International Technical Assistance Program (DOI-ITAP) besøgte i oktober 2021 Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø, hvor også Afdelingen for Turisme fra Departementet for Erhverv og Handel deltog. Emnerne for mødet var bæredygtig turisme, hvordan øget turisme påvirker Grønlands beskyttede og sårbare områder samt hvordan naturen forvaltes i Grønland. Desuden blev der arrangeret et besøg til Kapisillit for repræsentanter fra DOI-ITAP og NPS på grund af lokale ønsker samt planer om både øget beskyttelse og udvikling af Kapisillit-området. Der kan derfor være mulighed for sparring med og faglig support fra det amerikanske DOI-ITAP og NPS i forvaltningsarbejdet.

21.15 Nordisk Ministerråd

I Nordisk Ministerråd for Miljø og Klima er der vedtaget to ministererklæringer i 2021. Grønland er medunderskriver af dem begge:

- *Nordisk ministererklæring om hav, klima og biodiversitet (vedtaget 12. maj 2021)*

- *Nordisk ministererklæring om betydningen af en global aftale om havaffald (vedtaget 3. november 2021)*

Miljø og Klima-sektoren har vedtaget en række centrale Miljø og Klima-sektorinitiativer med start i 2021. Én af disse større initiativer omhandler marint plastikaffald, hvor Grønland, ved Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø, deltager som en del af styregruppen. Det er fortsat vigtigt, at Nordisk Ministerråds aktiviteter sker på en måde, så koblingen til Arktisk Råds arbejde tydeligt fremgår.

Grønland deltog til Nordisk Ministerrådsmøde i maj 2021 samt november 2021 på embedsmandsniveau. Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø har ligeledes deltaget i arbejdet i

embedsmandsarbejdsgrupperne:

Embedsmandskomite for Miljø og Klima, Arbejdsgruppe for Biologisk Mangfoldighed, Arbejdsgruppe for Hav og Kyst, Arbejdsgruppe for Cirkulær Økonomi samt Småsamfundsgruppen. Departementet har derudover noteret sig arbejdet i Arbejdsgruppen for Hav og Klima.

21.16 IMO

I FN's Søfartsorganisation IMO, blev der i november 2021 besluttet at forbyde tung bunkerolie (HFO) i Arktis. Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø deltog aktivt i forhandlingerne i 2019 om ordlyden af forbuddet og deltog også, da den endelige beslutning blev truffet.

Forbuddet mod HFO træder i kraft 1. juli 2024. For skibe, der opfylder Polarkoden, herunder grønlandske forsyningskibe der sejler til og fra Danmark, er der forhandlet en undtagelse, således at disse skibe kan sejle på HFO indtil 1. juli 2029.

Danmark blev i efteråret 2021 auditeret af IMO. Departementet for Selvforsyning, Landbrug, Energi og Miljø var en del af denne audit for så vidt angår regulering inden for 3 sømil. IMO audit havde fokus på implementering af MARPOL-konventionens bilag.

21.17 Energi

Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø har gennem 2021 arbejdet sammen med US State Department om afgrænsede analyser. Analyserne er betalt gennem samarbejdsaftalen, som er indgået mellem USA og Grønland, på 12,1 mio. USD. Analyserne har været målrettet spørgsmål omkring konkurrenceudsættelse og investeringer i vedvarende energi.

21.18 Nukissiorfiit

Nukissiorfiit er Grønlands forsyningselskab, som leverer el og vand i byer og bygder samt varme 16 steder i landet.

Nukissiorfiit spiller derfor en afgørende rolle for at opnå målsætningen om at anvende vedvarende energi i hele Grønland. Allerede i dag er tæt ved 70 % af den energi, som Nukissiorfiit afsætter, baseret på vedvarende energi.

På internationalt plan deltager Nukissiorfiit aktivt på energiområdet, eksempelvis i ARENA-programmet under Arktisk Råd, der indebærer vidensdeling og gensidig kapacitetsopbygning på et teknisk niveau på tværs af lande. Især er der opnået gode samarbejder med vores nabolande Canada, Island, Færøerne og Alaska (USA), hvor Nukissiorfiit bidrager med konstruktiv viden og modtager vigtig inspiration, som gavner indsatsen til at opnå målsætningen om vedvarende energi i hele Grønland. Dog har COVID-19 situationen betydet, at Nukissiorfiits internationale aktiviteter i 2021 har været sat i bero.

ARENA II-programmet figurerer under Arktisk Råds faste arbejdsgruppe "Sustainable Development Working Group", der har til formål at styrke de arktiske medlemsstaters initiativer til bæredygtig udvikling i det arktiske område.

Nukissiorfiit har gennem 2021 arbejdet sammen med US State Department om de afgrænsede analyser indenfor vedvarende energi, der er betalt gennem den samarbejdsaftale, som er indgået mellem USA og Grønland.

22. Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke

22.1 Samarbejdsaftale mellem Den Europæiske Union og Grønland

En ny samarbejdsaftale mellem EU og Grønland er blevet indgået i 2021¹. Som noget nyt er denne aftale blevet forhandlet i et multilateralt forum i EU (Association of the Overseas Countries and Territories)². Aftalen dækker perioden 2021-2027 og beløber sig til ca. 1,6 mia. DKK. 10% af beløbet tilgår som noget nyt "grøn vækst", og de resterende 90% tilgår Uddannelsesområdet. Formålet med aftalen er at understøtte en diversificeret og bæredygtig økonomi i Grønland. I 2022 underskriver EU og Grønland en plan der er retningsanvisende for hvordan effekten af den finansielle støtte overvåges og måles. Konkret er der tale om 15-20 indikatorer indenfor såvel førskole, folkeskole, ungdomsuddannelser og tværgående initiativer.

De halvårslige policy dialogue-møder i forbindelse med samarbejdsaftalen, blev i 2021 afholdt virtuelt. I 2022 forventes det at første møde ligeledes at blive afholdt virtuelt.

¹ [mip-2021-c2021-9159-greenland-annex_en.pdf \(europa.eu\)](#)

² [About the Overseas Countries and Territories Association | OCTA \(overseas-association.eu\)](#),

22.2 GUX

Departementet uddeler hvert år 3 scholarships til gymnasieelever. Normalt uddeles de til United World Colleges på internationale skoler i Wales, Holland og Norge.

Joint Science Education Project (JSEP)³ afvikles for 12. gang i 2022. 21 danske og grønlandske elever mødes to uger i Kangerlussuaq, mens 42 amerikanske elever deltager virtuelt grundet COVID 19. Fra Grønland deltager 12 gymnasieelever samt tre studerende fra Institut for Læring i Grønland. JSEP arrangeres som et samarbejde mellem NSF/ Dartmouth University og Selvstyret og udspringer af Joint Committee-aftalen mellem Danmark, USA og Grønland.

Når der ikke er COVID 19 består JSEP af to dele. Første del udgøres af to uger med Kangerlussuaq Science Field School (KSFS) og anden del udgøres af en uge med Science Education Week (SciEd). KSFS ledes af Grønland og SciEd af USA. På KSFS besøges forskere i området omkring Kangerlussuaq og på SciEd går turen med fly til en af forskningsstationerne på Indlandsisen. Indholdsmæssigt fokuseres der på at møde forskere i felten, at lære om grønlandsk naturvidenskabelig forskning, at øge interessen for naturvidenskab, at motivere for videregående uddannelse, at skabe et internationalt netværk og sidst, men ikke mindst, at styrke de unges engelskkundskaber.

Den Nordatlantiske Gymnasieklasse (NGK), er blevet til i et samarbejde mellem Danmark, Grønland, Island og Færøerne. Her rejser gymnasieklassen rundt, og lærer om sprog og kultur på tværs af landene. Klassen startede i

[Overseas Countries and Territories | International Partnerships \(europa.eu\)](#)

³ [JSEP \(iserasuaat.gl\)](#)

2019 i Danmark, og rejste planmæssigt i skoleåret 2020/21 til Island og Færøerne, før rejsen afsluttes med et år i Sisimiut i Grønland. Første hold bliver færdige til sommer. NGK har et særligt fokus på tekniske og naturvidenskabelige fag.

22.3 Forskningsstrategi

Der er stor interesse for at foretage forskning i Grønland. Samtidig øges erhvervsudviklingen i Grønland i disse år inden for en række nye områder som eksport af is og vand, råstofudnyttelse og anvendelse af vandkraftspotentialer til større industrier. Der er et stort potentiale for, at forskning i Grønland kan bidrage til denne erhvervsudvikling til gavn for både det grønlandske og internationale samfund.

Det er forventet at ny national forskningsstrategi udkommer i 2022. Forskningsstrategien fokuserer på fire hovedpunkter: 1) Forskning skal forankres i Grønland, 2) Forskning skal understøtte en bæredygtig samfundsudvikling, 3) Forskningsresultater skal være let tilgængelige for alle, og 4) Forskningsindsatsen skal være på internationalt niveau.

22.4 Arctic Hub

I 2020 blev der i samarbejde mellem grønlandske og danske forskningsinteressenter- og myndigheder etableret en International Arktisk Hub (Arctic Hub) i Grønland⁴. I 2021 fik Arctic Hub sekretariatet for alvor fodfæste, og der blev sat handling bag mission og vision for hubben som et knudepunkt for arktiske forskningsinteressenter med fokus på forskning i og omkring Grønland.

Arctic Hub bidrager til at skabe bedre overblik over den forskning, der finder sted i Grønland, samt at gøre viden fra forskningen mere tilgængelig. I forlængelse heraf beskæftiger Arctic Hub sig med at bygge broer mellem forskning og

erhverv og industri, befolkning, myndigheder, og uddannelse, samt at koordinere aktiviteter mellem forskere, forvaltninger og myndigheder.

I 2021 har Arctic Hub faciliteret øget samarbejde og overblik gennem deltagelse i en lang række tværgående netværk, seminarer og konferencer på tværs af det grønlandske, danske og internationale forskningsmiljø. Arctic Hub har også afholdt flere workshops med fokus på brobygning mellem forskning og samfund samt arbejdet på at styrke befolkningens opbakning til forskning i Grønland gennem øget formidling. Med disse aktiviteter bidrager Arctic Hub til vidensudveksling, muliggør tværgående samarbejder og sikrer bedre lokalinddragelse.

Arctic Hub har også til kerneopgave at smiddiggøre adgangen til og muligheden for at bedrive forskning i og omkring Grønland. Dette gør Arctic Hub ved at tilvejebringe overblik og information via Arctic Hub's hjemmeside www.arctichub.gl, bl.a. via guides, videoer og artikler. Arctic Hub modtager desuden mange henvendelser fra forskere og delegationer rundt om i verden, der har interesse i det grønlandske forskningsmiljø. Her varetager Arctic Hub en funktion som indledende matchmaker, der kan hjælpe dem på vej.

I 2022 fortsætter Arctic Hub arbejdet med at styrke koblingen mellem forskere i Grønland, Danmark og internationalt såvel som koblingen mellem forskning og resten af samfundet. Dette sker fortsat igennem formidlingsindsatser, kapacitetsopbygning, matchmaking og arrangementer på tværs.

⁴ [Arctic Hub \(DA\) – Global need for local knowledge](#)

22.5 Ilisimatusarfik og vidergående uddannelser

Ilisimatusarfik betragter internationalisering som en grundlæggende del af alt deres arbejde - både hvad angår uddannelse og forskning⁵.

Ilisimatusarfik er stærkt engageret i at bidrage til at løse de udfordringer, som vi står over for i Arktis, gennem deres internationale fokus og kompetence - ud over deres internationale samarbejde.

Ilisimatusarfiks internationale samarbejde vedrører blandt andet netværkene Erasmus+, Nordplus, UArctic, Magna Charta Universitatum, Network of Universities of Small Countries and Territories med flere. Fælles for arbejdet i de fleste af disse netværk er mobilitet af studerende. Hvert år sender Ilisimatusarfik et stigende antal studerende på semester- og praktikophold i udlandet - ligesom Ilisimatusarfik hvert år modtager et stigende antal internationale gæstestuderende.

Som en del heraf, understøtter Ilisimatusarfiks internationaliseringsstrategi deres vision, som er:

- internationalt anerkendt for arktisk forskning, med et tværfagligt perspektiv til gavn for samfundet;

- anerkendt for de dokumenterede resultater, når de uddanner studerende til fremtidens samfund i Arktis og internationalt;

- en attraktiv partner for private virksomheder og offentlige myndigheder på regionalt, nationalt og internationalt plan.

Da Ilisimatusarfik samarbejder med mange internationale partnere, styrker Ilisimatusarfik deres internationale kapacitet og giver

studerende og forskere de mest attraktive internationale oplevelser, læringsmiljøer og forskningsmuligheder.

22.6 Kultur og Kirke

De nordiske kulturministre besluttede i maj 2019, at lægge deres næste fælles nordiske kultursatsning i Canada i 2021. På grund af COVID-19 blev kultursatsningen rykket til 2022. Et af Canadas førende tværfaglige kunst- og kulturcentre Harbourfront Centre i Toronto leder det et år lange kulturprojekt med titlen "Nordic Bridges", og i 2022 byder programpartnere i hele Canada på spændende optrædener og samtaler med nordiske kunstnere og tænkere.

Nuuk International Filmfestival, som er blevet til et årligt arrangement, blev i efteråret 2021 afviklet. Arrangementet blev delvis støttet af Tips- og Lottomidlerne pulje C.

I december blev *Qilaatersorneq (Trommedans og sang)* indskrevet på UNESCOs repræsentative liste over immateriel kulturarv ved The Intergovernmental Committee's 16. session i Paris. *Qilaatersorneq* er Grønlands første immaterielle kulturarvselement som optages på listen. Den repræsentative liste over immateriel kulturarv er en liste med eksempler på immateriel kulturarv i forskellige lande og på tværs af lande med det formål at skabe større synlighed af kulturarvens mangfoldighed og sikre øget bevidsthed om dens betydning. Nomineringen *Qilaatersorneq – Inuit Drum Dancing and Singing*, er skrevet således, at den også tager højde for de øvrige oprindelige folk i Arktis, der bruger rammetrommen.

⁵ Man kan læse mere om Ilisimatusarfiks internationale arbejde på deres hjemmeside: [International \(uni.gl\)](http://International.uni.gl)

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

